

Jari Haiko

Risto Jouslahti

MAASEUTUMATKAILUKOHDE
JOUSLAHDEN KEHITTÄMINEN -
OSA-ALUEINA TURVALLISUUS JA
YMPÄRISTÖ

Opinnäytetyö
Liiketalouden koulutusohjelma

Joulukuu 2009

MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU

Mikkeli University of Applied Sciences

KUVAILULEHTI

 <p>MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences</p>	<p>Opinnäytetyön päivämäärä</p> <p>10.12.2009</p>	
<p>Tekijä(t) Jari Haiko, Risto Jouslahti</p>	<p>Koulutusohjelma ja suuntautuminen Liiketalouden koulutusohjelma, Savonlinna</p>	
<p>Nimeke Maaseutumatkailukohde Jouslahden kehittäminen – osa-alueina turvallisuus ja ympäristö</p>		
<p>Tiivistelmä Opinnäytetyössä selvitetään Jouslahden maaseutumatkailukohteen turvallisuuden ja ympäristön nykytilaa ja kehitetään kartoituksen pohjalta kohteen kyseisiä osa-alueita. Toimeksiantajalle tehdään kehitysraportti, jonka pohjalta asiakkaille koostetaan Turvallisuus ja ympäristö-kansio. Tämän lisäksi tehdään kustannuslaskelma tehdyistä ja suunnitelluista kehitystoista, jotta saadaan tietoa tämänkaltaisen projektin taloudellisista vaatimuksista.</p> <p>Maaseutumatkailun käsite oli suhteellisen selkeä, koska kyseinen toiminta on Suomessa hyvin samankaltaista ympäri maan. Turvallisuus ja ympäristö maaseutumatkailussa ovat käsitteinä hyvin laajoja. Turvallisuudessa aihe rajattiin paloturvallisuuteen, tapaturmaturvallisuuteen ja myös rikosturvallisuutta sivuttiin. Ympäristöasioissa aihe rajautuu hyvin käytännönläheisiin ja asiakasta koskeviin asioihin, kuten jätteiden lajitteluun ja luonnossa liikkumiseen.</p> <p>Yrittäjä Maria Jouslahtea haastateltiin avoikella haastattelulla. Hankitun tiedon tueksi saatiin henkilökohtainen tiedonanto Enonkosken paloaseman palomestari Kari Saarelaiselta. Havainnointi oli oleellinen menetelmä kehityskohdetta arvioitaessa. Lain määräysten, itse laaditun tarkastuslomakkeen ja havainnoinnin avulla kartoitettiin kohteen turvallisuuden ja ympäristön alkutilanne, jonka pohjalta kehitystyöt tehtiin.</p> <p>Maaseutumatkailukohde Jouslahdessa merkittävilta onnettomuuksilta on välttytty vaikka turvallisuusvälineissä on ollut lieviä puutteita. Kehitettävää kohteessa löytyi eniten paloturvallisuusvälineistöä ja opaskylteistä. Muita turvallisuusriskejä aiheuttivat lukituksen puuttuminen jostakin rakennuksien tiloista ja putoamisuhkat pihapiirissä. Ympäristöasioiden osalta kehitettiin jätteiden lajittelun helppoutta sekä ympäristön yleistä siisteyttä. Tämän lisäksi kohteen asiakkaille tehtiin kirjallista ohjeistusta luonnossa liikkumiseen.</p>		
<p>Asiasanat (avainsanat) maaseutumatkailu, ympäristö, turvallisuus, paloturvallisuus, riski</p>		
<p>Sivumäärä 61 s. + liitteet 35 s.</p>	<p>Kieli Suomi</p>	<p>URN</p>
<p>Huomautus (huomautukset liitteistä)</p>		
<p>Ohjaavan opettajan nimi Ismo Glad</p>	<p>Opinnäytetyön toimeksiantaja Maria Jouslahti</p>	

DESCRIPTION

 <p>MIKKELIN AMMATTIKORKEAKOULU Mikkeli University of Applied Sciences</p>		Date of the bachelor's thesis December 10, 2009	
Author(s) Jari Haiko, Risto Jouslahti		Degree programme and option Business economics	
Name of the bachelor's thesis Developing security and the environment at the agricultural tourism destination Jouslahti			
Abstract <p>The purpose of this thesis is to analyze the current state of security and environment and to develop these areas at Jouslahti agricultural tourism destination. A report about the developments is given to the employer of the bachelor's thesis and a Security and environment (Turvallisuus ja ympäristö) guide based on the report is made for the guests of tourism destination. All expenses concerning the destination developments are calculated and tabulated so it will be easy to see the full cost of the project.</p> <p>The concept of agricultural tourism was relatively clear, since all agricultural tourism destinations are very similar in Finland. Security and environment are rather wide concepts in agricultural tourism. Security concept was redefined to cover fire safety, accident safety and crime security. Environment concept was redefined to cover very practical aspects for the customer, such as sorting waste and moving around in the nature.</p> <p>Maria Jouslahti, the entrepreneur, was interviewed by using open interview. In addition to the collected information a personal information was given by Kari Saarelainen, Enonkoski Divisional Officer of the Fire Brigade.</p> <p>Observation was the fundamental method when analyzing the destination. With the help of law regulations, a self-made checklist and observation the current state of security and environmental issues at the destination were analyzed. Based on the analysis the developments were made.</p> <p>At Jouslahti agricultural tourism destination major accidents have been avoided so far although there has been mild shortage of safety equipment. The major development areas were fire safety equipment and signposts. Other security risks were caused by the lack of locks in some rooms and the threat of falling in the yard area. As to environmental issues, sorting waste was made easier and the physical environment was cleaned. In addition written guiding was made for the guests for going around in the nature</p>			
Subject headings, (keywords) agricultural tourism, environment, security, fire safety, risk			
Pages 61 p + app 35 p	Language Finnish	URN	
Remarks, notes on appendices			
Tutor Ismo Glad		Bachelor's thesis assigned by Maria Jouslahti	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	1
2	MAASEUTUMATKAILU	2
2.1	Turvallisuus	4
2.2	Ympäristö	18
3	MENETELMÄT	22
3.1	Havainnointi	23
3.2	Kustannuslaskelma	24
4	TUTKIMUSKOHTTEEN KUVAUS	25
4.1	Jouslahti	25
4.2	Päärakennuksen pihapiiri	26
4.3	Rantamökki	28
4.4	Rantasauna	30
4.5	Muu ympäristö	31
5	KEHITYSTOIMET	32
5.1	Päärakennuksen pihapiiri	33
5.2	Rantamökin pihapiiri	42
5.3	Rantasauna	45
5.4	Turvallisuusriskit ympäristössä	47
5.5	Ympäristöriskit	48
6	KANSION LAATIMINEN	50
7	POHDINTA	51
	LÄHTEET	55

LIITTEET

- 1 Oma kohteen tarkastuslomake
- 2 Kustannuslaskelma
- 3 Kartta lähialueesta + merkkiselitykset
- 4 Turvallisuus ja ympäristö -kansio
- 5 Laboratorion tulos juomavedestä

1 JOHDANTO

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli kehittää maaseutumatkailukohteen laatua tutkien asiakkaan turvallisuutta sekä asiakkaan ympäristöä. Ajatus opinnäytetyöstä lähti liikkeelle, koska tiedettiin, että turvallisuuslaitteissa oli lieviä puutteita ja ympäristö oli hieman epäsiisti. Ajankohta kehitystoimille oli hyvä, koska kohteen toiminta keskeytettiin rakennustöiden ja koska yrittäjällä ei ollut aikaa hoitaa matkailutoimintaa. Rakennustöihin sisältyi uuden rantasaunan rakentaminen, uuden sisäänkäynnin rakentaminen päärakennukseen ja ulkorakennuksissa olevien aittojen peruskorjaus (Jouslahti 2009). Tämä mahdollisti kehitystoimenpiteiden tekemisen myös kesällä, johon kehittämämme kohteen toimintakausi ajoittuu.

Käsitlemme aihetta sekä asiakkaan että yrittäjän näkökulmasta, koska kyseessä on palveluyritys. On tärkeää että asiakas tuntee olonsa koko ajan turvalliseksi. Pyrimme myös onnettomuuksien ja tapaturmien ennaltaehkäisyyn, koska majoitus on kohteessa pitkälti omatoimista. Tapaturman sattuesssa avun on oltava nopeasti saatavilla. Riskejä, joita kartoitimme, olivat paloriskit, rikosriskit, henkilöriskit ja ympäristöriskit. Valitsimme näkökulmiksi turvallisuuden ja ympäristön, koska tutkimuksen mukaan maatilalomakohteen tärkeimpänä ominaisuutena pidetään siistiä ympäristöä (Hemmi 2005b, 210.) Kartoitusten lisäksi prosessista tehtiin kustannuslaskelma, josta käy ilmi parannuksiin käytetyt tuotteet hintoineen ja arvolisävero erittelyineen.

Turvallisuusnäkökulma on keskeinen. Pelastuslain 468/2003 2. luvun 8§ määrittelee omatoimisen varautumisen seuraavasti: ”Rakennuksen omistaja ja haltija, teollisuus- ja liiketoiminnan harjoittaja, virasto, laitos ja muu yhteisö on asianomaisessa kohteessa ja muussa toiminnassaan **velvollinen** ehkäisemään vaaratilanteiden syntymistä, varautumaan henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen vaaratilanteissa ja varautumaan sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin ne omatoimisesti kykenevät” (Lihavointi kirjoittajien).

Tutkimuksen tavoite

Tutkimusongelmaksi muodostui maaseutumatkailukohde Jouslahden kehittäminen – osa-alueina turvallisuus ja ympäristö. Alakysymyksiä muodostui kolme kappaletta.

Mitä lait ja asetukset vaativat tämän kokoiselta maaseutumatkailukohteelta? Mitä suositellaan otettavan huomioon maaseutumatkailukohteessa? ja Mitkä ovat tällaisen prosessin kustannukset?

Prosessimme tarkoituksena oli kartoituksen avulla kehittää maaseutumatkailukohde Jouslahden rakennusten ja ympäristön turvallisuutta. Kartoituksen ja voimassa olevan lainsäädännön pohjalta kohteen turvallisuusvälineistöä täydennettiin ja luotiin asiakkaalle turvallisuudesta ja ympäristöstä kertova ohjekansio. Kehitystöiden jälkeen kustannuksista koostettiin taulukko, josta käy ilmi prosessin kokonaiskustannukset.

2 MAASEUTUMATKAILU

Maaseutumatkailun teemaryhmän (Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän MATKAILUN TEEMARYHMÄN toimeksianto vuosille 2009-2011 2009). määritelmän mukaan maaseutumatkailu on maaseudun luontaisiin edellytyksiin ja voimavaroihin – luonto, maisema, kulttuuri, ihminen – sekä perhe- ja pienyrityksyyteen perustuvaa matkailuun liittyvää yritystoimintaa (KTM 1997). Varsin usein maaseutumatkailua harjoitetaan sivutoimisena yritystoimintana. (Hemmi 2005b, 185) ”Maaseutumatkailussa yhdistetään vastuullisen matkailun periaatteita noudattaen ja sopusoinnussa paikallisen elämäntavan kanssa suomalaista väljää ja rauhallista maaseutu-asutusta, puhdasta luontoa metsineen, vesistöineen sekä maaseudun ihmisten monipuolista osaamista. Yhteistyöllä ja elinkeinorajat ylittäen sekä maaseudun kaikkia voimavaroja monipuolisesti hyödyntämällä kootaan myyntikelpoisia, laadukkaita tuotteita. Tämä edellyttää luonnollisesti yhteistä käsitystä tuotteiden ja palveluiden laadusta.” (Turunen 1998, 8).

Maaseutumatkailun käsite vaatii myös maaseutu – käsitteen avaamista. Maaseutua pidetään taajamien ulkopuolisia alueita. Suomessa maaseutua ovat haja-asutusalueet ja alle 500 asukkaan taajamat. Maaseutua voidaan määritellä myös asukastiheyden mukaan, mutta tällöin Suomessa asuisi suurin osa ihmisistä maaseudulla. Tällaista määritelmää käyttävät esimerkiksi World Trade Organisation ja OECD. Maaseutu voidaan myös jaotella kolmeen eri ryhmään; kaupunkien ja taajamien läheiseen

maaseutuun, ydinmaaseutuun sekä syrjäiseen maaseutuun. Suurin osa maaseutumatkailuyrityksistä sijoittuu ydinmaaseudulle (Hemmi 2005b, 186).

Maaseutuun ja sen määrittelyyn liitetään myös suuri osuus alkutuotannosta, haja-asutusvaltaisuudesta ja syrjäisyys suurista keskuksista. Ihmisten mielikuvissa maaseutu on usein maatalouslähtöinen. Maaseudulla asutaan maalaistaloissa ja harjoitetaan maanviljelystä, karjataloutta tai metsätaloutta. Ihmiset ovat maataloustuottajia, isäntiä ja emäntiä, heinäpellolla työskenteleviä talonpoikia ja traktorin pukilla istuvia isäntiä, jotka kuvastavat jatkuvuutta. Nykyään mielikuva maaseudusta on kuitenkin muuttunut jonkin verran. Ihmiset pitävät maaseutua niin sanottuna kesämaana, lomanviettopaikkana tai jopa toisena kotina, joita erityisesti leimaavat tila, rauhallisuus ja maaseudun oma kulttuuri (Hemmi 2005b, 186).

Usein mielikuva maaseudusta kaupunkilaisilla on jopa romantisoitunut. Tällöin ihmisten mielikuvissa maaseudun ihmiset ovat mukavia, sosiaalisia ja auttavaisia, vaikka todellisuudessa maaseudun asukkaiden ikärakenne alkaa painottua ikäihmisiin. Sosiaalinen kanssakäynti ei eroa kaupunkilaisten vastaavasta kovinkaan paljoa ja käyttäytymiserot kaupunkilaisten ja maaseudun ihmisten välillä ovat vähentyneet. Hyvin usein myös maaseutumatkailupalveluiden käyttäjät samaistavat maaseutumatkailun ja maatilamatkailuun. Käytännössä kuitenkin maaseutumatkailu voidaan jakaa kahteen merkittävään sektoriin; loma-asuntovuokraustoimintaan ja juuri maatilamatkailuun (Hemmi 2005b, 186).

Kuluttajansuojalaki

Kuluttajansuojalaki on niin sanottua pakottavaa oikeutta, joka tarkoittaa käytännössä sitä että osapuolet eivät kuluttajan vahingoksi saa sopia toisin. Laki koskee kaikkia tavaroita, palveluita ja kulutushyödykkeitä, joita kuluttaja voi ostaa. Kuluttaja tarkoittaa tässä tapauksessa yksityishenkilöä, joka ostaa tuotteen tai palvelun pääasiassa henkilökohtaiseen kulutukseen (Huovinen 2002, 43–45). Kaiken kaikkiaan kuluttajansuojalaki tekee palvelun tai tuotteen ostamisen turvalliseksi kuluttajalle. Laissa onkin määräyksiä koskien markkinointia ja sopimukseen sovellettavista ehdoista. Tämän lisäksi laista käy ilmi kuluttajan ja myyjän velvollisuudet. Myyjän velvollisuuksia ovat muun muassa tiedonantovelvollisuus tarjottavasta tuotteesta,

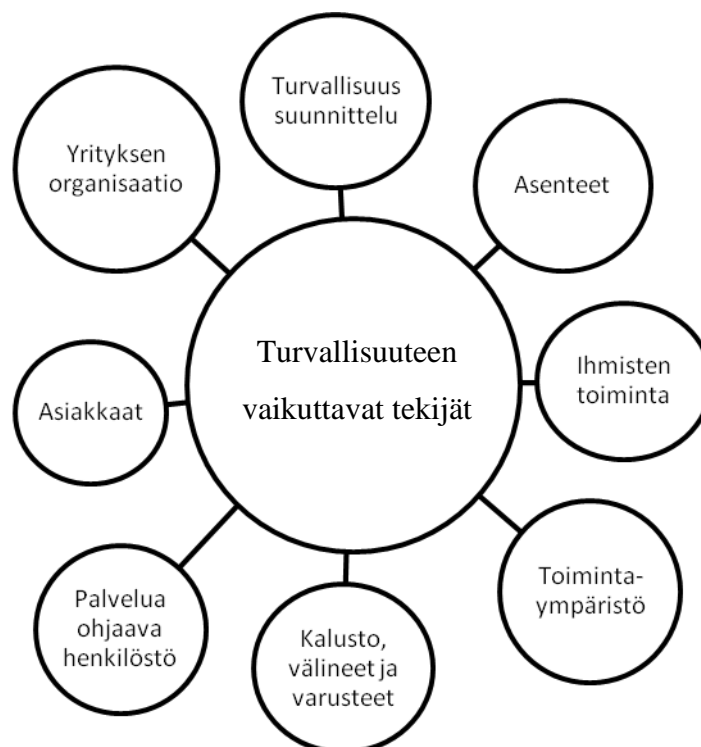
vahingonkorvausvelvollisuudesta ja neuvontavelvollisuudesta. Kuluttajan puolelta velvollisuuksia ovat muun muassa sopimukseen liittyvät velvollisuudet ja maksuvelvollisuudet. (Kuluttajansuojalaki 38/1978)

Tuoteturvallisuuslaki koskee kaikkia tavaroita ja palveluita, joita elinkeinoharjoittaja tuo maahan, pitää kaupan, myy tai luovuttaa kuluttajille. Lain keskeisenä tavoitteena on ennaltaehkäistä vaaroja, joita tuotteet saattavat kuluttajille aiheuttaa. Elinkeinoharjoittajan velvollisuus taas on noudattaa olosuhteiden vaatimaa huolellisuutta, jotta vaaraa ei aiheutuisi. Lakia valvoo pääsääntöisesti kuluttajavirasto, mutta alueellisesta valvonnasta huolehtii lääninhallitus ja kunnallinen terveydensuojeluviranomainen. Viranomaiset voivat antaa elinkeinoharjoittajalle ohjeita tuoteturvallisuuden parantamiseksi. Viranomaiset ovat myös oikeutettuja pyytämään elinkeinoharjoittajaa ottamaan vialliset tuotteet pois myynnistä tai käytöstä. Jos kyseessä on palvelu, voidaan elinkeinoharjoittaja velvoittaa korvaamaan palvelu tai purkamaan kauppa. (Huovinen 2002, 45–46.)

2.1 Turvallisuus

Turvallisuus käsitteenä on hyvinkin laaja. Käsitteen sisältö riippuukin hyvin pitkälti tarkastelunäkökulmasta. Yksi tapa, joka sopii aiheeseemme erinomaisesti, on määritellä turvallisuus tilanteeksi, jossa vahinkoriskit ovat hyväksyttävällä tasolla. Joissain tapauksissa turvallisuus voidaan käsittää myös riskin vastakohtana. Tämä tarkoittaa käytännössä tilaa, jossa ollaan vapaita ihmisille, omaisuudelle tai ympäristölle vaarallisista tekijöistä. Kaiken kaikkiaan turvallisuuteen pyrkiminen tarkoittaa ryhtymistä toimenpiteisiin erilaisia uhkia ja vaaroja vastaan. Erilaisista käsitteistä ja määrittelyistä voidaan saada kaksi selkeää näkökulmaa turvallisuudelle: 1. turvallisuus ominaisuutena ja 2. turvallisuus toiminnallisena tavoitteena. Turvallisuutta tarkasteltaessa ominaisuutena keskeisiä ovat tekniset ja toimintaympäristöön liittyvät tekijät sekä ihmisten toiminta ja käyttäytyminen siten, että turvallisuus ja sen mahdolliset puutteet on tiedostettuja ja koettuja asioita. Turvallisuus toiminnallisena tavoitteena liittyy toimintaprosesseihin. Tällöin turvallisuuteen vaikuttavat säännöt, ohjeistukset, riskien hallinnan välineet sekä henkilökunnan koulutus (Verhelä 2007, 48–50).

Majoitustilojen palo- ja henkilöturvallisuudesta huolehtiminen on asiakkaiden huomioimista. Varsinkin tulipaloriskeihin varaudutaan laatimalla suunnitelma varokeinoista asiakkaiden pelastamiseksi, palon sammuttamiseksi, avun hälyttämiseksi ja vaaran torjumiseksi. (Turunen & Valakari 1998, 48–51) Alkusammutusvälineet on sijoitettava niin, että ne ovat helposti saatavilla ja niitä tulisi osata käyttää tai niiden käyttöön tulisi olla saatavilla ohjeet. (Suomen Pelastusalan keskusjärjestö 2009.) Sovelsimme ohjelmanpalvelutuotteen turvallisuuteen vaikuttavat tekijät-kuviota (KUVIO 1) projektissamme.

KUVIO 1 Turvallisuuden vaikuttavat tekijät (Verhelä 2007, 53 mukaillen)

Yksi turvallisuuden keskeisistä seikoista on toimintaympäristö. Kohdeyrityksemme kohdalla tämä tarkoittaa käytännössä piha-alueita, vesistöä, ympäröiviä metsiä ja peltoja. Yleisesti ottaen ympäristöä ei pidetä kovinkaan tärkeänä tekijänä turvallisuudessa. Tosiasiassa verrattaessa siistiä ympäristöä, jonka kiinteistöt on pidetty hyvässä kunnossa alueeseen, jossa alueen ympäristön siisteyteen ei ole kiinnitetty huomiota ja kiinteistöistä ole pidetty hyvin huolta, niin jälkimmäinen kohde on otollisempi kohde varkaille, ilkeillä tekijöille tai jonkin muun rikollisen toiminnan harjoittajille. Tämän lisäksi piha-alueella sijaitsevat kalusteet tulisi olla

sijoitettu avarasti ja kasvillisuus tulisi istuttaa niin, että se ei loisi suurta näkösuojaa tunkeutumista tai ilkivaltaa aikovalle. (Heljaste ym. 2008 33–35)

Toimintaympäristön turvallisuuteen liittyy läheisesti myös kiinteistö- ja toimitilaturvallisuus. Tämä käsite eroaa toimintaympäristö-käsitteestä siten, että toimitilaturvallisuudella tarkoitetaan juuri kiinteistöjä ja niiden sisätiloja. Yleisesti tällä on pyritty luomaan häiriötön työskentelytila ja estää yritykselle arvokkaan tiedon tai materiaalin anastaminen. (Heljaste ym. 2008, 29). Maaseutumatkailu Jouslahden kohdalla keskeistä on kuitenkin asiakkaalle häiriötön ja turvallinen majoitustila. Samalla on otettu huomioon yrittäjän kannalta keskeiset häiriötekijät, joita on pyritty minimoimaan.

Turvallisen toiminnan perusedellytyksenä pidetään oikeaa, turvallisuusmyönteistä ja vastuuntuntoista asennetta. Asenne koskee kaikkia niitä henkilöitä jotka liittyvät kohteen toimintaan. Näitä henkilöitä ovat asiakas, ohjaaja, suunnittelija, markkinoija, ja myyjä (Verhelä 2007, 50–51). Kohteessa yrittäjää voidaan pitää kaikkina muina henkilöinä, paitsi asiakkaana. Yrittäjän asenne on tässä suhteessa hyvä. Matkailutoimintaan liittyvät rakennukset ja toiminta on vakuutettu ja yrittäjällä on yhteystiedot eri alojen huoltomiehiin. Lakisääteiset turvallisuusvarusteet kuten palohälyttimet ja pelastusliivit löytyivät jo varustetasosta, mutta ne vain vaativat hieman uudelleensijoittelua. Yrittäjän asenne turvallisuuteen on siinäkin suhteessa hyvä, että hän halusi tämän kehitysprosessin tapahtuvan, vaikka toiminta on vain sivutoimista.

Kaikki kohteen toimintaan osallistuvat ihmiset, yrittäjä itse, asiakas, tai toiset asiakkaat vaikuttavat jokainen omalla toiminnallaan toistensa turvallisuuteen. Osapuolten turvalliseen toimintaan vaikuttavat asenteiden lisäksi heidän tietonsa turvallisuudesta. Yrittäjän tulee itse tuntea laitteiden turvallinen käyttö ja ohjeistaa asiakkaita siinä määrin että tapaturmariskejä ei olisi (Verhelä 2007, 51). Kehitysprosessimme myötä asiakas saa lisäavukseen tekemämme kansion, joka sisältää keskeiset turvallisuusohjeet ja avunsaantitiedot.

Kalusto, välineet ja varusteet ovat ehkä suurin osa-alue, mitä kehitysprosessimme käsittelee. Vaikka lakisääteisiä puutteita ei ollutkaan, otimme huomioon SPEK:in

suositukset alkusammutusvälineistä ja tarkastimme toimintaympäristön läpi niin, ettei asiakkailta olisi pääsyä käsiksi välineisiin, joilla he voisivat vahingoittaa itseään. Varustetason tarkastusta ei tule jatkossakaan unohtaa. Sähkölaitteiden toiminta on hyvä varmistaa vähintään vuosittain ja on myös hyvä katsoa että kaikki välineet ovat niille kuuluvilla paikoillaan. Varustetason on myös oltava sellainen että se soveltuu kaikenkokoisten henkilöiden käyttöön. Esimerkiksi pelastusliivejä on oltava sekä lapsille, että aikuisille. Myös turvallisuussuunnittelu liittyy omalta osaltaan välineistön käyttöön. Asiakkaille on annettava hyvä ohjeistus laitteiden toimintaan, jotta tapaturmariskit saadaan minimoitua. Turvallisuussuunnitteluun liittyy myös olennaisena osana avun saanti tapaturmatilanteessa. Avunsaantitiedot on oltava sekä yrittäjän, että asiakkaan tiedossa. (Verhelä 2007, 51)

Palvelua ohjaavaa henkilöstöä ja yrityksen organisaatiota voidaan pitää kyseisessä kohteessa samana asiana. Yrittäjä itse on koko organisaatio, ja hän ohjeistaa asiakkaita heidän saapuessaan kohteeseen. Yrittäjä huolehtii myös tilojen siisteydestä ja pihalueiden kunnossapidosta. Yrittäjän tulee olla turvallisuusasioissa ajan tasalla. Uudet lait voivat vaatia uudenlaista varustetasoa ja hänen tulee myös jatkuvasti opiskella alaan liittyvää materiaalia. Yrittäjän tulee myös tuntea ympäristönsä ja havaita mahdolliset riskit jo hyvissä ajoin. Kohteessamme ei yrittäjällä ole onneksi vaikeuksia tuntea ympäristöään, koska hän on asunut kohteen välittömässä läheisyydessä lähes 40 vuotta. Yrittäjä on päätoimiselta ammatiltaan lähihoitaja, joten ensiavun antamisessa ei ole ongelmia. Turvallisuuteen vaikuttavien tekijöiden lisäksi on otettava huomioon tiettyjä reunaehtoja. On olemassa riskejä, joihin yrittäjä voi vaikuttaa ja riskejä joihin yrittäjä ei voi vaikuttaa. Yrittäjä voi varustetasolla ja ohjeistuksella tehdä asiakkaiden olot turvalliseksi, mutta tapahtumat, kuten sääolot, muiden aiheuttamat ympäristöriskit ja toisen yrittäjän tekemät peltotyöt ovat yrittäjä Maria Jouslahden vaikutusvallan ulkopuolella.

Asiakkaan asenteisiin voi olla hankala vaikuttaa, jos asiakasta ei kiinnosta kuunnella turvallisuusohjeita, asiakkaalla on liikaa itseluottamusta maaseutumatkailukohteessa majoittumiseen, tai asiakas ei huomioi annettuja ohjeita. Asiakkaan kielelliset taidot, tai kulttuuritausta voivat myös vaikuttaa ohjeiden ymmärtämiseen. Asiakkaalta kysymällä voi saada tietysti tietoa asiakkaan aikaisemmista kokemuksista maaseutumajoitusympäristössä ja tätä kautta antaa ylimääräistä ohjeistusta esimerkiksi

puulämmitteisen saunan käyttöön. Jos varustetasossa on puutteita, tai varusteet ovat huonosti sijoitettu, asiakkaalle voi olla hankalaa noudattaa annettuja ohjeita. (Verhelä 2007, 51–52.) Esimerkiksi sammutuspeite voi olla sijoitettu kaappiin sisälle, tai niin korkealle, että siihen on vaikeaa päästä käsiksi.

Asiakkaan tulee huomioida oma fyysinen kuntonsa, jottei hän käyttäisi kulkureittejä, joista olisi hänelle vaaraa. Aikaisemmat tapaturmat, jotka ovat tapahtuneet asiakkaalle muussa yhteydessä, voivat vaikuttaa asiakkaan kykyyn arvioida riskiä (Verhelä 2007, 52.) Vakava väkivalta asiakkaiden välillä on erittäin yleistä majoituspalveluita tarjoavissa yrityksissä. (Huhtala 2004, 99). Kohteessa asiakasryhmät ovat kuitenkin pieniä ja ihmiset aina tuntevat toisensa, joka osaltaan saattaa vähentää väkivaltaisten konfliktien syntymistä. Vaikka kohteessa ei olekaan alkoholitarjoilua, ei mikään sääntö kiellä asiakkaita nauttimasta itse tuomiaan virvokkeita asumisensa ohessa. Runsas alkoholinkäyttö saattaa aiheuttaa riskejä tai turvallisuusasioiden laiminlyömistä. Kömpelyys, onnettomuusalttius ja arvostelukyvyn lasku ovat alkoholinkäytön ei-toivottuja vaikutuksia (Alkoholi – miten se vaikuttaa 2006). Näiden seurauksena voi syntyä erilaisia onnettomuuksia ja asiakkaiden välisiä konflikteja.

Paloturvallisuus

Yrittäjä ei tietenkään ole turvallisuusasioiden hoidossa täysin yksin. Palo- ja pelastusturvallisuudesta huolehtii Suomessa yhteiskunta. Tarkennettuna sisäasianministeriö on taho, joka johtaa ja valvoo pelastustoimintaa ja sen palvelun tasoa ja saatavuutta, huolehtii pelastustoiminnan valmisteluista ja järjestelyistä valtakunnallisella tasolla sekä yhteen sovittaa eri ministeriöiden toimintaa pelastustoimessa. Sisäasianministeriö ei kuitenkaan hallitse suoraan yhtään palo- ja pelastuslaitosta, vaan ohjaus tapahtuu pääsääntöisesti normiohjauksena. Pelastuslaitokset ovat alueen kuntien yhteistyössä hoitamia pelastustoimen organisaatioita. Hätäkeskuslaitos taas on valtion ylläpitämä laitos. Hätäkeskuslaitos vastaanottaa avunpyyntöjä ja hälyttää tarvittaessa toimivaltaisen viranomaisen avustus- ja pelastustoimintaan. Viranomaisilla tarkoitetaan tässä yhteydessä pelastustoimea, poliisia sekä sosiaali- ja terveystoimea. Alueellisella

pelastustoiminnalla pyritään takaamaan kaikkialle Suomessa hyvä pelastustoiminnan taso ja mahdollisimman nopea apu tapahtumapaikalle.

Isommissa kunnissa on vielä omat palokuntansa, mutta pienemmissä kunnissa on siirrytty sopimuspalokuntiin. Ammattipalokunnissa on 24 tunnin päivystysvalmius ja palomiehiä, jotka ovat suorittaneet ammattitutkinnon. Sopimuspalokunnissa sopimuspalokuntalainen päivystää kotonaan esimerkiksi piipparin avulla ja lähtee hälytykseen paloaseman kautta. Alueellisia pelastuslaitoksia Suomessa on 22 kappaletta ja Ahvenanmaalla oma. Enonkoski kuuluu Etelä-Savon pelastuslaitoksen piiriin. (Heljaste ym. 2008 87–89) Tämän vuoksi otimme sähköpostitse yhteyttä Savonlinnan palolaitoksen palomestari Kari Saarelaiseen, jolta saimme tietoa hälytysajoneuvojen saapumisajoista ja –paikoista kohteeseen, sammutuskalustovaatimuksista, sekä poistumisteiden merkitsemisestä. Poistumistiet tulee merkitä majoituskäyttöön tarkoitettussa rakennuksessa. Koordinaatteja kohteesta ei tarvitse hätäilmoituksessa ilmoittaa, jos kohteelle on olemassa virallinen katuosoite (Saarelainen 2009.)

Alkusammutus käsitteenä kattaa kaikki ne toimenpiteet, joiden avulla pyritään sammuttamaan alkuvaiheessa oleva tulipalo. Tämän tulee tapahtua ennen kuin tulipalo laajenee hallitsemattomaksi tulipaloksi. Yleisesti alkusammutus on hoidettu hankkimalla yrityksiin erilaisia alkusammutusvälineitä. Välineet voidaan sijoittaa minne tahansa kohteessa, mutta pääsääntöisesti ne sijoitetaan mahdollisen palovaaran aiheuttavien kohteiden lähelle. Tärkeää on myös alkusammutusvälineiden helppo saatavuus. Alkusammutusvälineitä ovat esimerkiksi sankoruiskut, sammutuspeitteet, erilaiset käsiammuttimet, pikapalopostit ja sisäpalopostit. Hätätilanteessa sammutusvälineinä voidaan käyttää myös hanavettä, lunta tai vaikka mattoa. Vesi on erittäin yleinen alkusammutusväline, koska vettä on helposti saatavilla ja sen käyttö on helppoa. Veden sammutusvaikutus perustuu sen nopeaan viilentävään vaikutukseen. Tehokkaimmillaan alkusammutusvälineenä vesi on, kun sitä levitetään hienojakoisena suihkuna liekkien päälle. Vesi ei kuitenkaan sovellu sähkölaitteiden sammuttamiseen koska se johtaa sähköä (Heljaste ym. 2008 87–89).

Sammutuspeite on yksi koko ajan yleistynyt alkusammutusväline. Peitteeksi kelpaa myös tavallinen tiivis matto tai huopa, mutta nykyisin on myös mahdollista ostaa erikseen sammutusta varten valmistettuja peitteitä. Sammutuspeitteen teho perustuu sen tukahduttavuuteen. Alkusammutusvälineistä sammutuspeite on erittäin edullinen vaihtoehto ja lähes aina on mahdollista löytää tehtävään soveltuva peite lähiympäristöstä. Suurten kohteiden sammuttamiseen sammutuspeitteistä ei kuitenkaan ole, vaikka niitä valmistetaankin erikokoisina. Yksi tutuimmista alkusammutusvälineistä on varmasti jauhe- ja hiilidioksidisammuttimet. Tällaiset käsiammuttimet luokitellaan A-, B- ja C-ryhmään, sen mukaan millaisten palojen sammuttamiseen ne sopivat. Näihin ryhmiin kuuluvien käsiammuttimien tulee olla Turvatekniikan keskuksen hyväksymiä ja niiden käyttöä tulisi harjoitella etukäteen. Sammuttimet tulee huoltaa säännöllisesti ja aina jokaisen käyttökerran jälkeen, jotta se säilyttäisi toimintakykynsä. Saarelainen (2009) kertoi, että jauhesammuttimen tarpeellisuudesta kohteessa päättää palotarkastaja käyttöönotto tarkastuksessa. Tulipalon syttyessä on ensin pelastettava vaarassa olevat ihmiset ja varoitettava muita, toiseksi tulee hälyttää palokunta paikalle. Vasta tämän jälkeen on pyrittävä sammuttamaan palonalkua lähimmällä alkusammuttimella tai pyrittävä rajoittamaan palon leviämistä. Palokunnan saapuessa paikalle, on heidät opastettava oikeaan kohteeseen tarvittaessa. (Miettinen 2002, 205–207) Ohjeet toimenpiteistä tulipalon syttyessä liitettiin asiakkaalle tehtyyn kansioon.

Turvallisuuslainsäädäntö

Pelastuslain 2. luvun 8§ mukaan rakennuksen omistaja ja haltija, teollisuus- ja liiketoiminnan harjoittaja, virasto, laitos ja muu yhteisö on asianomaisessa kohteessa ja muussa toiminnassaan velvollinen ehkäisemään vaaratilanteiden syntymistä, varautumaan henkilöiden, omaisuuden ja ympäristön suojaamiseen vaaratilanteissa ja varautumaan sellaisiin pelastustoimenpiteisiin, joihin ne omatoimisesti kykenevät (Pelastuslaki 468/2003). Pelastuslain 6. luvun 17§ mukaan onnettomuuksien ehkäisyyn luetaan onnettomuuksien yleinen ehkäisy ja siihen liittyvä viranomaisten yhteistyö, rakennusten turvallinen käyttö, viranomaisvalvonta, valistus ja neuvonta, tulen sekä palovaarallisten aineiden ja laitteiden huolellinen käsittely. Vahinkojen rajoittamiseen luetaan tekniset ja muut etukäteisjärjestelyt, joiden avulla tulipalo voidaan havaita sekä rajoittaa tai sammuttaa (Pelastuslaki 468/2003). Pelastuslain 6.

luvun 22§ mukaan rakennuksen omistajan ja haltijan yleisten tilojen ja koko rakennusta palvelevien järjestelyjen osalta sekä huoneiston haltijan hallinnassaan olevien tilojen osalta on huolehdittava, että:

1) viranomaisten määräämät tai säädöksissä vaaditut sammutus-, pelastus- ja torjuntakalusto, sammutus- ja pelastustyötä helpottavat laitteet, palonilmaisulaitteet ja hälytyslaitteet sekä muut onnettomuuden vaaraa ilmaisevat laitteet, poistumisreittien opasteet ja turvamerkinnot sekä väestönsuojien varusteet ja laitteet ovat toimintakunnossa sekä huollettu ja tarkastettu asianmukaisesti;

2) tulisijat ja savuhormit on nuohottu; sekä

3) ilmanvaihtokanavat ja -laitteistot on huollettu ja puhdistettu.

(Pelastuslaki 468/2003.)

Pelastuslain 6. luvun 29§ mukaan huoneiston haltija on velvollinen huolehtimaan siitä, että asunto varustetaan palovaroittimella tai muulla laitteella, joka mahdollisimman aikaisin havaitsee alkavan tulipalon ja hälyttää asunnossa olevat. Majoitustiloissa ja hoitolaitoksissa 1 momenttia vastaava velvollisuus on toiminnanharjoittajalla (Pelastuslaki 468/2003). Lisäksi sisäasiainministeriön asetus palovaroittimen teknisistä ominaisuuksista ja sijoituksesta määrää asentamaan palovaroittimen asuinrakennuksen jokaiseen kerrokseen. (Palovaroittimien tekniset ominaisuudet ja sijoitus 1999). Suomen pelastusalan keskusjärjestö suosittelee asentamaan palovaroittimen kattoon, vähintään puolimetriä seinästä ja muista esteistä. Palovaroittimen asennusta keittiöön tai pesutiloihin ei suositella, koska ruuanlaitosta syntyvä rasva tai pesutilojen kosteus saattavat vioittaa varoittimia. (Sijoita palovaroittimesi oikein 2009). Pelastuslain 6. luvun 32§ mukaan rakennuksen omistajan ja haltijan on huolehdittava siitä, että uloskäytävät ja kulkureitit niille pidetään kulkukelpoisina ja esteettöminä. Uloskäytävillä sekä ullakoiden, kellarien ja varastojen kulkureiteillä ei saa säilyttää mitään tavaraa. Uloskäytävät ja kulkureitit niille tulee tarvittaessa merkitä ja valaista asianmukaisesti (Pelastuslaki 468/2003).

Pelastuslain 6. luvun 33§ mukaan kiinteistön omistajan ja haltijan on huolehdittava siitä, että hälytysajoneuvoille tarkoitetut ajotiet tai muut kulkuyhteydet (*pelastustiet*)

pidetään ajokelpoisina ja esteettöminä ja että ne on merkitty asianmukaisesti. Pelastustielle ei saa pysäköidä ajoneuvoja eikä asettaa muutakaan estettä (Pelastuslaki 468/2003). Pelastuslain 7. luvun 34§ mukaan palotarkastuksen tarkoituksena on ehkäistä ihmisille, omaisuudelle tai ympäristölle tulipaloista tai muista onnettomuuksista aiheutuvaa vaaraa. Palotarkastuksessa on valvottava, että rakennus tai rakennelma, sen ympäristö ja muut olosuhteet tarkastuskohteessa ovat turvalliset ja että kiinteistön omistaja tai haltija on varautunut onnettomuuksien ehkäisyyn, vahinkojen torjuntaan ja väestönsuojeluun säädöksissä ja määräyksissä vaaditulla tavalla. Palotarkastuksessa tarkastetaan myös kiinteistön väestönsuoja ja sen laitteiden toimivuus (Pelastuslaki 468/2003). Pelastuslain 8. luvun 39§ mukaan alueen pelastustoimi päättää nuohouspalvelujen järjestämisestä alueellaan. Alueen pelastustoimi voi alueellaan tai osassa sitä:

1) tuottaa nuohouspalvelut itse; tai

2) hankkia nuohouspalvelut muulta palvelujen tuottajalta; taikka

3) sallia rakennuksen omistajan tai haltijan sopia nuohouksesta palvelujen tuottajan kanssa. (Pelastuslaki 468/2003. Lihavointi kirjoittajien.)

Sisäasiainministeriön asetus nuohouksesta määrää seuraavaa: Käytössä oleva kiinteällä polttoaineella, useammilla polttoaineilla tai raskasöljyllä toimiva tulisija hormoneineen on nuohottava vuoden välein. Omaan yksityiseen käyttöön pääasiassa tarkoitetun vapaa-ajan asunnon ja sen saunan tulisijat ja hormit on nuohottava kolmen vuoden välein. **Muuhun kuin omaan yksityiseen käyttöön tarkoitetun, säännöllisessä käytössä olevan vapaa-ajan asunnon ja sen saunan tulisijat ja hormit on nuohottava vuoden välein.** (Nuohousasetus 2§, 29.6.2005. Lihavointi kirjoittajien.)

Pelastuslain 10. luvun 60§ mukaan Väestönsuoja on rakennettava rakennusta tai samalla tontilla tai rakennuspaikalla olevaa rakennusryhmää varten, jonka kerrosala on vähintään 600 m² ja jossa asutaan tai työskennellään pysyvästi. Maatilatalouden tuotantorakennuksia ei oteta lukuun määrättäessä tässä laissa tarkoitettua väestönsuojan rakentamisvelvollisuutta (Pelastuslaki 468/2003). Näin ollen, koska

kohteen päärakennuksen pihapiirissä olevaa navettaa ja aittarakennusten varasto-osia ei lasketa mukaan rakennusryhmän kerrosalaan, jää majoituskohteen kerrosala reilusti 600 neliometriä alhaisemmaksi, joten väestönsuoja ei ole kohteessa pakollinen, emmekä sitä kehitysraportissa huomioi.

Riskit ja niiden hallinta

Määriteltäessä kyseistä termiä riski voidaan jakaa kahteen selkeään vaihtoehtoon. Arkikielessä sanaa ”riski” käytetään kuvaamaan sitä vaaraa ja epätietoisuutta, joka liittyy onnettomuuden mahdollisuuteen. Vakuutusmielessä taas kyse on tapahtumasta, jotka voivat kohdata ihmisten tai yritysten joukkoa sekä niitä arvoja ja pääomia, joita tuo joukko omistaa. Riskin toteutumisesta johtuvat menetykset voivat olla minkä tahansa arvon menetyksiä. Esimerkkeinä voidaan mainita rahallinen arvo, ympäristöarvo, terveydellinen arvo ja yhteiskunnallinen arvo (Kuusela & Ollikainen 2005, 16 – 17).

Riskiä määriteltäessä on tarkasteltava epätoivotun seurauksen haitallisuutta ja todennäköisyyttä. Yleensä riski toteutuu vain vaaralle altistumisen seurauksena. Riskikokemuksen tunnuspiirteitä ovat esimerkiksi riskin hallittavuus ja rajoitettavuus sekä henkilön arviointikyky, henkilökohtaiset ominaisuudet ja vapaaehtoisuus. Vaaralle voi altistua joko vapaaehtoisesti tai pakonomaista. Riskiä pidetään pelottavana silloin kun se on kontrolloimaton, pelottava, hallitsematon ja kun tiedostetaan sen kohtalokkaat seuraukset (Kuusela & Ollikainen 2005, 17).

Keskeinen teema riskienhallinnassa on pyrkimys parantaa turvallisuutta ja tulevaisuuden ennustettavuutta etukäteissuunnittelun avulla. Kuusela ja Ollikainen (2005, 16) jaottelevat riskienhallintateoriat seuraavasti:

- Riskialttiin toiminnan välttäminen
- Tietoinen riskin otto
- Riskin kanssa eläminen, luottaminen tuuriin ja yhteiskunnan apuun
- Huolellinen suojautuminen ja vahingon rajoittaminen riskin toteutuessa
- Riskin siirtäminen muualle ottamalla vakuutus.

Riskienhallinta koostuu riskianalyysistä, riskien arvioinnista ja riskien pienentämiseen liittyvistä toimenpiteistä. Ensimmäinen askel riskien hallintaan on kuitenkin riskien tunnistaminen. Tunnistamisessa voidaan käyttää apuna erilaisia tarkistuslistoja ja tarvittaessa asiantuntija-apua. Turvallisuuden näkökulmasta tuotetta tai palvelua tutkittaessa kartoitetaan jokaisen vaiheen riskit erikseen eli selvitetään mitä ei-toivottua toiminnassa mahdollisesti voi tapahtua. Riskien tunnistusta ei voi kuitenkaan rakentaa pelkästään omassa toiminnassa havaittujen puutteiden ja tapahtumien varaan, vaan mukana tulisi olla myös tietoa siitä, mitä muualla on tapahtunut ja millä seurauksilla. Riskianalyysin tekemiselle luodaan vahva pohja yhdistämällä oman yrityksen tiedot, tilastotiedot ja muiden yritysten toiminnasta ja tapahtumista saatavat tiedot ja sovelletaan niitä (Verhelä 2007, 37 – 39).

Kun riskit on tunnistettu, tulee ne arvioida. Arvioitaessa riskejä, käydään ne yksitellen läpi ja määritellään samalla niiden todennäköisyys, sekä tapahtumisen seurausten vakavuus. Riskit jaotellaan sekä todennäköisyyden että seurausten perusteella esimerkiksi riskimatriisiin. Kuviossa 2 esiintyvissä riskimatriisissa luokitellaan riskin todennäköisyys ja seurausten vakavuus kolmiportaisella asteikolla. Riskin todennäköisyyttä kuvataan asteikolla epätodennäköinen-mahdollinen-todennäköinen ja riskin toteutumisen seurauksia asteikolla vähäinen-haitallinen-vakava. Arviointi voi perustua tapahtuneisiin vahinkoihin, niiden esiintymistiheyteen ja vakavuuteen (Verhelä 2007, 40 – 42 mukailten).

	Seuraukset		
TODENNÄKÖISYYS	VÄHÄISET Lievät vaikutukset, mustelmat, nyrjähdykset, epämukavuus, ei varsinaisia aineellisia vahinkoja	HAITALLISET Pysyviä lieviä haittoja tai pitkäkestoisia vakavia haittoja; murtumat, palovammat, vauriot, lieviä aineellisia vahinkoja	VAKAVAT Pysyvät vakavat vaikutukset, invaliditeetti, kuolema, vakavia aineellisia vahinkoja
EPÄTODENNÄKÖINEN Satunnainen vaaratilanne, esiintyy harvoin, mutta ei voi poissulkea	Merkityksetön riski	Vähäinen riski	Kohtalaine n riski
MAHDOLLINEN Vaaratilanteet tai niiden uhka toistuva mutta ei säännöllinen. Läheltä piti –tapauksia on sattunut	Vähäinen riski	Kohtalaine n riski	Merkittävä riski
TODENNÄKÖINEN Vaaratilanteita esiintyy usein ja säännöllisesti. Tapaturmia on sattunut	Kohtalainen riski	Merkittävä riski	Sietämätön riski

KUVIO 2 Riskimatriisi (Verhelä 2007, 42)

Kun kyseiseen kohteeseen liitetään maaseutumatkailu, tulee ottaa huomioon että kohde on maatila ja eletään maaseutuympeiristössä, vaikkakin karjanhoito ja viljely on yrittäjän puolesta tilalla lopetettu. Vesijohtovesi saadaan omasta kaivosta ja toimintakauden aikana juomaveden saannissa voi olla uhkana esimerkiksi veden loppuminen kaivosta tai pilaantuminen. Myös vesipumppujen rikkoutuminen on uhkana vedensaannille. Sähkölinjat kulkevat maaseudulla maan päällä ja sähkökatkokset myrskyn tai ukonilman aikaan ovat todennäköisiä. Ympäristö on kohteessa sama kuin maanviljelyn aikaankin ja riskit kuten maastopalot, putoamisvaarat ja loukkaantumiset on otettava huomioon. (Maatilan paloturvallisuus 2004).

Piharakennusten säilytystilat tulee lukita asiakkailta ja asiaankuulumattomilta, joten saadaan minimoitua loukkaantumisriskit ja tulipaloriskit. Päärakennuksen pihapiirin rakennuksissa ei tule säilyttää pesuaineiden lisäksi mitään kemikaaleja, kuten nestekaasua polttoaineita tai maaleja. Tupakointi on hyvä kieltää kaikissa sisätiloissa.

Vaikka maatilakohteessa ei tarvitse tehdä lakisääteistä sähkölaitteiden määräaikaistarkastusta, koska pääsulake on kestävyydeltään pienempi kuin 35 ampeeria, on sähkölaitteiden kuntoa seurattava ja pienelektroniikka on hyvä suojata pistorasioihin asennettavilla ylijännitesuojilla (Maatilojen palotorjunta, turvaohje, 2005).

Koska tilan peltoja vuokrataan paikalliselle maanviljelijälle ja peltoja sijaitsee kohteen välittömässä läheisyydessä, tulee ottaa huomioon myös peltotöiden aiheuttamat uhat. Koneiden liikkeitä, peltotöistä aiheutuva pöly tai AIV-liuoksen höyry ilmassa ovat huomioon otettavia riskejä. Emme kuitenkaan huomioi peltotöiden riskejä ympäristölle, koska yrittäjä ei itse viljele peltoja ja vastuu pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamistarpeen selvittämisestä ja puhdistamisesta on ensisijaisesti pilaantumisen aiheuttajalla (Yritysten ja yhteisöjen lakisääteiset velvoitteet, 2009). Maanviljelyä ei voida myöskään kontrolloida asettamalla sille tietyt aikarajat, jolloin peltoja voi hoitaa tai varoittaa asiakkaita tiettyinä aikoina liikkuvista maanviljelysajoneuvoista. Tällainen tilanne on mahdoton, koska kasvinviljelyn ehdot sanelevat yksiselitteisesti luonnonlait. Vaikka luonnonolosuhteita voidaankin muokata esimerkiksi kuivaamalla soita, rakentamalla kastelujärjestelmiä ja niin edelleen, niin silti kasvinviljely on riippuvainen luonnonjärjestyksestä. Tästä johtuen prosessit ovat erittäin kausiluonteisia. (Haapanen, Heikura & Leino 2004, 54)

Keskeisin riski, joka tulee matkailussa esille monessa yhteydessä, on paloriski. Hyvin usein paloriskejä tarkastellaan yrityksen omassa pelastussuunnitelmassa, joka sisältää tietoa myös monista muista mahdollisista riskeistä. Paloturvallisuus on kuitenkin eniten esille nouseva yksittäinen riski. Tämä johtuu yksinkertaisesti siitä, että jo pieni palonalku voi johtaa suureen onnettomuuteen. Paloriskiä voi pienentää kuitenkin jo pienillä teoilla ja kohtuullisilla kustannuksilla. Ennen kaikkea siisteys ja järjestys sekä alkusammutusvälineiden hallinta on tärkeää vahingon sattuessa. Tulipalot ovat myös yllättävän yleinen riski. Tulipaloissa kuolee vuosittain noin 100 henkilöä. Suurin syy tulipalojen syttymiseen on ihmisten oma toiminta. Tulipalon aiheuttavia riskejä ovat muun muassa tupakointi, huolimaton avotulen käyttö, tulityöt, tuhopoltot, vialliset sähkölaitteet ja niin edelleen. Paloriski voi olla suuruudeltaan kohtalokas koko yrityksen olemassaolon kannalta. Palon aiheuttamat vahingot ovat erittäin usein suuria. Joka toinen tulipalo aiheuttaa yli 10 000 € vahingot rakennukselle ja

irtaimistolle. (Paloriskit 2009). On tärkeää ottaa huomioon, että vaikka maatalous ja karjanhoito on kohteessa lopetettu, säilytetään piharakennuksissa silti kuivaa heinää ja puutavaraa.

Toinen suuri mahdollinen riskiryhmä on ympäristöriskit. Ympäristöriski määritelmä kattaa ihmisen terveyteen, elin- ja työympäristöön ja muihin eliöihin ja fyysiseen ympäristöön kohdistuvat riskit. Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi onnettomuustilanteessa päässeiden päästöjen aiheuttamat riskejä ympäristölle. Riski ei kuitenkaan aina ole täysin konkreettinen, vaan myös esimerkiksi meluhaitta voi karkottaa linnut pesimästä ympäristöstä. Tämä taas voi vaikuttaa maaseutumatkailussa yrityksen imagon huononemista, kun luonnossa ei olekaan lintuja visertämässä ja luomassa tunnelmaa. Myös jätteet, kemikaalit, raaka-aineet ja öljyt voivat aiheuttaa merkittäviä ympäristöriskejä. Ympäristöriski voi olla piilevä tai äkillisesti iskevä. Piilevä riski voi olla esimerkiksi tontilla sijaitseva käytöstä poistettu kaatopaikka, joka voi aiheuttaa maaperän saastumista. Äkillinen riski taas voi syntyä esimerkiksi onnettomuuden seurauksena. Tulipalossa pääsee ilmaan jo paljon saasteita ja myrkyjä. Vakavuus voidaan määritellä esimerkiksi yrityksen sijainnin mukaan. Pohjavesialueet ovat erittäin herkkiä alueita, mutta myös ympäröivä asutus voi kärsiä. (Pk-yrityksen riskienhallinta. 2009)

Rikosriski koskettaa tavallisten kotitalouksien lisäksi myös kaikkia yrityksiä. Kyseinen riski voi kohdistua yritykseen tai yrityksen henkilöstöön. Tämän lisäksi myös yritystoiminnassa on mahdollista tehdä rikos. Useimmiten yrityksiin kohdistuvat rikokset ovat niin sanottuja asianomistajarikoksia, jolloin rikoksen kohteeksi joutunut on velvollinen osoittamaan näyttöä rikoksesta (Rikosriskit 2009). Asianomistajarikos tarkoittaa käytännössä rikosta, jolloin uhriksi joutunut luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö voi halutessaan nostaa syytteen. (Rikoslaki 2009/641§13) Rikoksen seuraamuksena on myös vahingonkorvaus, joka korvaa materiaaliset vahingot ja rikosprosessissa aiheutuneet kustannukset. Hyvin usein rikoksesta aiheutuvat välilliset kustannukset ovat suuremmat, kuin itse teosta aiheutuneet vahingot. Yritys voi joutua myös korvausvastuuseen, jos sen toiminnassa on tehty rikos. Mahdollisia rikoksia ovat esimerkiksi ympäristörikokset, rahanpesu ja niin edelleen. Ympäristörikokset eivät ole aina tahallisia, jolloin ympäristöriskien kartoittamisen tärkeys kasvaa. (Ympäristöriskit 2009)

Yrityksen ollessa maaseutumatkailuyritys on erittäin tärkeää ottaa huomioon myös ympäröivän luonnon aiheuttamat riskit. Varsinkin Suomessa on keskeistä ottaa huomioon erilaiset petoeläimet, jotka kulkevat yhä lähempänä asutusta (Naislenkkeilijää Lappeenrannassa purrut karhu suojelehti 2009). Asiakkaan kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että kyseiset petoeläimet eivät aiheuta uhkaa ohjatussa palvelussa (Verhelä & Lackman 2003, 50). Petoeläinten lisäksi myös käärmeet tulee ottaa huomioon metsässä tai sen lähistössä liikuttaessa. Käärmeisiin tulee suhtautua varauksellisesti, vaikka Suomessa onkin vain yksi myrkyllinen käärme, kyy (Kalliola ym. 2003.) Tämän lisäksi luonto voi aiheuttaa riskejä johtuen asiakkaan omasta toiminnasta. Tästä hyvä esimerkki on elokuun lopulla tapahtunut valkokärpässienistä johtuneet myrkytykset neljälle ihmiselle (Neljä joutunut sairaalaan syötyään valkokärpässiä 2009). Tämä osoittaa osaltaan jopa jonkinasteista luonnosta etäantymistä. Jouslahden maaseutumatkailuyritys ei tuota kuitenkaan ohjattua palvelua, joten kyseiset riskit tulee ottaa huomioon minimoimalla riskit turvavälineillä ja kirjallisella ohjeistuksella.

2.2 Ympäristö

Ympäristö-käsitteellä tarkoitetaan niitä fyysisiä, sosiaalisia ja kulttuuritekijöitä, jotka kuuluvat luontoon tai rakennettuun ympäristöön ja joiden kanssa ihminen on vuorovaikutuksessa. Ympäristö nähdään ennen kaikkea ihmisen elinympäristönä, jonka tilaan ja laatuun ihmisen toiminta vaikuttaa myönteisesti tai kielteisesti. (Tilastokeskus. 2009.)

Maisema on yksi maaseutumatkailun tärkeimpiä osa-alueita. Maatilojen ympäristöt ovat hyvin usein mosaiikkityylisiä maisemia. Tällä tarkoitetaan maisemaa, jossa esiintyy metsäalueita, peltomaita ja vesistöjä. Tämän lisäksi maaseudun rakennukset ovat keskeinen osa maaseutumaisemaa. Tällöin maaseutumatkailun maisema voidaan jakaa kahteen ryhmään: kulttuurimaisemaan ja luonnonmaisemaan. Näistä merkittävämpi on luonnonmaisema. Käytännössä asiakkaat odottavat puhdasta luontoa, iäkstä metsää ja kohtalaista näkyvyyttä (Hemmi 2005b, 207–208).

Ulkoiluharrastusten nautittavuudelle maiseman merkitys on huomattavan suuri. Tällaisia ulkoiluharrastuksia voivat olla esimerkiksi vaellus, luonnossa kävely, luonnon tarkkailu tai vaikka soutaminen. Kaikissa näissä asiakas odottaa miellyttävää maisemaa. Vaikka lenkkeilyssä tärkein asia on kunnan ylläpitäminen, niin maisema on tärkeä osa kokonaisnautintoa. Maisemaa voidaankin pitää matkailuyritysten yhtenä tärkeimmistä resursseista, joita yrittäjien tulee hoitaa ja vaalia (Hemmi 2005b, 208).

Maaseutumatkailuyrityksissä voidaan todeta, että ympäristöstään yritys tunnetaan. Eli yritysten ympäristölaatu on osa kokonaislaatua. Ympäristölaadulla on yhä suurempi merkitys muihin laatutekijöihin nähden kohdepaikkaa valittaessa. Maaseutumatkailuyrityksissä ympäristölaadulla tarkoitetaan lähinnä korkeatasoista jätehuollon ja kierrätyksen järjestämistä sekä lähiympäristön siisteyttä. Järven tai meren rantaviivan läheisyydessä sijaitseva lomamökki kaipaa ympärilleen vähemmän istutuksia, mutta oleellista on, että ranta on muutoin hyvin hoidettu ja siisti (Hemmi 2005b, 214).

Lomamökkien ympäristöstä maaseutumatkailun yhteydessä sanotaan seuraavaa: ”Ympäristön hoito tulee aloittaa lomamökin pihapiirissä, koska hoitamattomuus näkyy tulotielle asti. Usein asiakkaiden vaatimustaso liittyy enemmän mökkien ympäristöön kuin itse mökin varusteisiin. Ympäristön merkitys korostuu eritoten kesällä, jolloin piha-alueella vietetään runsaasti aikaa. Hyvin hoidetun ympäristön perusvaatimuksina voidaan lomakohteessa pitää:

- Parkkipaikka ja riittävän suuri kääntötila
- Tasainen, mieluummin nurmikkoinen oleskelualue pihassa
- Pihavalot, mikäli mökki on sähköistetty
- Hyvä ranta
- Laituri
- Soutuvene varusteineen
- Oma rauha
- 100 m etäisyys tai näkösuoja naapuriin
- Valoisuus kasvillisuutta harventamalla
- Liiteri ja polttopuita
- Jätekatos lajitteluohjeineen ja muutenkin hyvin hoidettu jätehuolto
- Turvalliset tiet ja polut

- Ulkogrilli
- Vähintään ulkokäymälä
- Tupakointikiellot ja tuhkakupit

(Turunen & Valakari 1998, 27–29)

Maaseutumatkailussa varsinkin metsien ja vesistöjen ympäristövaikutukset ovat erittäin keskeisessä roolissa. Tämä johtuu siitä, että molemmat ovat jo itsessään osa matkailuaktiviteetteja. Tutkimuskohteessa vesistövaikutuksia ovat rantavesien rehevöityminen ja kemikalisoituminen, eläin- ja kasvilajien väheneminen ja eläinten pesinnän häiriintyminen, rannan pilaantuminen ja roskaantuminen, sekä liiallisen virkistyskalastuksen vaikutukset kalalajistoon. Näiden lisäksi myös rantarakentamiseen kiinnitetään nykyisin entistä enemmän huomiota. Rantavesistöjen rehevöityminen on yksi yleisimmistä ympäristöongelmista. Rehevöitymisen suurimpia aiheuttajia ovat fosfori ja typpi. Rehevöitymisen epämiellyttävien ja ehkä myös näkyvien haittojen leväkukinta. Rehevöitymisen jälkeen seuraavaksi näkyvä haitta turisteille on rantaviivan roskaantuminen, josta myös eläimet kärsivät. Roska ja jäte ovat peräisin rannalla liikkuvilta matkailijoilta tai ne ovat ajautuneet rantaan laivoilta ja veneilijöiltä. Pahimpana ongelmana voidaan pitää muovijätettä, joka hajoaa hitaasti. Suomessa järviä kuormittavat eniten maa- ja metsätalous ja haja-asutusalueiden jätevedet. (Hemmi 2005a, 44–45).

Matkailu ja matkailijat vaikuttavat myös eläimistöön joko suoranaisesti tai välillisesti. Suoranaisista vaikutuksista voidaan mainita eläinten tappaminen metsästämisellä tai kalastamisella, sekä eläinten elinolosuhteiden häirintä. Välillisiä vaikutuksia ovat kasvillisuuden tuhoaminen, jolloin kasvinsyöjäeläinkanta kärsii. (Hemmi 2005a, 47–49.) Näitä vaikutuksia pyrimme välttämään selventämällä asiakkaalle Suomessa olevia jokamiehen oikeuksia. Vaikka luonnossa liikkuminen on jokamiesten oikeuksien mukaan vapaata, vaaditaan metsästykseseen ja kalastukseen lupia ja luonnossa on myös paljon rauhoitettuja kasveja, joita ei saa vapaasti kerätä (Ympäristöministeriö 2007).

Jätelaki kieltää jättämästä ympäristöön roskaa, likaa, hylättyjä koneita, laitteita, ajoneuvoja, aluksia tai muita esineitä niin, että niistä voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle, epäsiisteyttä, maiseman rumentumista, viihtyisyyden vähentymistä tai muita vastaavia ongelmia. (Hemmi 2005a, 307.) Jätelakiin on tehty vuonna 2004

muutoksia, joiden mukaan jätteenhaltijan on liityttävä alueella järjestettävään jätteenkuljetukseen. Jätteet on siis toimittava jätteenkuljetuspiirin keräysastiaan lukuun ottamatta niitä jätteitä, jotka jätteenhaltija voi hyödyntää itse esimerkiksi kompostoimalla tai polttamalla (Jätelaki 1072/1993).

Jätehuolto tarkoittaa käytännössä jätteen keräystä, kuljetusta, hyödyntämistä, käsittelyä ja edellisten toimintojen tarkkailua ja käsittelypaikan jälkihoitoa. Toisin sanoen jätehuolto kattaa kaikki toiminnot, jotka suoritetaan tuotteen elinkaaren siinä vaiheessa, kun se on jo poistunut normaalista taloudellisesta hyötykäytöstä. Tällöin siitä on tullut jätettä. Suomessa jätehuollosta vastaavat hyvin pitkälti kunnat. Kunta on vastuussa ensisijaisesti asumisessa syntyvän ja siihen rinnastettavan jätteen käsittely- ja hyödyntämistoiminnoista ja niihin liittyvistä kuljetuksista. Isommissa yrityksissä jätehuollosta on vastuussa yritys. (Marttinen, Saastamoinen & Suvanto 2000, 161) Vuonna 2004 voimaantulleet muutokset jätelaissa eivät vaikuta yrityksen tämänhetkiseen jätteiden käsittelyyn.

Vastuu jätehuollon järjestämisen huolehtimisesta kuuluu jätelain 3. luvun 6§ 1 momentin 1 kohdan mukaan jätteen haltijalle (Jätelaki 1072/1993). Tapauksesta riippuen haltijana voidaan pitää jätteen tuottajaa, kiinteistön haltijaa tai toiminnanharjoittajaa tai jotain muuta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jonka hallinnassa jäte tilanteessa on. Jätteen haltijaa ei voida kuitenkaan aina pitää vastuullisena jätehuollon joka osasta, sillä osa jätehuollosta on säädetty velvolliseksi kunnalle. Näitä säädöksiä pidetään ensisijaisena verrattuna jätteen haltijan velvollisuuksiin. (Marttinen, Saastamoinen & Suvanto 2000, 161)

Ympäristölainsäädäntö

Jo perustuslain toisen luvun 20. momentti määrää seuraavaa: ” Vastuu luonnosta ja sen monimuotoisuudesta, ympäristöstä ja kulttuuriperinnöstä kuuluu kaikille.” (Perustuslaki 731/1999.) Eli sekä yrittäjän että asiakkaan on pyrittävä pitämään toiminta-alueen ympäristö siistinä. Luonnonsuojelulain tavoitteet määritellään seuraavasti: ”Tämän lain tavoitteena on:

- 1) luonnon monimuotoisuuden ylläpitäminen;
- 2) luonnonkauneuden ja maisema-arvojen vaaliminen;

- 3) luonnonvarojen ja luonnonympäristön kestävä käytön tukeminen;
- 4) luonnontuntemuksen ja yleisen luonnonharrastuksen lisääminen; sekä
- 5) luonnontutkimuksen edistäminen.” (Luonnonsuojelulaki 1096/1996).

Lain tavoitteet luovat jo tietyn vaatimustason luonnon suojelemiselle. Kaikki tuotekehitys tulisi siis tehdä siten, että kyseiset tavoitteet pyritään täyttämään. Ehkä keskeisin asia, joka tavoitteista nousee esille, on luonnonkauneuden ja maisemiarvojen vaaliminen eli maiseman suojeleminen. Tällä pyritään pitämään historialliset luontomaisemat hyvässä kunnossa ja edistää niiden suojelua. Toinen tärkeä asia, joka luonnonsuojelulaista käy ilmi on eliölajien suojeleminen. Laissa kerrotaan mitä rauhoitetuille eliöille ei saa tehdä ja neuvoo kuinka tulee toimia tavattaessa esimerkiksi kuollut tai vakavasti loukkaantunut rauhoitettu eliö. Uhanalainen laji on sellainen luonnonvarainen eliölaji, jonka luontainen säilyminen Suomessa on vaarantunut (Luonnonsuojelulaki 1096/1996).

Laissa määritellään myös luontovahinkojen ehkäiseminen ja korjaaminen. ”Jos luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, joka harjoittaa ammatillista toimintaa tai joka tosiasiallisesti määrää tästä toiminnasta (toiminnanharjoittaja), tahallaan tai huolimattomuudesta aiheuttaa tai uhkaa välittömästi aiheuttaa tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisella toimenpiteellä tai laiminlyönnillä luontovahingon, toiminnanharjoittajan on ilmoitettava luontovahingosta tai sen välittömästä uhasta viipymättä alueelliselle ympäristökeskukselle ja ryhdyttävä tarpeellisiin toimenpiteisiin haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi tai rajoittamiseksi mahdollisimman vähäisiksi.” (Luonnonsuojelulaki 1096/1996).

3 MENETELMÄT

Menetelminä käytimme strukturoimatonta teemahaastattelua, avointa haastattelua sekä havainnointia. Kehitysprosessi on käytännössä toimintatutkimusta, jolla pyritään vastaamaan johonkin käytännön toiminnassa havaittuun ongelmaan, tai kehittämään olemassa olevaa käytäntöä paremmaksi (Metsämuuronen 2006). Kvalitatiivinen

tutkimus verrattuna kvantitatiiviseen tutkimukseen antaa tuloksina näytteitä, eikä vain mittaustuloksia (Alasuutari 1999, 87).

3.1 Havainnointi

Havainnoinnilla pystyimme kartoittamaan kohteen puutteet ja kehittämään turvallisuutta näiden avulla. Havainnointi jakautui tutkimuksessamme kahteen osaan; osallistuvaan havainnointiin sekä perinteiseen havainnointiin. Osallistuva havainnointi on aineiston keruutapa, jossa tutkija tavalla tai toisella osallistuu tutkimansa yhteisön toimintaan (Eskola & Suoranta, 1998, 99). Osallistuvan havainnoinnin avulla pystyimme löytämään myös piilevät ongelmakohdat, koska toiselle havainnoijalle ympäristö oli jo ennestään tuttu. Perinteinen havainnointi taas on aineiston keruutapa, jossa tutkija tavalla tai toisella osallistuu tutkimansa yhteisön toimintaan ulkopuolisena (Eskola & Suoranta, 1998, 104). Perinteinen havainnointi taas loi hyvin objektiivisia tuloksia ja auttoi huomaamaan jotkut jokapäiväiset ongelmat tai puutteet, joita osallistuva havainnoija voi pitää liian itsestään selvinä. Tällöin saimme kattavamman kuvan havainnoinnistamme.

Dokumentointikeinoina käytimme valokuvia, sekä tekemiämme muistiinpanoja kohteesta. Otimme valokuvia yhteensä 101 kappaletta, joista 10 käytimme havainnollistamaan kohdetta ja tehtyjä parannuksia tekstin tukena. Tämän lisäksi yhtä kuvaa käytettiin Turvallisuus- ja ympäristökansion kansilehdessä. Käytimme ProAgrian sekä SPEK:n luomia maaseutumatkailun majoitustilojen luokituslomakkeita (ProAgria Maaseutukeskusten liitto, 2008) (Suomen pelastusalan keskusjärjestö, 2009) apuna kartoittamaan turvallisuuden ja ympäristön lähtötilannetta. Loimme näiden lomakkeiden pohjalta oman kohteeseen sovelletun tarkastuslomakkeen (LIITE 1). Tarkastuslomake täytettiin kohta kerrallaan kohteen eri pisteissä.

Henkilöt, joita haastattelimme, olivat yrittäjä Maria Jouslahti ja palolaitoksen edustaja palomestari Kari Saarelainen. Maria Jouslahden haastattelu tehtiin keskusteluna, kun taas palolaitoksen edustajan henkilökohtainen tiedonanto saatiin sähköpostikeskustelun välityksellä, koska selvitettäviä asioita oli hyvin vähän.

Tarvitsimme palolaitoksen edustajalta tietoa asioista, joista ei ollut lainsäädännössä selvää vastausta. Haastattelun valitsimme toiseksi menetelmäksi, koska tällöin saimme tietoa pohjalla olevasta turvallisuuden eteen tehdyistä asioista (Eskola & Suoranta, 1998, 87).

3.2 Kustannuslaskelma

Kustannuslaskelmasta (Liite 2) käy ilmi, kuinka paljon on käytetty rahaa maaseutumatkailukohde Jouslahden turvallisuuden ja ympäristön kehittämiseen. Laskelmassa eritellään kaikki tuotteet ja palvelut, joita kehitysprosessin aikana hankittiin ja käytettiin. Tämän lisäksi laskelmaan on merkitty tuotteita ja palveluita, joita tullaan tulevaisuudessa hankkimaan ja käyttämään. Varsinaista budjettia ei määritelty ennen prosessin alkua, vaan keskeisenä teemana oli suoriutua tarvittavista kehitystoimenpiteistä mahdollisimman edullisesti ja pitää silti laatu mahdollisimman korkealla.

Tuotteiden kartoitus alkoi heti prosessin alkuhetkillä. Tällöin kartoitimme varmojen hankittavien tuotteiden hintaluokkaa ja pyrimme samalla etsimään yritystä, josta olisi mahdollista ostaa kaikki tarvittavat tuotteet. Ensimmäisiä tuotteita, joiden hintoja kartoitimme, olivat palovaroittimet, sammutuspeitteet ja erilaiset lukitusratkaisut. Heti alkuvaiheessa yksi Savonlinnan rautakauppa nousi ylitse muiden tarjonnan, laadun ja hintatason suhteen. Tästä huolimatta aivan kaikkia tuotteita emme voineet hankkia samasta paikasta, kun esimerkiksi varoitustarrat puuttuivat rautakaupan valikoimasta kokonaan. Tutkimuskohteen kartoituksen jälkeen hankittavia tuotteita kertyi koko ajan lisää. Tällöin myös mahdollisuus kaikkien ostamiselle samasta paikasta pieneni huomattavasti. Syynä ei ollut kuitenkaan tarjonnan puuttuminen, vaan joidenkin tuotteiden liian korkea hinta verrattuna muiden yritysten vastaaviin. Tämä aiheutti jonkin verran hajautusta hankintojen suhteen. Savonlinnan kokoisessa kaupungissa tämä ei kuitenkaan tarkoittanut muiden kustannusten merkittävää kasvua, kun esimerkiksi liikkuminen keskusta-alueella on helppoa lyhyiden välimatkojen takia. Kiinteiden tuotteiden lisäksi kustannuksia toivat lisää julkaisuluvan ostaminen kohteen lähiympäristön karttaan, juomaveden laboratoriotutkimus sekä matkakustannukset kohteeseen. Kustannuslaskelma tehtiin Microsoft Excel

taulukkolaskentaohjelmalla ja tuotteet ja palvelut eriteltiin yksikköhinnan ja määrähinnan mukaan. Myös arvonlisäverot eriteltiin, koska tuotteet ovat yrittäjälle verovähennyskelpoisia.

4 TUTKIMUSKOHTTEEN KUVAUS

4.1 Jouslahti

Jouslahden maatila sijaitsee Enonkosken Ihamaniemessä Etelä-Savossa 16 kilometrin etäisyydellä Enonkoskelta ja 52 kilometrin etäisyydellä Savonlinnasta. Tila on perustettu 1800-luvulla, mutta tarkkaa perustamisvuotta ei tiedetä. Tila on kuulunut suvulle viiden sukupolven ajan ja tämänhetkinen omistaja on päätoimisesti lähihoitaja ja sivutoimisesti maa- ja metsätalousyrittäjä Maria Jouslahti (Asikainen 1990, 64 – 65). Tilaan kuuluu 79 hehtaaria maata (Liite 3, alueet 21:2), joista 10 hehtaaria on peltoa ja noin 50 hehtaaria metsää. Loput maa-alueista ovat hakkuuaukioita, piha-alueita ja teitä. Maanviljely tilalla on lopetettu vuonna 2000, jota ennen Jouslahdessa on kasvatettu liha- sekä lypsykarjaa ja pelloilla on viljelty heinä- ja viljalajikkeita sekä perunaa. Tilalla on ollut käytössä myös vesivoimalla toimineet mylly ja saha. Maatalouskoneet, kuten traktorit, peräkärret sekä tienhoitovälineistö ovat edelleen käytössä. Pelot on maanviljelyn lopettamisen jälkeen vuokrattu vuoteen 2012 asti paikalliselle maanviljelijälle (Jouslahti 2009). On hyvä ottaa huomioon, ettei Ihamaniemessä sijaitsevaa Jouslahtea tule sekoittaa Leppävirran lähellä sijaitsevaan Jouslahteen, jossa myös tarjotaan mökkimajoitusta (Everilän lomamökit, 2009).

Maanviljelyn lopettamisen jälkeen osa tilan rakennuksista on muunnettu vuokrattavaksi majoituskäyttöön. Vuorattavana on iso maalaistalo piharakennuksineen, rantamökki ja tulevaisuudessa myös rantasauna. Aluksi majoitustilojen markkinointi tehtiin itse, mutta pian siirryttiin yhteistyösopimukseen Lomarengas Oy:n kanssa. Majoitus on pääasiallisesti omatoimista eikä siihen kuulu ravintolapalveluita. Yrittäjä esittelee asuintilat asiakkaan saapuessa ja huolehtii piha-alueiden kunnossapidosta sekä rakennusten lämmityksestä ja varustetasosta. Yrittäjältä saa aina apua ongelmatilanteissa. Liinavaatteet asiakas voi tuoda tullessaan, tai saada

ne yrittäjältä maksua vastaan. Asiakas suorittaa lähtiessään tilojen loppusiivouksen, tai voi jättää sen yrittäjän tehtäväksi lisämaksua vastaan. Aktiviteetteja kohteessa ovat luonnossa liikkuminen, marjastus, sienestys, kalastus, veneily ja uiminen.

4.2 Päärakennuksen pihapiiri

Päärakennus

Tilan vanha päärakennus (Liite 3, merkintä A)(Kuva 1) on 116 neliöinen asuintalo. Ensimmäisessä kerroksessa on iso tupa, tupakeittiö, wc, neljä makuuhuonetta ja eteinen. Kellarikerroksesta löytyvät suihku, sauna, pukuhuone, lämmityshuone sekä toinen uloskäynti. Talo on puulämmitteinen ja yrittäjä hoitaa talon kiertovesilämmityksen päivittäin, jos talossa on asiakkaita. Tuvasta löytyy myös leivinuunitakka-yhdistelmä, jota asiakas voi tarpeidensa mukaan lämmittää itse. Asiakkaat hoitavat itse myös saunan lämmityksen. Vesi tulee taloon omasta kaivosta. Talon sähkölaitteiden varustetaso on seuraava: Keittiössä jääkaappipakastin, astianpesukone, kahvinkeitin, sähköliesi sekä mikroaaltouuni. Tuvasta löytyvät televisio, digiboksi sekä radio. Kaikissa makuuhuoneissa on kattovalaisimien lisäksi pöytävalaisimet.

KUVA 1. Päärakennus

Navetta

Piharakennuksista suurin on kaksikerroksinen, noin 300 neliöinen navetta (Kuva 2), jota on laajennettu vuonna 1924 ja peruskorjattu 1982. Navetasta on purettu pois kaikki karjanhoitolaitteisto ja toinen siipi on sisustettu oleskelu- ja tikanheittotilaksi. Yksi navetan huoneista on muunnettu pyykkituvaksi ja samassa huoneessa on myös arkkupakastin. Yrittäjä käyttää itse pyykkitupaa ympärivuotisesti. Vesi saadaan navettaan samasta kaivosta kuin päärakennuksessa. Ylemmästä kerroksesta löytyy kuntoilua varten nyrkkeilysäkki, hanskat ja iskutyyny. Navetassa on viisi uloskäyntiä, joista asiakkaiden käytössä on kaksi ja hätätapauksessa kolmas. Navetan takana on pieni aidattu alue tilalla olevaa Shetlannin-ponia varten, josta se pääsee itse liikkumaan navetan sisätiloissa olevaan talliin, johon asiakkaiden pääsy on estetty.

KUVA 2. Navettarakennus

Aitat

Aittoja on kahdessa piharakennuksessa. Toinen piharakennus on entinen viljankuivaamo, jonka yhteydessä on neljä aittaa kahdessa kerroksessa. Alemman kerroksen kaksi aittaa (Kuva 3) on korjattu majoituskäyttöön. Ylemmät aitat odottavat vielä peruskorjausta. Toisessa piharakennuksessa on kolme aittaa, joista yksi on korjattu majoituskäyttöön. Samassa rakennuksessa on myös puuliiteri, varastotila sekä kuivakäymälä. Aitoissa ei kattovalaisimien ja pistorasioiden lisäksi ole muita sähkölaitteita.

KUVA 3. Aitta sisältä

Pihaympäristö ja puutarha

Yleinen tie kulkee edellä mainittujen rakennusten välittömässä läheisyydessä ja rakennuksia ympäröivät joka puolelta pellot. Piha-alueet ovat loivassa rinteessä olevaa pihanurmea, jonka hoidosta ja leikkuusta huolehtii yrittäjä. Puutarhassa kasvaa viinimarja-, kirsikka- ja karviaispensaita, sekä omenapuita ja pienessä kasvihuoneessa kurkkua, tomaatteja sekä salaattia. Puutarhassa on myös kolme kaivoa, joista yhdessä on pumppu kasteluvettä varten. Päärakennuksen välittömässä läheisyydessä on rakennettu maakellari, joka on yrittäjän omassa käytössä.

4.3 Rantamökki

Mökkirakennus

Mökkirakennus (Liite 3, merkintä B)(Kuva 4) sijaitsee noin 800 metrin päässä päärakennuksessa ja se on rakennettu vuonna 1972. Rakennus on suuruudeltaan n. 70 neliometriä ja siinä on pieni asuintila tupakeittiöllä ja takalla varustettuna. Rakennuksessa on myös pukuhuone ja sauna. Mökillä ei ole juoksevaa vettä eikä sähköä, mutta juomavettä saa yrittäjältä ja valaistukseen on varattu akulla toimivia

halogeenilyhtyjä. Mökillä ei ole nestekaasulla toimivaa jääkaappia, koska mökki hyvin usein vuokrataan päärakennuksen yhteydessä. Erikseen vuokrattuna mökillä vietetään hyvin lyhyitä ajanjaksoja kuten yksittäisiä öitä, tai viikonloppuja. Mökille voidaan kulkea kahta tietä pitkin, joista toinen ei tällä hetkellä sovellu autolla ajettavaksi. Mökkiä voidaan vuokrata päärakennuksen kanssa yhdessä tai erikseen.

KUVA 4. Mökkirakennus ja grillikatos

Grillikatos

Rantamökin välittömässä läheisyydessä on hirsistä vuonna 1998 rakennettu grillikatos. Katoksessa on tiilistä muurattu paisto- sekä keittotaso sekä nestekaasulla toimiva liesi. Pienempää grillausta varten katoksessa on myös hiilillä lämmitettävä pallogrilli. Grillikatokseen on myöhemmin lisätty suuret lasi-ikkunat vähentämään tuulen vaikutusta.

Pihapiiri

Mökin pihapiiri on suureksi osaksi kalliota, jota osittain peittää ruoho-, sora ja sammalpeite. Pihapiirin puusto on sekoitus mäntyjä, koivuja ja haapoja. Autoille on pihalla tilava kääntö- ja parkkipaikka. Piha-alueelta löytyy kaivo saunan poistovesiä varten sekä pienestä ulkorakennuksesta puuliiteri ja kuivakäymälä. Mökin ranta on

loivasti syvenevä ja hiekkapohjainen. Rannassa oli pieni laituri, mutta tämä päätettiin veden korkeuden vaihtelun sekä talven jäiden takia purkaa pois. Rannassa on kaksi lasikuitusoutuvenettä asiakkaiden käyttöön.

4.4 Rantasauna

Noin 600 m etäisyydellä päärakennuksesta sijaitsee keskeneräinen rantasauna (Liite 3, merkintä C).(Kuva 5) Rantasaunalle tehtiin kehitysprosessin aikana vastaava tarkastus kuin päärakennukselle ja rantamökille. Rakennustöiden viivästyttyä päätettiin saunalle tehdä suuntaa antava turvallisuus ja ympäristösuunnitelma tulevaisuutta varten. Sähköllä toimivia laitteita rantasaunalle ei tule ja pihapiiriin tullaan rakentamaan ekologinen kuivakäymälä. Saunarakennus on hirsirakenteinen yksikerroksinen noin 18 m² kokoinen. Sisätilat jakautuvat sauna- ja pukuhuoneeseen. Näiden lisäksi rantasaunan edustalla on katettu kuisti, josta löytyy toinen tulisija, avotakka.

Pihapiiri

Rantasaunan pihan maasto koostuu kalliosta ja hiekasta ja ympäristössä kasvaa koivuja, mäntyjä ja kuusia. Polttopuita varten on rakennettu jo pienikokoinen puuliiteri. Pihapiirissä on tarpeeksi tilaa isokokoisinkin auton kääntämiseen. Samalla rannalla sijaitsee myös kaksi muiden henkilöiden omistuksessa olevaa kesämökkiä, jotka tullaan ottamaan huomioon pihapiiriä kehitettäessä. Varsinaista uimarantaa ei saunan välittömässä läheisyydessä vielä ole, vaan rantaviiva on koskematon. Uimarannan rakentaminen tulevaisuudessa ei varmasti tuota suurta vaivaa, koska vesialue on hiekkapohjainen.

KUVA 5. Keskenäinen rantasauna

4.5 Muu ympäristö

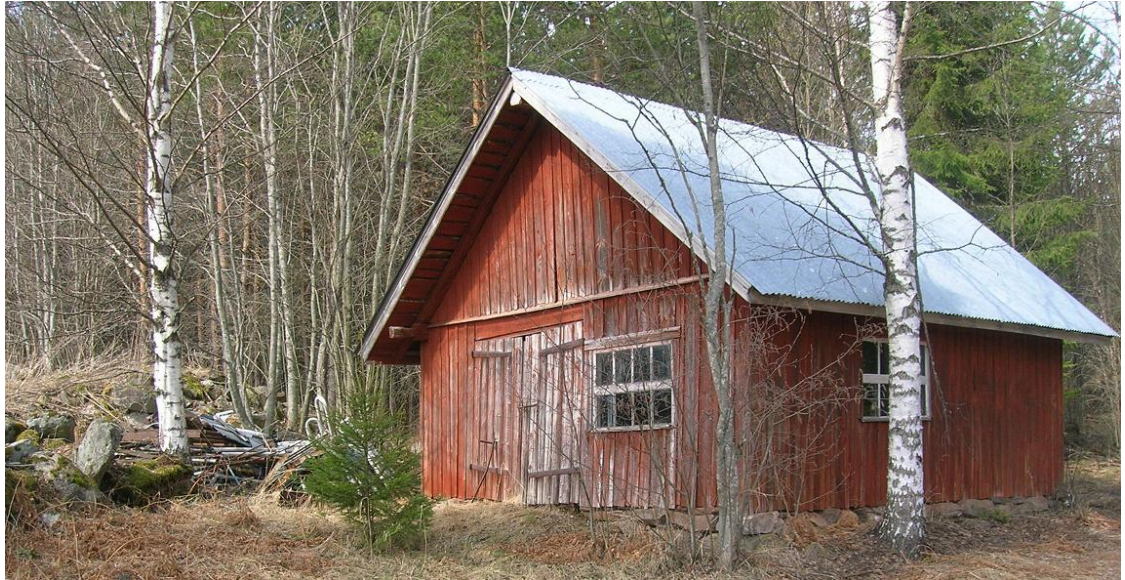
Tiet ja vesialueet

Tilan välittömässä läheisyydessä kulkee yleinen ajotie. Tie on sorapohjainen ja sen hoito kuuluu paikallisen tienhoitoyhdistyksen piiriin. Yrittäjä maksaa yleisen tien hoidosta tienhoitomaksua. Rantamökille pääsee kahta eri kautta. Ensimmäinen vaihtoehto on kulkea yrittäjän oman pihapiirin läpi (Liite 3, merkintä F) ja toinen vaihtoehto on kulkea päärakennuksen pihapiiristä (Liite 3, merkintä A) lähtevää tietä pitkin. Nämä tiet yhdistyvät noin puolessa välissä ensiksi mainittua reittiä. Rantasaunalle pääsee kulkemaan ajokelpoista tietä, joka alkaa (Liite 3, merkintä G) yleisen tien varresta noin 200 metrin päästä päärakennuksesta (Liite 3, merkintä A). Tilan maa-alueisiin kuuluu noin 4 kilometriä rantaviivaa (Liite 3, merkintöjen D1 ja D2 väli). Rantaviivalla sijaitsee noin 250 metrin levyinen vieraassa omistuksessa oleva rantatontti.

Muut rakennukset

Matkailukäyttöön kuulumattomia rakennuksia kohteessa ovat yrittäjän omaan pihapiiriin kuuluvat rakennukset (Liite 3, Merkintä F), yrittäjän pihapiirin ja

päärakennuksen pihapiirin väliin jäävä 250 neliöinen konehalli (Liite 3, merkintä E1), rantamökille vievän tien varressa sijaitsevat heinälato ja kalastusvälinevarasto (Liite 3, merkintä E2) sekä yleisen tien varressa oleva entinen paja (Liite 3, merkintä E3),(Kuva 6) joka toimii nykyisellään metalliromuvarastona.

KUVA 6. Vanha paja

5 KEHITYSTOIMET

Kartoitus maatilán pihapiirissä oleviin rakennuksiin, rantamökille ja rantasaunalle tehtiin 11.6.2009. Rantojen vesi tutkittiin Savolab oy:n ohjeiden mukaisesti vain silmämääräisesti. Päärakennuksen juomavedestä otettiin näytteet mahdollisten epäpuhtauksien kartoittamiseksi. Rantasaunan kartoitus on tehty tässä prosessissa tulevaa käyttöönottoa silmällä pitäen. Riskien merkitystä ja seurauksia on kartoitettu riskimatriisin avulla. Kaikkia kehitystoimiin vaadittavia tuotteita ei vielä ostettu, vaan ostimme ne tuotteet, jotka ovat läkisääteisiä, eivät käytössä kulu, tai ovat maalaisjärjen mukaisia. Valittujen tuotteiden ostoon vaikutti myös se, että vaikka kohteella ei ole Lomarengas Oy:n tai muun välittäjän kautta tapahtuvaa myyntiä niin yrittäjän sukulaiset käyttävät kohdetta lomailuun ja Enonkosken seurakunta järjestää syksyllä kohteessa rippikoulun isoskoulutuksen. Ostamatta jääneiden tuotteiden hinnat kuitenkin selvitettiin, jotta saatiin kokonaiskuva kustannusten suuruudesta.

5.1 Päärakennuksen pihapiiri

Paloturvallisuus

Rakennuksen savupiippu on nuohottu tarkastuksemme jälkeen 16.6.2009 ja nuohous suoritetaan vuosittain. Lakisääteinen palotarkastus on tehty viimeisen viiden vuoden sisällä. Asuinrakennuksessa oli tarkastushetkellä vain yksi palovaroitin, mutta nykysäännösten perusteella se oli sijoitettu huonosti. Paloriski ei ole kovinkaan todennäköinen, mutta sitä ei voi kokonaan sulkea pois ja seuraukset voivat olla vakavia. Tämä asettaa riskin kohtalaiseksi riskiksi. Tulee kuitenkin ottaa huomioon, että kohteessa ei ole ollut tulipaloja majoitustoiminnan aikana. Kohteeseen asennettiin yhteensä kolme palovaroitinta. Yksi näistä sijoitettiin päämakuuhuoneeseen ja toinen kolmen vierekkäin olevan makuuhuoneen välissä olevalle käytävälle. Kolmas palovaroitin sijoitettiin rappukäytävän alapäähän. Nykyisen palovaroittimen toiminta tarkastettiin ja palovaroitin oli toimiva.

Kohteessa ei ollut tarkastushetkellä käsisammutinta. Kyseistä alkusammutusvälinettä ei tarvitse kohteessa olla, koska palotarkasta ei ole sitä sinne erikseen määrännyt asennettavaksi. Sammutuspeite (Kuva 7) sen sijaan asennettiin keittiöön sähkölaitteiden ja ruuanlaiton takia. Kohteesta löytyy sankoruisku, mutta sen sijainti on tällä hetkellä huono. Sankoruisku siirrettiin talon eteisen kaappiin ja oveen lisättiin merkintä sankoruiskun sijainnista. Varsinaista paloletkua ei kohteessa ole, mutta se ei myöskään ole pakollinen. Ulkorakennuksessa on kuitenkin tavallinen vesiletku, jota voidaan käyttää hätätilanteessa alkusammutusvälineenä.

KUVA 7. Sammutuspeite ja ohjeet sen käyttöön

Sähkölaitteet asuinrakennuksessa olivat kunnossa. Kaikki sähköasennukset kohteessa on tehnyt valtuutettu sähköammattilainen ja johdot ovat hyväkuntoisia ja kiinnitetyt pois tieltä. Asuinrakennuksessa ei ole maadoitettu kaikkia pistorasioita. Tärkeät sähkölaitteet onkin suojattu ylijännitesuojilla. Sähkökeskuksen edusta on jätetty vapaaksi, mutta pääkytkintä ei ollut merkitty kovinkaan selkeästi. Pääkytkin merkittiin selkeämmin ja sen sijainti mainitaan myös asiakkaille tehdystä Turvallisuus- ja ympäristökansiossa (LIITE 4). Sulakkeiden tarkastamisesta ja vaihtamisesta tehtiin myös ohjeet kyseiseen kansioon. Syy tähän on yksinkertaisesti se, että aina vastaavanlaisia sähkölaitteita käsitellessä on mahdollista saada kuolettava sähköisku. Kyseessä on mahdollinen riski, koska kyseinen tapahtuma ei toistu kovinkaan säännöllisesti, mutta silti se on toistuva. Tästä aiheutuvat seuraukset voivat olla erittäin vakavia, joten riski on merkittävä. Turvallisuus- ja käyttöohjeet ovat osittain tallessa. Joistain sähkölaitteista puuttui molemmat ohjeet, joten näihin pyritään löytämään niille kuuluvat ohjeet tai vaihtoehtoisesti yleispätevät ohjeet. Television ja digiboksin käytöstä koostettiin itse tiivistetty ohje, josta käy ilmi yleisimmät toiminnot. Keittiön sähkölieteen tehtiin myös ohje käytöstä.

Rakennuksesta ei löytynyt valmiina suunnitelmaa varokeinoista tulipalon varalta. Ohjeet laadittiin asiakkaalle tarkoitettuun turvallisuus- ja ympäristökansioon. Samalla kansioon tehtiin myös ohjeet avun hälyttämistä ja paikalle opastamista varten. Kohteen sijaitessa aivan tien vieressä, mahdollistaa se pelastusajoneuvojen esteettömän pääsyn perille asti, jopa aivan rakennuksen viereen. Tulen teosta tehtiin ohjeet suomeksi kansioon. Tuhkille on varattu metalliset kannelliset tuhka-astiat, mutta kyseisessä kohteessa tuhkat uunista puhdistaa yrittäjä. Kynttilöille on varattu omat turvalliset astiat. Tupakointikiellot (Kuva 8) merkittiin kehitystoimien yhteydessä jokaiseen makuuhuoneeseen, tupaan ja muihin tiloihin, sekä ilmoitettiin myös asiakkaalle tarkoitettussa kansiossa. Tupakointikieltomerkinnet tehtiin itse tulostamalla asianmukainen kuva paksulle paperille ja laminoimalla ne. Ulos hankittiin kannelliset tuhkakupit tupakointipaikoille. Kansioon merkittiin myös pelastusajoneuvojen suuntaa antavat saapumisajat.

KUVA 8. Tupakointikielto-merkki tuvan seinällä

Päärakennuksessa olevan pannuhuoneen palo-oveen lisättiin palo-ovi-tarra joka myös tehtiin itse. Tällä pyritään vähentämään asiakkaiden turhaa liikkumista kyseisessä huoneessa. Polttopuut saunaan voi ottaa pannuhuoneesta, mutta talon keskuslämmityksen hoitaa yrittäjä ja tästä on tietoa sekä turvallisuus ja ympäristö – kansiossa, sekä kellarikerroksen ulko-ovella. Rakennuksen poistumistiet merkittiin pääsisäänkäynnin osalta jälkivalaistuin kyltein. Kellarikerroksen poistumistien merkitseminen jätettiin myöhempään ajankohtaan, koska päärakennukseen rakennetaan uusi sisäänkäynti.

Tapaturmaturvallisuus

Keittiötiloissa käyttöesineet olivat helposti saatavilla. Tämän lisäksi keittiöön hankittiin keittiötikkaat, jotka helpottavat ylhäällä olevien käyttötavaroiden ottamista. Putoamisriski on melko epätodennäköinen, mutta riskiä ei voi sulkea pois. Seuraukset taas voivat olla haitallisia ja aiheuttaa pysyviä lieviä haittoja tai pitkäkestoisia vakavia haittoja. Näiden perusteella riski määriteltiin vähäiseksi riskiksi. Liedessä ei ollut keittotason suojaa, mutta sitä ei nähty tarpeelliseksi. Riskin todennäköisyys on erittäin pieni, mutta sitä ei voi sulkea pois. Tämän vuoksi lieden välittömään läheisyyteen lisättiin varoitus keittolevyjen kuumuudesta ja kehoitus vanhemmille lapsien vahtimisesta, kun levyt ovat päällä. Pesutiloissa saunan ja pesutilojen lattioilta puuttui liukuesteet. Lattialle hankittiin runsaskitkaiset märkätilojen matot. Liukastumisriski määritellään yhtä merkitykselliseksi riskiksi kuin putoamisriski. Riski on mahdollinen, koska vaaratilanteet ovat toistuvia ja läheltä piti – tapauksia on jo tapahtunut. Seuraukset ovat vähäisiä, joten riskiä voidaan pitää vähäisenä. Saunan lauteissa on kaide, joka suojaa kiukaalta. Kaide oli löystynyt ajan kuluessa ja sen kiinnitykset kiristettiin. Muuten lauteet olivat tukevassa ja turvallisessa kunnossa. Saunanlauteita käytettäessä on aina olemassa putoamisriski. Pyykin kuivaus on järjestetty turvallisesti ulos.

Sisätiloissa kulkuväylät olivat väljät ja muutenkin vapaana esteistä. Kohteessa ei havaittu liian korkeita kynnyksiä, vaikkakin jotkin oviaukoista ovat matalahkoja pidemmille henkilöille. Kyseiset oviaukot merkitään huomioteipillä päävammojen ennaltaehkäisemiseksi. Riski on mahdollinen, koska vaaratilanteet ovat toistuvia, mutta seuraukset ovat vähäisiä. Tämän vuoksi riskiä pidetään vähäisenä. Kulkureittejä ei nähty tarpeelliseksi merkitä rakennuksen suhteellisen pienen koon vuoksi. Poistumisopasteita sen sijaan asennettiin tarpeellisiin kohtiin. Kohteessa on yhdet hyväkuntoiset betoniportaavat. Portaavat ovat melko jyrkät, mutta ne on varustettu kaiteella ja liukuesteillä. Liukastumisriski oli jo minimoitu portaissa ennen kartoitusta. Riski on kuitenkin mahdollinen ja seuraukset voivat olla haitallisia. Jos liukastumisriskiä haluaisi minimoida lisää, vaatisi se jo rakennuksen rakenteellisia muutoksia. Portaikon yläpäässä on ovi, johon asennettiin lankahaka, joten lapsiportti ei ole tarpeellinen. Lankahaka asennettiin oveen sen verran korkealle, ettei lapsi yllä tätä avaamaan. Lapsen kaatumisen riskiä portaikossa pidimme merkittävänä, koska

riskin todennäköisyys on mahdollinen, ja seuraukset lapselle voivat olla vakavia. Valaistus sisätiloissa on riittävä. Valokatkaisijoita on riittävästi, joten valot voi sytyttää tuvassa ja käytävässä useammasta kuin yhdestä katkaisijasta. Yövaloja kohteessa on riittävästi.

Kohteessa ei ollut kartoitushetkellä ollenkaan ensiapulaukkaa, vaikkakin saniteettitilan kaapissa oli laastareita, siteitä ja puhdistusainetta. Ensiapukaappi (Kuva 9) hankittiin muiden kehitystoimien yhteydessä ja sijoitettiin tuvan seinälle näkyvälle paikalle. Apteekista ei ollut ostettavissa valmista ensiapukaappia sisältöineen, joten ostimme rautakaupasta peltisen lääkekaapin ja koostimme sisällön itse käyttäen apuna Oriolan ensiapulaukun, sekä Punaisen ristin ensiapukaapin sisältöjä. Ensiapukaapin sisältö on seuraavanlainen:

1 kpl kapeaa leikattavaa laastaria

1 kpl leveää leikattavaa laastaria

1 kpl ideaalaside

1 kpl kompressiside

Desinfiointiainetta

Ihoteippiä

Kyypakkaus 3 tablettia

Sakset

Samalla asiakkaalle tarkoitettuun turvallisuus ja ympäristö kansioon laadittiin keskeisimpiä ensiapuohjeita ja ohjeet avun hälyttämistä varten. Pidimme pienten vammojen kuten haavojen ja ruhjeiden syntymistä kohteessa mahdollisena, mutta seurauksia vähäisenä, joten riskit joihin ensiapukaapista löytyy hoito, ovat matriisin mukaan merkityksettömiä.

KUVA 9. Ensiapukaapin sisältö päärakennuksessa

Muu turvallisuus ja ympäristö

Rakennuksen ovissa oli toimiva ja vahva lukitus. Rikorisriskiä pidämme vähäisenä, koska se on epätodennäköinen, mutta seuraukset voivat olla haitallisia, koska varkaat voivat aiheuttaa lieviä aineellisia vahinkoja. Matkailutoiminnan aikana ei varkauksia ole toimintaan kuuluvissa rakennuksissa tapahtunut. Kuitenkin tilan konevarastosta on varastettu työkaluja. Yksi vaihtoehto olisi ostaa kassakaappi, jos asiakkaat haluavat jättää yrittäjän säilytettäväksi arvotavaroita.

Vaaraa aiheuttavia työvälineitä ei päärakennuksesta löytynyt ja yrittäjä säilyttää palavat nesteet omissa tiloissaan ja antaa niitä asiakkaan käyttöön vain tarvittaessa. Asiakkaan kansioon hankittiin kartat metsässä liikkumista varten ja ohjeet marjastukseen ja sienestykseen. Kirjallisuutta sienistä ja marjoista ostettiin asiakkaan avuksi. Myrkyllisten marjojen tai sienien syöminen on mahdollinen riski ja seuraukset voivat olla hyvinkin vakavat. Riski on siis merkittävä, vaikka aiheisiin liittyvää tietoa onkin saatavilla. Metsässä liikkumista varten ostettiin myös kompassseja. Kehitystoimien myötä tehtyjen parannusten jälkeen pidämme eksymisriskiä epätodennäköisenä ja seurauksia vähäisinä. Kyseessä on siis merkityksetön riski.

Kohteen sekajätehuolto kuuluu kunnallisen jätehuollon piiriin ja sekajätteet käydään hakemassa viikoittain. Jäteastioita oli varattu riittävästi jo ennen kehitysprosessia, mutta ne vaihdetaan myöhemmässä vaiheessa kannellisiksi malleiksi. Jäteastioille on järjestetty asianmukaiset tilat. Emme pitäneet juomaveden saastumista todennäköisenä, mutta veden loppuminen helteisenä kesänä on todennäköistä. Päärakennuksen kaivosta vesi ei ole päässyt matkailutoiminnan yhteydessä loppumaan, mutta yrittäjän omasta kaivosta vesi on yhtenä kesänä loppunut. Äärimmäisessä tapauksessa pesuvettä saa täyttämällä vesisäiliön järvisedellä ja juomavettä voi ostaa kaupasta. Vesipumppu on rikkoutunut päärakennukselta kerran, mutta vika on korjattu 24 tunnin sisällä. Yrittäjä huolehtii että hänellä on tarvittavat yhteystiedot LVI-alan korjaajaan. Vesiongelmariskejä pidämme kohteessa mahdollisina, mutta vaikutuksia vähäisinä, joten matriisin mukaan vesiongelmat ovat vähäinen riski.

Laboratorion tulos juomaveden laadusta

Päärakennuksen juomaveden laatu tutkittiin ottamalla keittiön vesihanasta noin kaksi ja puoli litraa näytevettä, joka tuotiin Savolab oy:n käsiteltäväksi. Vesinäyte otettiin 5.10.2009 klo 21.00 ja tuotiin Savolab oy:n toimistoon Savonlinnaan seuraavana päivänä, jolloin näytteen käsittely myös aloitettiin. Vedelle tehtiin juomaveden perustutkimus, joka sisälsi selvitykset echerichia colista, koliformisista bakteereista, enterokokeista, nitraattimäärästä, nitriittimäärästä, rautamäärästä, mangaanimäärästä, permanganaattiluvusta, pH:sta, ulkonäöstä ja hajusta sekä lyhyen lausunnon kokonaisuudesta. Lausunnon mukaan vesi täyttää tutkituilta osin talousvedelle annetut terveydelliset laatuvaatimukset ja käyttökelpoisuuteen perustuvat laatusuositukset. Kaikkien tutkittujen osa-alueiden arvot olivat raja-arvojen sisällä. Tarkka selvitys veden laadusta ja sisällöstä selviää liitteestä 5.

Navetta

Navetassa ei tarkastushetkellä ollut palohälyttimiä. Niiden asentaminen ei tosin ollut pakollista, koska tiloissa ei ole yöpymismahdollisuutta, eikä palovaroittimen asentamista pyykkihuoneeseen edes suositella. Alkusammutusvälineitä ei navetassa ollut periaatteessa lainkaan. Vesiletkusta tosin on hyötyä sammutuksessa, vaikka se ei

virallinen paloletku olekaan. Käsiammuttimen hankinta olisi ollut yksi vaihtoehto, mutta loppujenlopuksi muut alkusammutusvälineet riittivät korvaamaan käsiammuttimen. Pesutupaan lisättiin kuitenkin sammutuspeite sähkölaitteiden ja ympärivuotisen käytön takia. Tilojen sähkölaitteet ja – johdot olivat hyvässä kunnossa ja johdot oli kiinnitetty pois tieltä. Sähkökeskus löytyy navetan ylemmästä kerroksesta ja pääkytkin merkittiin selkeästi parannustoimien myötä. Paloriskiä navetassa pidämme yhtä merkityksellisenä kuin päärakennuksessakin mittavien aineellisten vahinkojen vuoksi. Riski on siis kohtalainen.

Kulkuväylät navetan sisällä ovat vapaana ja helppokulkuiset. Kynnykset ovat tarpeeksi matalat ja oviaukot tarpeeksi korkeat myös pitempiä ihmisiä ajatellen. Poistumisopasteita ei tiloista vielä löytynyt, joten ne lisättiin parannustoimien yhteydessä. Sisätilojen valaistus on riittävä ja valokatkaisijoita tiloissa on riittävästi. Asiakkailta on estetty pääsy tiloihin, joissa heille voisi aiheutua vaaraa. Tämä on toteutettu lukitsemalla kyseisiin paikkoihin johtavat ovet ja navetan ylemmässä kerroksessa urheiluun varattu alue rajataan myöhemmässä vaiheessa.

Piharakennukset ja aitat

Pihapiirissä sijaitsee myös muita ulkorakennuksia. Toinen ulkorakennus on entinen viljankuivaamo, jonka yhteydessä on yhteensä neljä aittaa, joista kaksi on korjattu asumista varten. Rakennuksen asiakkaille kuulumattomat tilat lukittiin, merkittiin kieltotarroilla (Kuva 10) ja tiloista poistettiin vaaraa aiheuttavat aineet ja työkalut. Toinen piharakennuksista sisältää ulkokäymälän, puuliiterin ja yhteensä kolme aittaa, joista yksi on korjattu asuinkäyttöön. Asumattomat aitat pidetään lukittuna, mutta puuliiteri ja ulkokäymälä ovat asiakkaiden käytössä. Liiterissä olleet puuntyöstötyökalut siirrettiin lukittavaan kaappiin. Ulkokäymälään tehtiin ohjeet ympäristöystävällistä käyttöä varten. Ohjeesta käy ilmi muun muassa oikea kuivikkeen käyttö. Liiterin päädystä lattian alta poistettiin ylimääräinen irtaimisto ja lattian alle rakennettiin seinä, jottei lattian alle pääse ryömimään. Lasi ja metallinkeräysastiat laitettiin liiterin päytyyn.

KUVA 10. Kieltotarra navetan sisätiloissa

Aitoissa ei ollut palohälyttimiä, joten ne ostettiin jo valmiiksi asutettaviin aittoihin. Asennus suoritetaan siinä vaiheessa, kun aittoja aletaan taas käyttää. Aittoihin ei nähty kuitenkaan tarpeellisenä asentaa alkusammutusvälineitä. Rakennuksissa, joissa aitat sijaitsevat, on hyvin pieni palovaara. Sähkölaitteet ja johdot ovat aitoissa erinomaisessa kunnossa ja ne ovat asentanut alan ammattilainen. Sähköjohdot on kiinnitetty ja ovat pois tieltä. Pistorasiat olivat kaikki maadoitettuja. Sähkökeskus sijaitsee aittarakennuksen ulkoseinässä ja sen edusta on vapaa. Pääkytkin merkittiin selkeästi. Ulkorakennusten sulakkeet vaihtaa yrittäjä. Käyttöohjeita vaativia laitteita ei ulkorakennusten tiloissa ole.

Kulkuväylät aittarakennuksissa olivat vapaina. Kynnyksetkin ovat yllättävän matalat ottaen huomioon rakennuksen iän. Aittojen oviaukot ovat hieman matalia, mutta tämä on hyvin tavanomaista tällaisissa rakennuksissa, joten niiden korottamista ei pidetty järkevänä ja merkitseminenkin pilaisi rakennuksen julkisivua. Aittoihin mennään sisälle astumalla kaksi tai kolme askelmaa, joten varsinaisia portaita näissä rakennuksissa ei ole ja askelmat ovat hyvässä kunnossa. Sisällä aitoissa on riittävä valaistus. Katkaisijoita pienessä tilassa ei tarvita yhtä enempää. Yövaloja voidaan

ostaa lisää myöhemmässä vaiheessa. Ensiapuvälineitä ei tarvitse asentaa jokaiseen rakennukseen erikseen, vaan päärakennuksessa oleva ensiapukaappi riittää. Aittahuoneiden ovissa oli toimiva lukitus ulkopuolelta, mutta sisäpuolista lukitusta parannettiin lanka- ja vetohakasilla.

Pihaympäristö ja puutarha

Ulkotilojen valaistuksessa on otettu huomioon kohteen kesään painottuva toimintakausi, joka vähentää valontarvetta. Puutarhassa olevien kaivojen kannet vaihdetaan myöhemmässä vaiheessa betonisiin, joten putoamisuhka puutarhassa vähenisi. Pihapiirissä olevien keinujen kunto tarkistettiin. Toisen keinun nailonnarut olivat hyvässä kunnossa mutta toisen keinun ripustusketjut uusittiin. Putoamisuhkaa voidaan näissä tapauksissa pitää korjaustöiden jälkeen merkityksettömänä. Pihapiirissä ollut puinen lipputanko oli huonossa kunnossa, joten se kaadettiin ja vietiin pois. Puutarhassa olevaan pumppukaivoon lisättiin merkintä veden käytöstä ainoastaan kasteluun. Turvallisuus ja ympäristö – kansioon merkittiin tiedot pihaympäristössä olevista syömäkelpoisista marjoista ja marjoista on lisätietoa kirjassa. Navetan takana on aitaus tilalla olevaa shetlanninponia varten. Aitauksesta poistettiin siinä olleet piikkilangan pätkät. Asiakkaita ohjeistetaan saapuessa ponista ja sen syöttämisestä. Tarvittaessa yrittäjä voi siirtää ponin omaan pihapiiriinsä.

5.2 Rantamökin pihapiiri

Mökkirakennus

Mökkirakennuksella suoritettiin tarkistuksemme jälkeen nuohous 18.6.2009. Omassa käytössä ollessa mökkirakennuksen hormia ei tarvitse nuohota kuin kolmen vuoden välein, mutta majoituskäytössä hormi nuohotaan vuosittain. Yrittäjä tyhjentää asuintilan takan ja saunankiukaan tuhkaesät itse sopivin määräajoin. Mökin ulkoseinään lisättiin kiinteät katolle vievät tikkaat jatkossa tapahtuvia nuohouksia varten. Mökin asuintilaan lisättiin sammutuspeite, ensiapulaukku ja asuintilan palovaroitin uusittiin. Ensiapulaukuksi valittiin apteekista saatava Oriola 1070, jonka sisältö on seuraavanlainen:

2 kpl pieniä ensiapusiteitä
3 kpl isoja ensiapusiteitä
2 rll elastisia tukisiteitä
1 kpl tartuntasuojapakkaus; elvytyssuoja 2 kpl käsien puhdistuspyyhkeitä, 4
kpl suojakäsineitä
2 kpl haavasiteitä
1 kpl kolmioliinapakkaus
20 kpl Salvequick laastareita
10kpl Savet haavapyyhkeitä
1 rll kiinnelaastaria
1 kpl päänsidettä
1 kpl pelastuspeite
1 kpl turvaleikkuri
1 kpl hätäensiapuopas
1 kpl korvaushakemuslomake

Vaikka ensiapulaukun sisältö oli jo valmiiksi kattava, päätimme kumminkin lisätä varusteisiin vielä desinfiointiainetta sekä kyypakkauksen. Laukun sisältä tarkastetaan jatkossa vuosittain ja laukun viimeinen käyttöpäivämäärä on 30.1.2013. Laastareiden määrä tarkistetaan useammin.

Asuintilan seinälle laitettiin myös merkintä tupakointikiellosta. Tämän lisäksi myös poistumistiet merkittiin jälkivalaisevin kyltein. Saunatilaan lisättiin lattialle liukuesteeksi mattoa ja saunanlauteiden kaide kiristettiin. Kaikki oviaukot olivat riittävän korkeita ja korkeista kynnyksistä lisättiin oviin varoitustarrat. Ulko-ovet olivat lukittavissa. Mökin kuistilta maantasolle vievien portaiden kunto tarkastettiin. Portaat ja kaiteet olivat kunnossa ja korkeusero kuistilta maahan oli niin pieni, ettei lapsiporttia tarvittu.

Ottaen huomioon kohteen toimintakauden, riittivät mökin valaistukseen jo siellä olevat halogeenilyhdyt. Koska mökin käyttö on vähäisempää kuin maatilän päärakennuksen ja mökkiä usein vuokrataan päärakennuksen yhteydessä, ei mökillä ole täysmittaista jätteiden lajittelupistettä. Pihapiiristä löytyy komposti ja suuren osan

roskista voi polttaa. Loput roskista voi tuoda päärakennuksen lajittelupisteeseen tai yrittäjän käsiteltäväksi. Ohjeet avun hälyttämistä ja hälytysajoneuvojen paikalle ohjaamista varten tulivat osaksi turvallisuus ja ympäristö – kansiota. Kansioon tulivat myös ohjeet kalastuslupien vaatimuksista ja hankkimisesta, ohjeet peltotöiden uhista, saunan lämmittämisestä ja savuhormin peltien käytöstä sekä roskien polttamisesta ja lajittelusta.

Grillikatos

Myös grillikatoksen savupiippu nuohottiin 18.6.2009 ja jatkonuohoukset tehdään käytön mukaisesti. Tässäkin tapauksessa yrittäjä tyhjentää muuratun ruuanlaittotason tuhkapesät sopivin väliajoin. Grillikatokseen lisättiin sammutuspeite ja kaasuhellan toiminta testattiin. Kaasupulloa säilytetään kohteen konevaristorakennuksessa ja se annetaan asiakkaan käyttöön vain jos hän tätä pyytää. Lisäksi grillauksesta mahdollisesti johtuviin palovammoihin varattiin palovammalaukku. Kaasuhellan käyttöön lisättiin myös ohje ja kunto testataan jatkossa sopivin määräajoin. Grillikatos oli jo hyvin suojattu tuulelta kolmelta suunnalta suurin lasi-ikkunoin, joten ruuanlaitto ja tulenteke on katoksessa erittäin turvallista.

Pihapiiri

Mökin pihapiiri vaati pientä siistimistä. Nurmikot leikattiin ja pienet irtokivet sekä maassa olevat oksat haravoitiin pois. Pihapuiden oksisto harvennettiin niin ylös, etteivät oksat osu pihapiirissä liikkujan kasvoihin. Putoamisvaarat otettiin huomioon ja pihapiiriä aidattiin niiltä kohdin missä putoamisvaara oli vakava. Pihalla olevan poistovesien kaivon kansi vaihdetaan myöhemmässä vaiheessa puisesta betoniseen lahoamisvaaran takia. Piharakennuksessa olevat työkalut laitettiin lukittavaan kaappiin ja kuivakäymälään lisättiin ohje kuivikkeen käytöstä. Mökille tuleva tie oli jo autolla ajettavassa kunnossa, mutta siihen voisi toimittaa lisää soraa. Mökin pihassa mahtuu kääntymään myös suurempikokoinen pelastusajoneuvo.

Rannan syvyys määriteltiin ja ranta-alue siistittiin. Kaislikot niitettiin pois ja kiviä poistettiin ja osa kivistä upotettiin rannassa olevaan mutapohjaan kovettamaan sitä. Kauempana rannasta olevia suuria kiviä merkittiin sitomalla kiviin naruja joissa oli

kiinni kellukkeita. Näin veneilijä pystyy kivet helposti väistämään ja merkit on helppo poistaa ennen järven jäätymistä. Rannan vesi tutkittiin leväkukintoja silmällä pitäen, kuitenkin vain ulkonäöllisesti Savolab oy:n ohjeiden mukaan. Muovipulloon otetussa vedessä ei näkynyt kasvisakkaa, joten vettä ei tutkittu sen pidemmälle. Turvallisuus ja ympäristökansiossa ei suositella järviveden käyttöä ruuanlaittoon edes keitetynä. Uimaturvallisuutta ajatellen lapsille ja uimarajoitteisille hankittiin kellukkeita ja pelastusrengas.

Rannassa olevat kaksi lasikuituvenettä tarkistettiin kunnan ja varustetason puolesta. Veneissä ei ollut vuotokohtia ja poistovesireiät pystyttiin sulkemaan tiiviisti. Veneissä ei ole perämootoreita, joten tulipalouhkaa ei ole ja käyttöturvallisuus on hyvä. Molempiin veneisiin oli varattu yksi pari airoja, yksi mela sekä äyskäreitä. Mökissä oli veneilyä varten neljät pelastusliivit aikuisille, sekä kahdet säädettävät lapsille. Veneiden varustetasoon lisättiin ankkurit sekä köyttä.

5.3 Rantasauna

Saunarakennus

Koska saunarakennus ei valmistunut kehitysprosessin aikana, päädyimme tekemään saunalle suuntaa antavan suunnitelman turvallisuusasioista. Saunarakennusta ei tulla liittämään sähköverkkoon, joten sähköön liittyviä riskitekijöitä ei tarvitse ottaa huomioon. Valaistukseen tullaan ostamaan ladattavia halogeenilyhtyjä. Palovaaraa saunalla aiheuttavat puulla lämmitettävä saunan kiuas, sekä kuistilla oleva avotakka. Näiden vuoksi rakennukselle tullaan hankkimaan sammutuspeite, pieni ensiapulaukku sekä saunan pukuhuoneeseen palohälytintin. Saunatilassa tullaan ottamaan huomioon kaatumisriski hankkimalla liukuestematto sekä rakentamalla lauteisiin tukeva kaide.

Polttopuut tullaan säilyttämään saunatilan ulkopuolella, jotteivät mahdolliset kipinät kiukaan tulipesästä aiheuttaisi paloriskiä. Rakennukseen on jo varhaisessa vaiheessa asennettu lukittava ovi. Oviaukot ovat nykyisten rakennusnormien mukaiset ja rakennuksen pienen koon takia ei poistumisteitä nähdä tarpeelliseksi merkitä. Tupakointikielto merkitään pukuhuoneen seinälle ja tuhkakuppi tullaan hankkimaan

kuistille. Savupiippu tullaan nuohoamaan vuosittain ja yrittäjä tyhjentää saunankiukaan tuhkaresän sekä avotakan tuhkaresät tarvittaessa. Saunalle tehdään tiivistetty ohje avun hälyttämistä varten sekä tulenteosta. Kuistille tullaan varaamaan sekajäteastia, jonka tyhjentämisestä huolehtii yrittäjä.

Pihapiiri

Saunalle vievä tie on hyväkuntoinen ja siinä mahtuu liikkumaan isompikin pelastusajoneuvo. Pihapiirissä tullaan ottamaan huomioon yleinen siisteys, kompastumisvaarat ja autolle tilava kääntymistila. Yrittäjä siistii pihapiirin tarvittaessa. Rakennuksen läheisyydessä sijaitsevat kaksi mökkiä otetaan huomioon istuttamalla näköesteeksi jonkinlaista puustoa. Tällä tavoin luodaan pihapiiristä mukavan rauhaista. Puuliiterissä ei tulla säilyttämään vaarallisia työvälineitä, jotta loukkaantumisen riski olisi pienempi. Yrittäjä pilkkoo puut sopivan kokoisiksi saunan kiukaaseen ja kuistin avotakkaan. Piha-alueelle tulevista kalusteista ei ole vielä päätetty, joten niiden käyttöä ja turvallisuutta on tässä vaiheessa vaikea arvioida.

Tarkastushetkellä emme nähneet hyödylliseksi kartoittaa rannan turvallisuutta, koska rantaa tullaan muokkaamaan käyttöä varten. Järven pohjan ollessa suurimmalta osin hiekkaa, luo se erinomaisen mahdollisuuden uimarannan valmistamiselle. Lahden pohjukassa oleva lumme- ja kaislakasvisto tulee epäilemättä vaatimaan jonkinasteista harventamista. Alustava levätutkimus tehtiin Savolab Oy:n antamien neuvojen mukaan ottamalla vettä läpinäkyvään muovipulloon, josta veden koostumusta arvioitiin silmämääräisesti. Havaittavissa ei ollut kasvisakkaa, joten emme lähteneet tutkimaan rannan vettä sen pidemmälle. Syy miksi myös tässä rannassa tehtiin erillinen alustava levätutkimus oli se, että rannan läheisyyteen laskee yrittäjän maa-alueilta valtaoja, jota ympäröivät suo- ja peltoalueet. Uimaturvallisuutta varten saunalle olisi hyvä hankkia pelastusrenkas ja kellukkeita. Pelastusliiveille ei kuitenkaan ole tarvetta, sillä saunalle ei ole tällä hetkellä suunnitelmassa hankkia omaa venettä.

5.4 Turvallisuusriskit ympäristössä

Sää ja ilmasto

Suurin sääolouhka kohteessa on ukonilma. Isoimmat sähkölaitteet on suojattu ylijännitesuojilla ja turvallisuusohjeissa ohjeistetaan irrottamaan sähkölaitteet pistorasioista ukonilman sattuessa. Ohjeissa kerrotaan myös välttämään uimista ja ulkona liikkumista ukonilman aikana. Sama koskee myrskyjä. Sähkökatkoksia varten ei tilalla ole varageneraattoria, mutta valaistukseen on varattu akkulyhtyjä, taskulamppuja sekä kynttilöitä. Sähköviat on kunnassa hoidettu aina 24 tunnin sisällä. Ukonilman vaikutukset ovat varsinkin kesäisenä toimintakautena todennäköinen riski. Vaikkakaan salamaniskua ihmiseen emme pidä todennäköisenä, saattavat seuraukset sähkölaitteille olla haitallisia. Ukonilma on riskimatriisista katsottuna merkittävä riski.

Tiet ja vesialueet

Rantamökille ja rantasaunalle vievät lanattiin tasaiseksi autolla liikkumista varten. Lisäoran levittäminen teille voisi parantaa tien ajettavuutta. Tien laidoilta raivattiin pois pajukot ja muut roskapuut. Lisäksi isommat puut karsittiin niin ylös, etteivät oksat laahaa autojen kattoja, eivätkä osu teillä kävelijän kasvoihin. Tien laidoilta korjattiin myös pois lahot ja osittain kaatuneet aidat. Yrittäjä niittää kesällä tarvittaessa tienlaitojen heinikot.

Tilan maihin kuuluva rantaviiva kierrettiin läpi rantamökin ja rantasaunan ulkopuolisin osin. Rannasta löytyi muutama muoviasia, naruja, kasaan taiteltuja kalapyydyksiä sekä puoliksi veden alla ollut puuvene. Lisäksi vesialueelta löytyi kaksi vanhaa yrittäjän kalapyydystä. Edellä mainitut tavarat kerättiin pois roskaamasta luontoa.

Muut rakennukset

Matkailukäyttöön kuulumattomia rakennuksia tilan mailla ovat yrittäjän oman pihapiirin lisäksi rantamökille vievän tien varressa oleva heinälato ja kalastusvälinevarasto, yrittäjän pihapiirin ja vuokratalon välille sijoittuva konehalli

sekä vuokratalon pihapiirin vieressä oleva entinen paja joka toimii nykyisellään romuvarastona. Heinäladossa olleet maatalouskoneet siirrettiin konehallille ja verkkovarasto lukittiin. Konehallin kaikkiin oviin lisättiin lukot ja hallin pihalla olevaan polttoainesäiliöön liimattiin tarra joka kertoo säiliön sisältävän syttyvää nestettä. Romuvarastona toimivan entisen pajan pihalla ja ympäristössä oli paljon metalliromua joka kerättiin varaston sisätiloihin. Lisäksi varaston ovi lukittiin.

Pellot ja muut maa-alueet

Pellot ja peltotyöt otettiin huomioon turvallisuus ja ympäristö – kansiossa. Kansiossa kerrotaan mitä pelloilla tehdään ja miten tulee varautua. Mitään tiettyjä päivämääriä peltotöille ei voitu antaa koska yrittäjä ei viljele pelloilla itse ja sääolosuhteet vaikuttavat maanviljelyn aikatauluihin. Maa-alueilta kerättiin pois metsään hylätyt maatalouskoneet ja ne tuotiin konehalliin jatkokäsittelyä varten. Kaikki metsissä olevia aitoja ei purettu pois, koska haluttiin säilyttää osa maalaismaisemaa. Aidoista kuitenkin kerättiin pois piikki- ja paimenlangat.

Ympäristössä liikkumista varten on päärakennuksella ja rantamökillä suunnistuskarttoja merkkiselityksineen, sekä kompasseja. Päärakennukselta löytyy myös kirjoja sienestystyökaluun ja marjastukseen. Petoeläinvaara on tilan ympäristössä lievä. Havaintoja on tehty harvoin ja yrittäjä ilmoittaa asiakkaalle, jos niitä on lähiaikoina tehty. Kyykäärme on kesäisin hyvin normaali havaittava matelija ja ensiapupakkauksiin onkin sisällytetty kyypakkaus, mutta lisäksi Turvallisuus ja ympäristö -kansiossa on ohjeet lääkäriin hakeutumista varten.

5.5 Ympäristöriskit

Vaaraa tuottavat aineet

Vaaraa tuottavia aineita asiakkaiden käytössä ovat rantamökillä tarvittava kaasuhellan nestekaasu, sekä sytytysneste grillausta varten. Näitä aineita annetaan asiakkaiden käyttöön vain, jos he niitä pyytävät. Muuten yrittäjä säilyttää aineet lukittujen ovien takana konehallilla. Asiakkaiden käytössä on myös astian- sekä pyykinpesuaineita,

jotka säilytetään keittiön ja pyykkituvan kaapeissa niin etteivät lapset pääse niihin käsiksi. Muita vaaraa aiheuttavia aineita toimintaympäristössä ovat konehallilla sijaitsevat kemikaalit ja konehallin pihalla oleva polttoainesäiliö. Kuten jo muiden rakennusten yhteydessä on mainittu, polttoainesäiliö on lukittu ja siihen lisättiin tarra kertomaan palavasta nesteestä ja konehallin kaikki ovet ovat lukittu joten kemikaaleihin ei asiakas pääse käsiksi. Piharakennuksista poistettiin kaikki vaaraa aiheuttavat aineet.

Jätehuolto

Roskien lajittelusta tehtiin tarkat ohjeet turvallisuus ja – ympäristö kansioon. Asiakkaita myös ohjeistetaan heidän saapuessaan lajittelusta ja jätepisteiden sijainnista. Paperiroskat voi jättää yrittäjän poltettavaksi. Sekä päärakennuksen pihapiiristä että rantamökiltä löytyy kompostit biojätteille. Lisäksi päärakennuksen pihapiirissä on roska-astiat lasille sekä metallille. Astiat vaihdetaan kannellisiin myöhemmässä vaiheessa. Suljetut astiat estävät pieneläimiä loukkaamasta itseään. Metall- ja lasiesineiden viennistä jatkolajittelupisteeseen vastaa yrittäjä. Päärakennuksella on toimintakauden aikaan myös kunnallisen jätehuollon piiriin kuuluva sekajäteastia, joka tyhjenetään viikoittain. Elektroniikkajätteen syntymistä pidämme kohteessa niin vähäisenä, ettei omaa jäteastiaa tälle jätelaadulle hankita. Tarvittaessa asiakas voi luovuttaa rikkoutuneet elektroniikkalaitteet yrittäjän käsiteltäviksi. Yrittäjä valvoo kohteen ympäristöä tarvittaessa roskaantumisen välttämiseksi.

Rantamökillä ja päärakennuksen ulkorakennuksesta löytyvät kompostoitavat ulkokäymälät jotka erottelevat nesteen ja kiinteän tuotoksen. Kuivikkeena ulkokäymälöissä käytetään sahanpurua. Päärakennuksen likakaivot ovat umpisäiliöitä ja nykypäivän vaatimusten mukaisia. Likakaivojen tyhjennyksestä on sovittu paikallisen yrittäjän kanssa, joka kuljettaa likavedet Enonkoskelle jatkokäsiteltäväksi. Pesu ja talousvedet johdetaan rakennuksista imeyttämiskaivoihin. Jatkosuunnitelmaksi jätettiin päärakennuksen WC-tilan korjaus. WC-pönttö on tarkoitus vaihtaa myöhemmässä vaiheessa vettä säästävään malliin ja kaikki viemäröintiputket rautaisista muovisiin, jolloin ruostumis- ja vesivahinkoriskit saataisiin minimoitua. Jatkossa on myös tarkoitus rakentaa likakaivoksi suurempi umpisäiliö.

6 KANSION LAATIMINEN

Prosessiin sisältyi myös kansion laatiminen asiakkaille majoitustiloihin (LIITE 4). Kansio päätettiin tehdä, koska kyseessä on omatoimista majoitustoimintaa ja tällöin asiakkaalla on mahdollisuus saada neuvoja ottamatta yhteyttä yrittäjään. Kyseiset esitteet päätettiin sijoittaa päärakennukseen ja mökille. Kansioista päätettiin tehdä kaksi erilaista versiota, koska rantamökin ja päärakennuksen ympäristöt ovat jokseenkin erilaisia. Esimerkiksi rannan läheisyys ja veneet luovat erilaisia vaaratilanteita rantamökin ympäristössä ja sähkölaitteet päärakennuksessa. Kansion keskeisimpinä tehtävinä on antaa asiakkaalle ohjeita talossa ja sen ympäristössä toimimiseen, neuvoja mahdollisten hätätilanteiden varalta ja yleispätevää tietoa luonnossa liikkumiseen.

Ohjeet, jotka tulevat kansion yhteyteen ovat laitteiden käyttö- ja turvallisuusohjeita. Näiden avulla minimoidaan riskit, joita voisi syntyä laitteiden väärällä käytöllä. Osa laitteiden ohjeista on kadonnut, joten niiden tilalle hankittiin joko uudet tai vaihtoehtoisesti teimme itse keskeisimmät toiminnot sisältävät ohjeet. Kansiossa on kerrottu myös mistä asiakas voi löytää joitain tarvitsemiaan tavaroita, kuten sytytysnesteet, astiat ja niin edelleen. Kansiossa on otettu huomioon myös erilaiset mahdolliset vaaratilanteet. Tilan ympärillä sijaitsevilla pelloilla tehtävien peltotöiden vaaroista kerrotaan ja neuvotaan kuinka kyseisiä maatalouskoneita tulee varoa.

Tulipaloa ennakoivasti kansiossa on kerrottu alkusammutusvälineiden sijainnit, ensiapulaukun sijainti, ohjeet kuinka toimia sähköjen katketessa ja palohälyttimistä ja niiden sijainnista. Tupakointikiellosta sisätiloissa on myös kerrottu ja samalla ilmoitettu myös ulkona sijaitsevat tupakointipaikat. Tulen tekemisestä on myös olemassa turvallisuusohjeet, jotka tehdään aluksi vain suomenkielellä. Äärimmäisiä hätätilanteita varten kansioon on myös tehty ohjeet avun hälyttämisestä paikalle, jossa kerrotaan kuinka hätänumeroon soitetään ja mitä soittajan tulee ilmoittaa soittaessaan. Jouslahden tilan osoite ja mökin koordinaatit merkittiin myös kansioon, jotta hälytysajoneuvojen on mahdollisimman helppo löytää perille. Mökille merkittiin koordinaatit, koska rakennukselle ei ole olemassa virallista osoitetta. Koordinaatit saatiin selville käyttämällä hätäkeskuslaitoksen karttakoordinaatiopalvelua (Karttakoordinaatiopalvelu 2009).

Ympäristö on otettu myös huomioon kansiossa. Kansiossa kerrotaan kuinka jätteet tulee lajitella ja mihin jätteet toimitetaan sisätiloista. Jätteiden lajitteluohjeet on koostettu Ympäristöyritysten liiton ohjeiden pohjalta. (Jätehuolto 2009). Tämän lisäksi asiakkaan avuksi kansioon on sisällytetty ohjeita luonnossa liikkumiseen, aktiviteettien harrastamiseen ja ympäristön huomioimiseen. Luonnossa liikkuminen on otettu huomioon kartan avulla, joka on kansiossa. Kartasta käy ilmi päärakennuksen sijainti ja ympäristön maat. Karttaan on ostettu 50 kappaleen julkaisulupa Etelä-Savon maanmittauslaitokselta ja kartan takana ovat karttamerkit selityksineen. Kartan lisäksi jokamiehen oikeudet ovat kansiossa, jotta asiakkaat osaisivat liikkua luonnossa häiritsemättä maanomistajia ja roskaamalla luontoa. Jokamiehen oikeuksista on tehty kooste ympäristöministeriön jokamiehen oikeudet – esitteeseen perustuen. Aktiviteetteina pidetään tässä yhteydessä luonnossa tapahtuvia aktiviteetteja kuten kävely, marjastaminen, sienestäminen ja niin edelleen. Tämän vuoksi kansioon lisättiin ohjeet marjastamiseen ja sienestämiseen. Varsinkin myrkylliset marjat ja sienet, sekä niiden myrkyllisyys on pyritty saamaan esille selkeästi. Sienestyksen ja marjastuksen avuksi ostettiin myös aihepiireihin liittyvää kirjallisuutta.

7 POHDINTA

Maaseutumatkailuyrityksen turvallisuus ja ympäristö ovat aiheina yllättävänkin laajoja. Kehitysprosessin alkuvaiheessa tietomme aiheista oli todella yleisellä tasolla. Tietomme aiheista konkretisoitui prosessin edetessä ja teorianäytetyksen syventyessä. Esimerkkinä voitane mainita palovaroittimen pakollisuus, mutta sen tarkempi sijoittaminen tuli esille prosessin edetessä. Lähtökohtana opinnäytetyölle oli turvallisuuden kehittäminen, mutta jo aivan työn alkuvaiheessa kävi ilmi, että ympäristö on keskeisessä osassa niin turvallisuusasioissa ja maaseutumatkailussa. Etsiessämme lähteitä löysimme paljon teoksia, jotka käsittelevät joko maaseutumatkailua tai turvallisuutta. Varsinaisesti maaseutumatkailun turvallisuudesta kertovia kirjoja ei löytynyt käytännössä ollenkaan. Toki majoituspalveluita tarjoavia yrityksiä koskevia teoksia löytyi muutamia, mutta asiakasvolyymit näissä yrityksissä on kuitenkin moninkertaisia verrattuna kohteemme vastaavaan volyymiin. Näiden lähteiden lisäksi löysimme kuitenkin maaseutumatkailun ympäristöä käsittelevää tietoa jonkin verran. Kyseiset teokset

käsittelivät aihetta hyvin käytännönläheisesti, eivätkä ne käsitelleet niinkään ISO-standardeja tai muita aiheeseemme kuulumattomia asioita. Ympäristö-aiheiset lähteet toivat hyvin esille myös meidän tarvitsemamme turvallisuus-näkökulman.

Maaseutumatkailu Jouslahdessa ei ole tähän mennessä tapahtunut mainittavia tapaturmia, mutta ei tule silti olettaa, että tällainen kohde olisi täysin riskitön. Turvallisuusasioiden laiminlyöminen saattaisi tulevaisuudessa aiheuttaa merkittäviä vahinkoja kohteelle. Prosessin edetessä kävi ilmi, että kohteessa turvallisuus oli otettu huomioon, mutta sen laajuus ei ollut tarpeeksi suuri. Esimerkkinä voidaan mainita palohälyttimien liian vähäinen määrä. Kehitystyön jälkeen Jouslahti pystyy vastaamaan lain edellyttämiin vaatimuksiin entistä paremmin.

Havainnoinin ja omatoimisen tarkastuksen avulla saimme hyvän kuvan kohteesta ja sen toiminnasta. Kartoituksen tuloksena saimme esille kohteessa olevat puutteet useilla turvallisuuden ja ympäristön osa-alueilla. Osa asioista oli kuitenkin otettu hyvin huomioon. Paloturvallisuudessa huomasimme suurimmat puutteet, jotka johtuivat alkusammutusvälineiden puutteista, sekä turvamerkintöjen ja ohjekylttien puuttumisesta. Havaitut puutteet korjattiin suurilta osin prosessin aikana, mutta osa kehitystoista jätettiin yrittäjän hoidettavaksi alkuvuoden aikana.

Tämän kehitysprosessin aikana oli hyödyllistä, että havainnoitsijoita oli kaksi. Toisen havainnoitsija sukulaissuhde yrittäjään, sekä tästä johtuva osallistuva havainnointi auttoi löytämään piilevät puutteet. Toisen havainnoitsijan perinteinen havainnointi auttoi havaitsemaan puutteet, joille osallistuva havainnoija saattoi olla jo ”sokaistunut”. Esimerkiksi päärakennuksen porraskäytävä voi olla vaarallisen jyrkkä joillekin asiakkaille, mutta osallistuva havainnoija oli jo tottunut olemassa olevaan tilanteeseen.

Haastattelut oli helppo järjestää yrittäjän kanssa sukulaissuhteen takia ja myös palomestarin haastattelu sai nopean vastauksen, koska haastattelu pystyttiin toteuttamaan sähköpostikeskusteluna. Tämän mahdollisti kysymysten vähäinen määrä, sekä tarvittavan teorian löytyminen muista lähteistä. Keskustelun keskeinen tavoite oli saada tietoa paikallisesta pelastuslaitostoiminnasta, jota ei muista lähteistä saanut.

Teoriaa olisi voinut alkaa tutkimaan jo aikaisemmassakin vaiheessa, heti ideapaperin hyväksymisen jälkeen. Tämä olisi voinut hieman aikaistaa opinnäytetyöprosessin valmistumista, mutta uutta tarpeellista teoriaa ei luultavasti olisi löytynyt. Lakitekstien käsittely oli sen suhteen helppoa, ettei mihinkään lakiin tullut kehitysprosessin aikana sellaista muutosta, joka olisi vaikuttanut luomaamme teoriaosuuteen, tai kehitystöihimme. Opinnäytetyömme prosessi oli suurilta osin keskeytyksissä kesän aikana johtuen molempien tekijöiden työssäkäymisestä. Opinnäytetyön kannalta keskeinen kohdekartoitus saatiin kumminkin tehtyä kesän aikana.

Kehitysprosessi onnistui mielestämme käytännön tasolla hyvin, mutta teoriaosuus jäi hieman pintapuoliseksi johtuen täysin aiheeseen sopivien lähteiden puutteesta. Työn aikana aloimme miettimään, että pitävätkö ihmiset alkusammutusvälineistöjen asennusta ja jätteiden lajittelua liian itsestään selvinä asioina. Omalta osaltaan haastetta toi mukanaan kehitysprosessien vähäinen määrä liiketalouden koulutusohjelman opinnäytetöissä. Toisaalta kehitysprosessi –tyylisten työn tekeminen antoi vapautta tekemiseen perinteisiin tutkimuksiin verrattuna. Osaltaan tähän vaikutti juuri perinteisen valmistusmallin puuttuminen. Tutkimusongelmiin saatiin vastaus prosessin aikana, kuten myös alakysymyksiin.

Mielestämme kehitysprosessi onnistui kokonaisuudessaan hyvin. Yritys kehittyi kyseessä olevilla osa-alueilla kohtuullisen paljon. Tämän lisäksi asiakkaat saivat tiiviin, mutta paljon tietoa sisältävän ohjekansion turvallisuudesta ja ympäristöstä. Kansio haluttiin pitää kohtuullisen tiiviinä ja käytännönläheisenä, koska asiakas ei varmaankaan halua lukea kovin pitkiä tekstejä ollessaan lomalla. Sisällöllisesti kansio on kohteen sijaintiin ja toimintakauteen nähden onnistunut. Kansion sisältö on helppolukuista, koska lähes kaikki ohjeet on esitetty yhtenäisen tekstin sijasta listattuna. Yrittäjä hyötyi prosessista, koska nyt asiakas pystyy toimimaan entistäkin omatoimisemmin, mutta silti hänen turvallisuutensa on otettu hyvin huomioon.

Jatkotutkimuksena olisi mahdollista tehdä tutkimus siitä, että mitä turvallisuuden tekijöitä ja miten ympäristö tulisi ottaa huomioon jos yrityksen toimintakausi laajenisi kattamaan myös talviajan. Kohteen yleistä toimintaa ja laajentamista olisi mahdollista

kartoittaa ja suunnitella. Kieltenopiskelijoille jatkokehittämisprosesseja voisi olla kansion kääntäminen englanniksi ja venäjäksi.

Tämän tyylinen kehitysprosessi on erinomainen vaihtoehto tutkimustyylliselle opinnäytetyölle, koska tällöin työn tekijä tai tekijät pääsevät konkreettisesti asiaan kiinni. Tällöin myös kehitysprosessin tekijät saavat paljon tärkeää käytännön kokemusta. Tämän lisäksi sivutoimisena matkailuyritystä ylläpitävät yrittäjät eivät aina ehdi itse keskittymään yrityksensä kehittämiseen. Tällöin tämäntyylisten kehitysprosessien anti on erittäin suuri yrittäjälle ja yritykselle.

LÄHTEET

Alasuutari, Pertti 1999. Laadullinen tutkimus. Jyväskylä: Vastapaino.

Alkoholi – miten se vaikuttaa 2006. Päihdelinkki. WWW-dokumentti.

<http://www.paihdelinkki.fi/pikatieto/alkoholi-miten-se-vaikuttaa>. Päivitetty 17.2.2006.
Luettu 12.11.2009.

Asikainen, Paula 1990. Ihamaniemi isiemme maata. Savonlinna: Ihamaniemen perinnepiiri.

Eskola, Jari & Suoranta, Juha 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.

Everilän lomamökit 2009. Jouslahti. WWW-dokumentti.

<http://www.everilanlomamokit.com/index.htm>. Ei päivitystietoja. Luettu 12.6.2009.

Haapanen, Mikko, Heikura, Jouko & Leino, Kalle 2004. Maatila liikeyrityksenä. Helsinki: WSOY.

Heljaste, Juha-Matti, Korkiamäki, Jari, Laukkala, Heljo, Mustonen, Juha, Peltonen, Jere & Vesterinen, Panu 2008. Yrityksen turvallisuusopas. Helsinki: Kauppakamari.

Hemmi, Jorma 2005a. Matkailu, ympäristö ja luonto osa 1. Jyväskylä: omakustanne.

Hemmi, Jorma 2005b. Matkailu, ympäristö ja luonto osa 2. Jyväskylä: omakustanne.

Huhtala, Jorma 2004. Majoitusliikkeen turvallisuusriskit ja riskienhallinta. Helsinki: Edita.

Hätäkeskuslaitos 2005. Hätäkeskustoiminta. WWW-dokumentti.

<http://www.112.fi/index.php?pageName=hatakeskustoiminta>.

Jokinen, Tapani 2001. Tuotekehitys. Helsinki: Otatieto.

- Jouslahti, Maria 2009. Henkilökohtainen tiedonanto. 11.6.2009. Yrittäjä. Maria Jouslahti.
- Jätehuolto 2009. Ympäristöyritysten liitto ry. WWW-dokumentti.
<http://www.ymparistoyritykset.fi/jatehuolto>. Päivitetty 26.11.2009. Luettu 2.12.2009.
- Jätelaki 1072/1993. WWW-dokumentti.
[http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931072?search\[type\]=pika&search\[pika\]=J%C3%A4telaki](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1993/19931072?search[type]=pika&search[pika]=J%C3%A4telaki). Päivitetty: 28.11.2008. Luettu: 21.5.2009.
- Kailio, Riikka & Pärnänen, Anne 2005. Turvallisuus hotellissa: Hotelli Ruusuhovi. Mikkelin Ammattikorkeakoulu. Matkailun koulutusohjelma. Opinnäytetyö.
- Kalliola, Iiris, Kokko, Ulla & Pietilä, Antti 2003. Mökille! – Mökkielämän ABC. Helsinki: WSOY.
- Karttakoordinaatiopalvelu 2009. Häätäkeskuslaitos. WWW-dokumentti.
<http://maps.navici.com/112/>. Päivitetty 2008. Luettu 11.11.2009.
- Kodin turvaopas 2008. Sisäasiainministeriön pelastusosasto & Suomen Pelastusalan keskusjärjestö. WWW-dokumentti. <http://turvaopas.pelastustoimi.fi/index.html>. Päivitetty 19.9.2008. Luettu 6.5.2009.
- Komppula, Raija & Boxberg, Matti 2002. Matkailuyrityksen tuotekehitys. Helsinki: Edita.
- Kuusela, Hannu & Ollikainen, Reino (toim.) 2005. Riskit ja riskienhallinta. Tampere: Tampere University Press.
- Lassila, Hilikka 2001. Matka maaseudulle – Näkökulmia maaseutumatkailun tutkimukseen. Pohjois-Savon ammattikorkeakoulu. Raportteja 8. Kuopio: Savon Kopiokeskus oy.
- Lassila, Hilikka 2003. Maaseutumatkailuyrittäjyys Itä-Suomessa. Pohjois-Savon ammattikorkeakoulu. Raportteja 1. Kuopio: Savon Kopiokeskus oy.

Lassila, Hilikka 2004. Maaseutumatkailun tarkastelua. Savonia-ammattikorkeakoulu. Raportteja 9. Kuopio: Kopiojyvä oy.

Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän MATKAILUN TEEMARYHMÄN toimeksianto vuosille 2009-2011 2009. Word-dokumentti.

http://www.maaseutupolitiikka.fi/files/804/Matkailun_teemaryhma_2009-2011_toimeksianto_n.doc. Ei päivytystietoja. Luettu 1.12.2009.

Maatilan paloturvallisuus 2004. PDF-dokumentti.

http://www.elke.fi/tiedostot/tiedostot/Maatilan%20rakent.%20paloturvallisuus_Erkki%20Huttunen.pdf. Ei päivytystietoja. Luettu: 27.3.2009.

Maatilojen palontorjunta 2005. PDF-dokumentti.

<http://www.equinelife.fi/files/maatilojenpalontorjunta2005.pdf>. Ei päivytystietoja. Luettu: 27.3.2009.

Marttinen, Kari, Saastamoinen, Salla & Suvanto, Sanna 2000. Yrityksen Ympäristövastuut. Helsinki: Kauppakaari.

Metsämuuronen, Jari 2006. Laadullisen tutkimuksen käsikirja. Helsinki: International Methelp.

Miettinen, Juha E 2002. Yritysturvallisuuden käsikirja. Jyväskylä: Kauppakaari.

Naislenkkeilijää Lappeenrannassa purrut karhu suojeli pentuaan. 2009. Etelä-Saimaa. WWW-dokumentti.

<http://www.esaimaa.fi/Online/2009/07/03/Naislenkkeilij%E4%E4+Lappeenrannassa+purrut+karhu+suojeli+pentuaan/200917339633/4>. Päivitetty: 3.7.2009. Luettu 11.11.2009.

Neljä joutunut sairaalaan syötyään valkokärpässiä. 2009. Helsingin Sanomat. WWW-dokumentti.

<http://www.hs.fi/kaupunki/artikkeli/Nelj%C3%A4+joutunut+sairaalaan+sy%C3%B6ty%C3%A4%C3%A4n+valkok%C3%A4rp%C3%A4ssient%C3%A4/1135248966842>. Päivitetty 26.8.2009. Luettu 15.11.2009.

Paloriskit 2009. Pk-yrityksen riskienhallinta. WWW-dokumentti. <http://www.pk-rh.fi/riskilajit/paloriskit/paloriskit>. Ei päivitystietoja. Luettu 9.9.2009.

Palovaroittimien tekniset ominaisuudet ja sijoitus 1999. Sisäasiainministeriö. PDF-dokumentti. <http://www.finlex.fi/data/normit/24717-1999-256-tu-33.pdf>. Päivitetty 18.6.1999. Luettu 26.9.2009.

Pelastuslaki 468/2003. WWW-dokumentti.

[http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030468?search\[type\]=pika&search\[pika\]=Pelastuslaki](http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2003/20030468?search[type]=pika&search[pika]=Pelastuslaki). Päivitetty: 13.6.2003. Luettu: 27.3.2009.

PK-Yrityksen riskienhallinta 2009. Laadi Pelastussuunnitelma. WWW-dokumentti. Ei päivitystietoja. Luettu 9.2.2009.

ProAgria Maaseutukeskusten liitto 2008. Maaseutumatkailun majoitustilojen luokitus. PDF-dokumentti.

https://portal.mtt.fi/portal/page/portal/Majoitumaalla/Yrittajalle/Majoitustilojen%20turvalisuus/Turvallisuus3_t%E4ytett%E4v%E4.pdf. Päivitetty: 5.11.2008. Luettu: 26.3.2009.

Rikoslaki 641/2009. WWW-dokumentti.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001>. Päivitetty 14.8.2009. Luettu 15.9.2009.

Rikosriskit 2009. Pk-yrityksen riskienhallinta. PDF-dokumentti. <http://www.pk-rh.fi/pdf/rikosriskit-tyokortti>. Ei päivitystietoja. Luettu 15.9.2009.

Saarelainen, Kari 2009. Sähköpostikeskustelu 12.11.-15.11.2009. Palomestari. Etelä-Savon pelastulaitos.

Sijoita palovaroittimesi oikein 2009. Suomen pelastusalan keskusjärjestö. WWW-dokumentti.

http://www.spek.fi/Suomeksi/Paloturvallisuus/Jokakodin_paloturvallisuus/Palovaroitin/Sijoita_palovaroitin_oikein.iw3. Päivitetty 17.6.2009. Luettu 26.9.2009.

Suomen pelastusalan keskusjärjestö 2009. PDF-dokumentti.

<http://www.spek.fi/includes/loader.aspx?id=68a4fc60-7313-4bc2-83cc-fdca87f38859>.

Päivitetty 27.3.2009. Luettu 6.5.2009.

Suomen pelastusalan keskusjärjestö 2009. WWW-dokumentti.

<http://www.spek.fi/Suomeksi.iw3>. Päivitetty: 19.3.2009. Luettu 26.3.2009.

Suomen pelastusalan keskusjärjestö 2009. WWW-dokumentti.

http://www.spek.fi/Suomeksi/Paloturvallisuus/Jokakodin_paloturvallisuus.iw3. Päivitetty

8.4.2009. Luettu 19.5.2009.

Tilastokeskus 2009. WWW-dokumentti. <http://www.stat.fi/meta/kas/ymparisto.html>. Ei päivitystietoja. Luettu: 5.5.2009.

Turunen, Mirja & Martikainen, Reino 1998. Toimialaraportti: Maaseutumatkailu.

Helsinki: KTM & TE-keskus.

Turunen, Mirja & Valakari, Pirkko 1998. Maaseutumatkailu – Yrittäjän opas. Helsinki:

Verhelä, Pauli 2007. Matkailun ohjelmapalveluiden turvallisuus. Helsinki: Edita.

Verhelä, Pauli & Lackman, Pekka 2003. Matkailun ohjelmapalvelut. Porvoo: WSOY.

Virtanen, Petri 2007. Arviointi – arviointitiedon luonne, tuottaminen ja hyödyntäminen.

Helsinki: Edita.

Ympäristöministeriö 2007. Jokamiehen oikeudet. PDF-dokumentti.

<http://www.ymparisto.fi/download.asp?contentid=25601&lan=en>. Päivitetty: 1.6.2007.

Luettu: 26.3.2009.

Ympäristöriskit 2009. Pk-yrityksen riskienhallinta. WWW-dokumentti. <http://www.pk-rh.fi/riskilajit/ymparistoriskit/mita-ovat-ymparistoriskit/mita-ovat-ymparistoriskit/>. Ei

päivitystietoja. Luettu 9.9.2009.

Yritysten ja yhteisöjen lakisääteiset velvoitteet 2009. Ympäristö.fi. WWW-dokumentti.
<http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=194&lan=fi>. Päivitetty 16.9.2009. Luettu
27.9.2009.

LIITE 1 (1)**ITSE KOOSTETTU KOHTEEN TARKASTUSLOMAKE**

KOHDE	KOHDE KUNNOSSA	KOMMENTIT
PALOTURVALLISUUS		
Savupiiput nuohottu vuosittain		
Palotarkastus tehty viiden vuoden välein		
Palovaroittimet		
Asennettu oikein		
Toiminta tarkastettu		
Alkusammutusvälineet		
Käsisammutin		
Sammutuspeite		
Sankoruisku		
Paloletku		
Välineet niille kuuluvilla paikoilla ja helposti käyttöön otettavissa		
Sähkölaitteiden turvallisuus		
Laitteet ja johdot kunnossa		
Sähköasennukset tehnyt ammattilainen		
Turvallisuus ja käyttöohjeet tallessa		
Sähköjohdot kiinnitetty ja pois tieltä		
Käytössä turvapistorasiat ja pistorasioden suojaus		
Sähkökeskusten edustat vapaat		
Pääkytkin merkitty		
Ohjeet sulakkeiden tarkastamiseen ja vaihtamiseen		
Kaasulaitteiden turvallisuus		
Koetestattu määrävälein		
Käyttöopastus –tai ohjeet saatavilla		
Varautuminen tulipaloon		
Suunnitelma varokeinoista tehty		
Pelastusajoneuvoilla esteetön pääsy perille asti		
Ohjeet avun hälyttämistä ja paikalle opastamista varten		
Muut		
Tulen teosta ohje eri kielillä		
Tuhkille varattu metalliset kannelliset tuhka-astiat		
Kynttilöille ja roihuille omat		

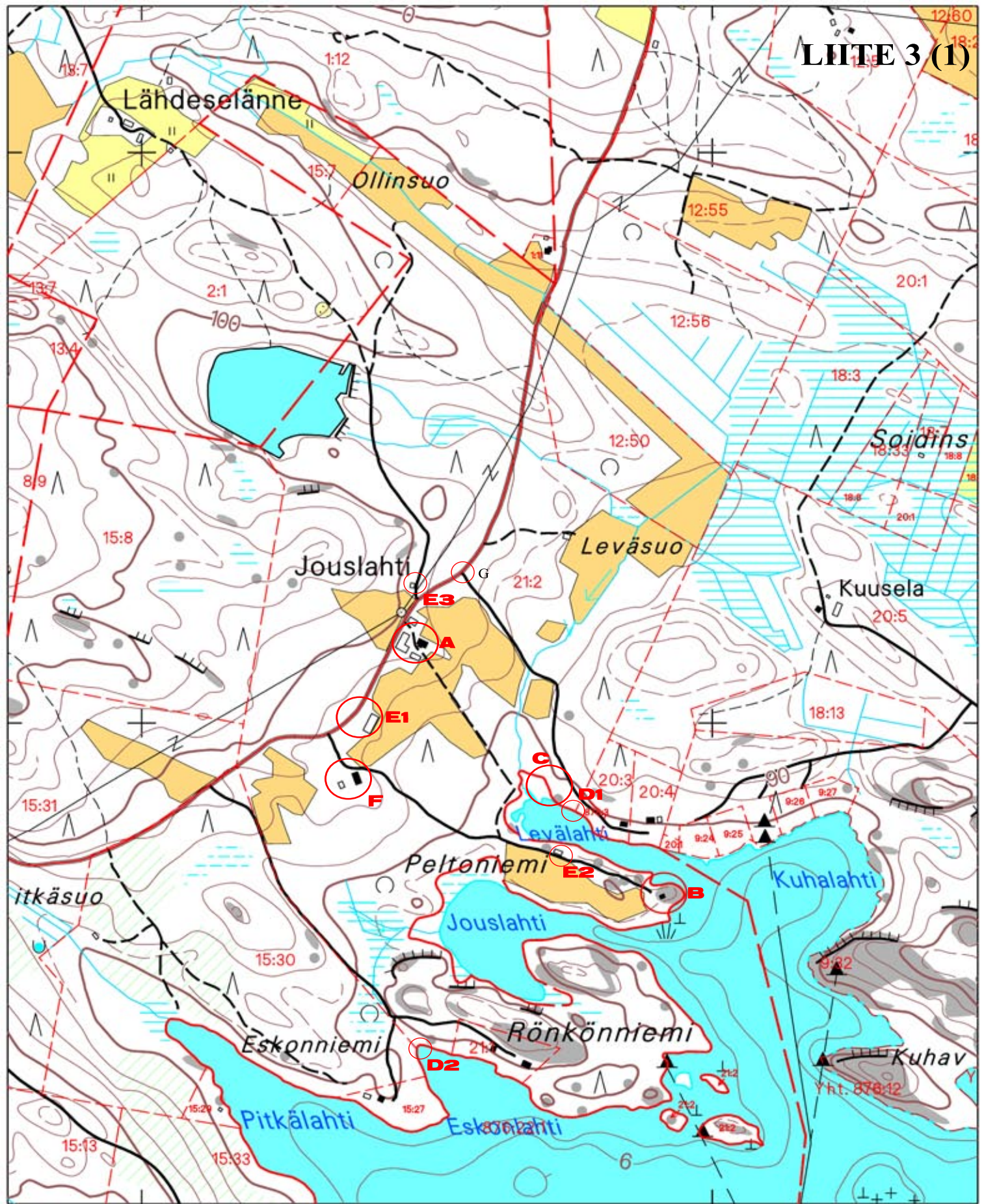
alustat ja telineet		
Tupakointikiellot merkitty		
Kannelliset tuhkakupit		
TAPATURMATURVALLISUUS		
Keittiötilat		
Käyttöesineet helposti saatavilla		
Käytössä tukevat taloustikkaat		
Liedessä keittotason suoja		
Pesutilat ja sauna		
Lattioilla liukuesteet		
Saunan lauteissa kaide		
Lauteet tukevassa kunnossa		
Saunan kiuas suojattu kaiteella		
Pyykin kuivaus järjestetty turvallisesti		
Kulkuväylät sisällä		
Kulkuväylät vapaana		
Kynnykset tarpeeksi matalat		
Oviaukot tarpeeksi korkeat		
Kulkureittien merkinnät		
Poistumisopasteet		
Portaikot		
Portaikot varustettu kaiteella		
Portaikon yläpäässä lapsiportti		
Portaissa liukuesteet		
Portaat kunnossa		
Valaistus		
Sisätiloissa riittävä valaistus		
Valokatkaisijoita riittävästi		
Riittävästi yövaloja		
Valaistus ulkona riittävä		
Pihapiiri		
Kulkuväylät kunnossa ja esteettömiä		
Pihakalusteet tukevia ja kunnossa		
Lasten leikkipaikat turvallisia ja siistejä		
Putoamisvaarat otettu huomioon		
Peltotöiden mahdolliset vaarat huomioitu		
Ranta		
Laituri tukevassa kunnossa		
Rannan syvyys määritelty		
Tarkastettu talven jäljiltä		
Veneet		
Kunto tarkastettu		
Pelastuliivit, eri kokoisia		
Airot		
Melat		
Ankkuri		
Äyskäri		
Köyttä		
Ensiapuvälineet		

Ensiapulaukku		
Ensiapuohjeet		
Ohjeet avun hälyttämisestä varten		
Pelastuvälineet		
Pelastusrengas		
MUU TURVALLISUUS		
Ulko-ovissa toimiva lukitus		
Vaaraa aiheuttavat työvälineet turvallisessa säilössä		
Pääsy estetty piharakennusten niihin osiin, jotka ovat asiakkaalle vaaraksi		
Kartat metsässä liikkumista varten		
Ohjeet marjastukseen ja sienestykseen		
Palavat nesteet ja kaasut, vaaralliset aineet		
Säilytys ohjeiden ja lupien mukainen		
Merkinnät ohjeiden mukaiset ja hyvin havaittavissa		
SIISTEYS JA JÄRJESTYS		
Jätekuljetus järjestetty riittävän usein		
Jäteastioita varattu riittävästi		
Jäteastioille ja varastoitaville tavaroille järjestetty asianmukaiset tilat		
Tilat siivotaan säännöllisesti ja riittävän usein		
Kuivakäymälät siistit		

Liite 2 - Kustannuslaskelma

Tuote	Yksikköhinta €	Määrä	Kokonaishinta €	ALV %	ALV osuus €
Maanmittauslaitoksen karttojen julkaisulupa	58,47	1,00	58,47	22,00	10,47
Juomavesitutkimus	170,47	1,00	170,47	22,00	30,74
Palovaroitin Max Security	7,00	4,00	28,00	22,00	5,05
Palohaka 60 mm	1,90	3,00	5,70	22,00	1,03
Sammutuspeite 90 cm x 120 cm	5,90	5,00	29,50	22,00	5,32
Hengityssuojain 3 kpl	4,30	1,00	4,30	22,00	0,78
Lankahaka 150 mm / 5 mm	1,40	2,00	2,80	22,00	0,50
Työntösarpa	2,00	1,00	2,00	22,00	0,36
Riippulukkosetti 3 kpl sarjoitettu	19,90	1,00	19,90	22,00	3,59
Lääkekaappi LK 35	34,30	1,00	34,30	22,00	6,19
Riippulukko 3 kpl sarjoitettu	39,90	1,00	39,90	22,00	7,20
Nivelsarpa 155 mm	6,40	2,00	12,80	22,00	2,31
Sienestäjän taskukirja	6,32	1,00	6,32	8,00	0,47
Kotipuutarhurin marjat ja hedelmät	29,40	1,00	29,40	8,00	2,18
Mökille - Mökkielämän ABC	7,50	1,00	7,50	8,00	0,56
Ensiapulaukku Orio	83,54	1,00	83,54	22,00	15,06
Coban Kompressiside	5,58	1,00	5,58	22,00	1,01
Fiskars junior sakset	6,48	1,00	6,48	22,00	1,17
Desinfektol desinfointiaine	5,05	2,00	9,10	22,00	1,64
Flexa Ideaaalaside	3,01	1,00	3,01	22,00	0,54
Leukopor ihoteippi	0,83	1,00	0,83	22,00	0,15
Asept laastari pieni	2,86	1,00	2,86	22,00	0,51
Asept laastari iso	2,97	1,00	2,97	22,00	0,54
Kyypakkaus 3 tablettia	6,00	2,00	12,00	8,00	0,89
Poistumistiekilpi	13,00	3,00	39,00	22,00	7,03
Suunto Kompassi	14,90	3,00	44,70	22,00	8,06
Kaivonkansi valettu	26,00	4,00	104,00	22,00	22,43 ***
Jäteastia 120 L	78,50	2,00	157,00	22,00	28,31 ***
			922,43		164,09

*** Hankitaan myöhemmin

Julkaisuluvan numero: 772/mml/09

Maastotietokanta ja kiinteistöjaotus (KRK)

MAANMITTAUSLAITOS

Copyright Maanmittauslaitos

Kiinteistöjaotus on 04.08.2009 mukainen.
Kiinteistörajoissa voi olla epätarkkuuksia.
Kiinteistön tarkka ulottuvuus selviää toimitusasiakirjoista ja maastosta.

1 : 10 000

1 cm kartalla vastaa 100 metriä maastossa.

Aineiston kopiointi tai muu käyttö ilman Maanmittauslaitoksen lupaa on kielletty.
Tulosteen muste ei ole arkistokelpoista, eivätkä värit kestä ultraviolettivaloa.

Kartta on tulostettu kartastokoordinaattijärjestelmässä (KKJ).

Jouslahti

Turvallisuus ja ympäristö

Jouslahti

Mustaniementie 146 58180 Ihamaniemi

040 486 9659 Maria Jouslahti kotinum.

044 281 3242 Maria Jouslahti matkapuh.

040 753 4738 Risto Jouslahti matkapuh.

SISÄLTÖ

1	ASIAKKAALLE.....	1
2	TÄRKEITÄ PUHELINNUMEROITA.....	2
3	ENSIAPUOHJEITA	3
3.1	Verenvuodon ensiapu	3
3.2	Tajuttoman ensiapu.....	4
3.3	Palovammojen ensiapu	5
3.4	Nyrjähdyksen ensiapu.....	6
3.5	Murtuman ensiapu	7
3.6	Kyykkäärme ja käärmeenpureman hoito	8
3.7	Hyönteisten puremat	9
3.8	Ruokamyrkytys	10
4	KUINKA TOIMIN TULIPALON SATTUESSA	11
4.1	Sammutuspeitteen käyttö.....	12
5	OHJEITA TALOSSA MAJOITTUVILLE.....	13
5.1	Talon lämmitysjärjestelmä.....	13
5.2	Saunominen	13
5.3	Ukkonen ja sähkölaitteet.....	14
5.4	Ohjeet sulakkeen tarkastamisesta ja vaihtamisesta.....	14
5.5	Ohjeet TV:n ja digiboksin käyttöön	15
5.6	Jätteiden lajittelu	16
5.7	Peltotyöt.....	17
5.8	Retkelle metsään	18
5.9	Sienestys ja marjastus	19
5.10	Veneellä liikkuminen.....	21
5.11	Turvallinen uiminen.....	22
6	JOKAMIEHENOIKEUDET	23
6.1	Lyhyesti jokamiehen oikeuksista.....	23
6.2	Kalastus ja vaaditut luvat	24
7	KARTTA.....	25

1 ASIAKKAALLE

Hyvä asiakkaamme

Tervetuloa viettämään lomaa tai muuten vain oleskelemaan Jouslahteen. Tämä kansio on koostettu avuksesi hätä- ja tapaturmatilanteissa. Vaikka uskommekin että asumisesi Jouslahdessa on riskitöntä, haluamme kuitenkin tarjota ratkaisut erilaisiin mahdollisiin ongelmatilanteisiin. Kansio sisältää myös keskeiset ohjeet tulenteosta ja eri sähkölaitteiden käytöstä. Haluamme myös säästää luontoa ja huolehtia ympäristöstämme, joten olemme koostaneet mukaan keskeisiä ohjeita luonnossa liikkumiseen, marjastukseen, sienestykseen, metsästyksen ja kalastukseen liittyen. Kansio sisältää myös ohjeet jätteiden ympäristöystävällisestä lajittelusta ja sijoituspaikoista. Jos teille ei ole saapessa jotain asiaa ohjeistettu, tai tämä kansio ei anna vastausta, kysy apua mukana olevista puhelinnumeroista. Kansion lopusta löydät kartan tilan ympäristöstä merkkiselityksineen. Kartasta on myös irrallisia kopioita luonnossa liikkumista varten.

Turvallista ja mukavaa oleskelua toivottaen

Maria Jouslahti

2 TÄRKEITÄ PUHELINNUMEROITA

HÄTÄNUMERO:	112
OHJEET AVUN HÄLYTTÄMISEEN:	
1. Kerro mitä on tapahtunut	
2. Kerro tarkka osoite ja kunta	
* Osoitteemme on Mustaniementie 146 Enonkosken Ihamaniemessä 58180	
* Koordinaattimme ovat: N 62°08.923' E 028°52.465'	
3. Vastaa kysymyksiin	
4. Toimi annettujen ohjeiden mukaisesti	
5. Lopeta puhelu vasta saatua luvan.	
*Hätäajoneuvojen saapumisaika Jouslahteen on noin 30-45minuuttia.	
PÄIVYSTYS (Enonkoski)	+358 15 527 7157
Enonkosken päivystys palvelee klo 8-15.30	
PÄIVYSTYS (Savonlinnan keskussairaala)	+358 15 581 3333
Päivystysnumeron soittajat: Ark. 14-22 ja Viikonloppuisin 8-22	
YÖPÄIVYSTYS (SLN Keskussairaala)	+358 15 581 3265
Yöpäivystys palvelee klo 22-08	
YRITTÄJÄN PUHELINNUMEROT	
Tarvittaessa voit soittaa myös yrittäjälle ongelmatilanteessa	Maria Jouslahti +358 40 486 9659 koti +358 44 281 3242 matkapuhelin Risto Jouslahti +358 40 753 4738 matkapuhelin

3 ENSIAPUOHJEITA

Ohjeet ovat tehty mukaillen Suomen Punaisen Ristin materiaalia.

(<http://www.redcross.fi/ensiapu/ensiapuohjeet/>)

3.1 Verenvuodon ensiapu

1. Verenvuodon tyrehtyttäminen:

- Nosta vuotava raaja ylös ja tyrehtytä verenvuoto painamalla sormin tai kämmenellä suoraan vuotokohtaan. Aseta runsaasti vuotava henkilö heti pitkälleen.
- Soita hätänumeroon **112**, jos arvioit tilanteen sitä vaativan. (Ohjeet hätänumeroon soittamiseen löydät edelliseltä sivulta.)
- Jos sidetarvikkeita on käytettävissä, sido vuotokohtaan paineside.
- Tue vuotava raaja kohoasentoon.
- Runsas verenvuoto voi johtaa vakavaan häiriötilaan eli sokkiin. Huolehdi loukkaantuneen sokin oireenmukaisesta ensiavusta. Kohota sokkioireisen jalkoja, rauhoita, suojaa kylmältä ja seuraa hänen tilaansa kunnes ammattihenkilö ottaa vastuun.

2. Puhdista haava juoksevan, viileän veden alla.

3. Sulje pienen viiltohaavan reunat vastakkain haavateipillä.

4. Peitä haava suojasidoksella.

5. Hakeudu tarvittaessa hoitoon.

6. Tarkista, että tetanus- eli jäykkäkouristusrokote on voimassa.

Vuotavat, syvät ja likaiset haavat ja vähänkin suuremmat viiltohaavat kuuluvat aina lääkärin hoitoon.

Haavan ulkonäöstä ei voi aina päätellä, onko syvemmälle kudoksiin syntynyt vaurioita.

3.2 Tajuttoman ensiapu

1. Kun henkilö menettää äkillisesti tajuntansa tai näyttää elottomalta, selvitä heti, onko hän herätettävissä puhuttelemalla tai ravistamalla.
2. Jos hän ei herää eikä reagoi käsittelyyn, huuda apua ja pyydä joku paikalla olevista tekemään hätäilmoitus hätänumeroon 112. Jos olet yksin, tee hätäilmoitus itse. Noudata hätäkeskuksen ohjeita. (Ohjeet hätänumeroon soittamisesta löydän sivulta 1.)
3. Avaa hengitystiet ja tarkasta hengitys: Kohota toisen käden kahdella sormella leuan kärkeä ylöspäin ja taivuta päätä taaksepäin toisella kädellä otsaa painaen. Katso liikkuuko rintakehä, kuuluuko normaali hengityksen ääni tai tuntuuko poskellasi ilman virtaus.
4. Jos hengitys on normaalia, käännä henkilö kylkiasentoon hengityksen turvaamiseksi. Seuraa hänen tilaansa kunnes ammattihenkilö ottaa vastuun.

Tajuttoman henkilön kääntäminen kylkiasentoon:

1. Nosta henkilön toinen käsi yläviistoon kämmen ylöspäin ja aseta toinen käsi rinnan päälle.
2. Nosta takimmainen polvi koukkuun.
3. Tartu kiinni henkilön hartiasta ja koukussa olevasta polvesta ja käännä hänet itseesi päin kylkiasentoon.
4. Aseta henkilön käsi posken alle kämmenselkä ylöspäin.
5. Jätä päällimmäinen jalka suoraan kulmaan.
6. Varmista pään asento niin, että hengitystiet pysyvät auki.
7. Tarkkaile hengitystä ja mahdollista heräämistä muun avun saapumiseen asti.

3.3 Palovammojen ensiapu

Pienen palovamman ensiapu:

- Pientä palovammaa jäähdytetään viileällä vedellä, kunnes kipu häviää.
- Pienen rakkulaisen palovamman voi peittää puhtaalla suojasiteellä tai palovammojen hoitoon tarkoitettulla erikoissiteellä.
- Ellei poikkeavaa ilmene, vaihda side kahden-kolmen päivän välein.
- Jos palovamma tulehtuu, mene lääkäriin

Lääkärin hoitoa vaativat palovammat, jotka ovat:

- Kämmentä suurempia 2. asteen palovammat
- Kaikki 3. asteen palovammat
- Kaikki sähköpalovammat
- Kasvojen ja käsien syvät palovammat
- Hengitystiepalovammat
- Lasten palovammat
- Vanhusten lievätkin palovammat
- Jotakin perussairautta sairastavan henkilön esim. diabeetikon palovammat

3.4 Nyrjähdyksen ensiapu

1. Kohota raajaa
2. Purista tai paina vammakohtaa
3. Jäähdytä kylmällä noin 20 minuuttia
4. Sido vammakohdan ympärille tukeva side
5. Jatka kylmähoitoa ensimmäisen vuorokauden ajan parin tunnin välein 20 minuuttia kerrallaan.

Kolmen K:n ensiapu auttaa nyrjähdyksen lisäksi myös revähdyksiin ja mustelmien ehkäisyyn.

1K= Kompressio eli puristus

Purista käsilläsi kipukohtaa. Puristus estää verenvuotoa ja vähentää turvotusta.

2K= Kohoasento

Pidä raajaa koholla. Kohoasento vähentää välittömästi sisäistä verenvuotoa, kun verenpaine suonistossa pienenee.

3K= Kylmä

Laita kipukohtaan jotain kylmää. Kylmä supistaa verisuonia ja vähentää siten sisäistä verenvuotoa. Jääpussi, lumi, tai mikä tahansa vamma-aluetta vasten painettava kylmä auttaa. Kääri ideaaliside tai muu joustava side nivelen tueksi.

Milloin lääkäriin?

Jos nilkka on kipeä vielä ensiavun jälkeenkin, jalalle varaaminen on tuskallista, mustelma on suuri tai nivel ei toimi normaalisti, mene lääkäriin.

3.5 Murtuman ensiapu

Murtuman oireet:

- Kipu
- Turvotus
- Epänormaali liikkuvuus ja arkuus
- Virheasento

Murtuman ensiapu:

- Yläraajan murtumassa autettava voi itse tukea kipeää raajaansa kehoaan vasten tai tukea käsi liikkumattomaksi esimerkiksi kolmioliinalla. Kylkiluiden murtumassa voit tukea rintakehää käsin tai tukisiteellä.
- Mikäli jalassa on murtuma, sitä ei ole syytä lastoittaa, mikäli apu saapuu kohtuujassa. Autettavan tulee välttää jalan liikuttamista ja painon asettamista kipeälle jalalle. Jos loukkaantunutta on välttämätöntä liikuttaa, alaraajan murtuman tukemiseen voi käyttää toista jalkaa tai muuta tilapäisvälinettä, kuten esimerkiksi tukevaa lautaa tai keppiä.
- Jos epäilet selkärangan murtumaa, liikuta loukkaantunutta vain, jos se on hengenpelastamisen kannalta välttämätöntä.

Murtumat syntyvät tavallisesti putoamisen, kaatumisen tai iskeytymisen seurauksena. Toimita loukkaantunut hoitoon.

3.6 Kyykäärme ja käärmeenpureman hoito

Kyyn puressa sinua:

- Kyyn puremakohdassa iho muuttuu yleensä sinipunaiseksi ja turvonneeksi ja siihen voi nousta rakkuloita.
- Oireet: vatskipuja, pahoinvointia ja ripulia.
- Vakavimmillaan oireet: verenpaineen laskua ja tajunnan häiriöitä.

- Rauhoita pureman saanutta ja anna hänelle kyytabletteja pakkauksen ohjeen mukaisesti. **Kyytabletti ei kumminkaan ole ratkaisu, aina on otettava yhteyttä lääkäriin!**
- Lastoita purtu raaja kuljetuksen ajaksi liikkumattomaksi sydämen tason alapuolelle, joten myrkyn leviäminen hidastuu.

Kyyn puressa kotieläintä:

- Myrkytyksen oireita **eläimessä**: kuolaus, janoisuus ja oksentelu.
- Pidä pureman saanut eläin paikallaan ja rauhallisena, jotta myrkyn leviäminen hidastuu.
- Anna välittömästi eläimelle kyytabletteja, pienelle eläimelle yksi, keskikokoiselle eläimelle kaksi ja isokokoiselle eläimelle kolme tablettia. **Ota yhteys eläinlääkäriin!**

3.7 Hyönteisten puremat

Hyttysset, paarmat, ampiaiset ja mehiläiset ovat tuttuja kiusantekijöitä Suomen kesässä ja syksyllä joukkoon liittyvät polttiaiset ja hirvikärpäset. Verta imevien hyönteisten pistot kiusaavat kutinalla ja herkimmät voivat saada puremista lievää kuumetta. Paras hoito puremiin on hydrokortisoni- tai antihistamiinipitoinen voide. Pisto ja puremakohtia ei tule raapia jotteivat ne tulehdu. Ampiaisen ja mehiläisen pisto voivat aiheuttaa iholla turvotusta, väsymystä ja pahaa oloa. Kyytabletteja voi antaa ensiavuksi mehiläisen tai ampiaisen pistoon, jos pisto on vaarallisessa paikassa, kuten silmien tai suun lähisyydessä tai kaulassa. Hyvin allergisten kannattaa ottaa yhteyttä lääkäriin ampiaisen tai mehiläisen pistettyä!

3.8 Ruokamyrkytys

- Ruokamyrkytyksen oireet: oksentelu, ripulointi, vatsakipu, kuume ja väsymys.
- Oireet jatkuvat päivän tai kaksi.
- Ripulin helpottavia lääkkeitä on miedoimpana vaihtoehtona lääkehiili.
- Jos ruokamyrkytys aiheuttaa ankaria kipuja, korkeaa kuumetta tai veriripulia, ota yhteyttä lääkäriin.

Ruokamyrkytyksen tapahduttua:

- Pidettävä huolta nestetasapainosta juomalla pienissä erissä ja usein.
- Aikuinen tarvitsee päivittäin vähintään kaksi litraa nestettä ja helteellä vaatimus on suurempi. Paras juoma vatsaoireisiin on litra keitettyä, jäähdytettyä vettä johon on sekoitettu kaksi ruokalusikallista hedelmäsokeria tai kuusi ruokalusikallista hienoasokeria ja teelusikallinen suolaa.
- Kevyet keitot, banaani ja pastöroidut hapanmaitotuotteet auttavat myös vatsaoireisiin.

4 KUINKA TOIMIN TULIPALON SATTUESSA

1. Pelasta välittömässä vaarassa olevat sekä jaa seuraavat tehtävät, jos auttajia on enemmän.
2. Varoita muita kiinteistössä olevia tulipalosta ja käske poistumaan.
Poistuttaessa on suljettava ovet ja ikkunat palon leviämisen estämiseksi.

3. **SOITA YLEISEEN HÄTÄNUMEROON 112**

- Kerro kuka soittaa
- Kerro kohteeseen tarkka osoite **MUSTANIEMENTIE 170 58180**
IHAMANIEMI
- Kerro, mitä on tapahtunut
- Vastaa kysymyksiin rauhallisesti

Pelastuslaitoksen yksiköt ovat paikalla keskimäärin 30-45 minuutissa puhelun alkamisesta. Mikäli tilanne muuttuu ennen pelastusyksiköiden paikalle tuloa, ilmoita hälytyskeskukseen uudelleen.

4. Rajoita leviäminen sulkemalla ovet, ikkunat ja tuuletusaukot sekä sammuttamalla ilmastointilaitteet. Rajoita palon leviämistä katkaisemalla kiinteistöstä sähkö.
5. Huolehdi, että pelastajat pääsevät nopeasti ja esteettä kohteeseen!
 - Jos henkilön vaatteet syttyvät tuleen, sammuta palo tukahduttamalla ja kierimällä maassa. Käytä keittiöstä löytyvää sammutuspeitettä ja tukahduta palavat vaatteet kasvoista jalkoihin päin
 - Sammuta syttynyt huonekalu vedellä. Eteisen komerosta löytyy sankosruisku avuksi.
 - Aloita syttyneen sähkölaitteen sammutus irrottamalla sähkölaitte pistorasiasta. Sammuta sähkölaitte käyttämällä sankoruiskua tai sammutuspeitettä.
 - Keittiön rasvapalot tulee sammuttaa tukahduttamalla. Palava kattila kannattaa tukahduttaa käyttämällä kattilan kantta tai sammutuspeitettä. Vettä rasvapalon sammuttamiseen ei saa käyttää!

4.1 Sammutuspeitteen käyttö

- Vedä sammutuspeite nauhoisa ulos pakkauksesta.
- Ota kiinni peitteen nauhoista tai nurkista.
- Suojaa kätesi peitteen alle.
- Voit suojata itseäsi myös astumalla jalalla peitteen alareunan päälle niin, etteivät liekit pääse peitteen alta kasvoille.
- Ojenna kädet suoraan eteenpäin.
- Lähesty paloa peitteen takana suojassa (ulkona tuulen suunnasta).
- Levitä peite rauhallisesti ja tiiviisti palon päälle tai ympärille.
- Pidä peitettä tiiviisti paikoillaan, kunnes olet varma, että tuli on tukahtunut

5 OHJEITA TALOSSA MAJOITTUVILLE

5.1 Talon lämmitysjärjestelmä

Talon lämmitysjärjestelmästä huolehditaan sinun puolestasi. Myöskään tuvassa olevista savuhormien sulkuluukuista ei tarvitse huolehtia, koska ne ovat valmiiksi siinä asennossa, jossa niiden kuuluukin olla. Tuvassa olevaa leivinuuni ja takka –yhdistelmää voit lämmittää mieltymystesi mukaan. Polttopuita löydät uunin vieressä olevasta laatikosta ja tarvittaessa lisää liiteristä. Uunin lämmitys onnistuu parhaiten, kun aloitat lämmittämisen pienellä puumäärällä ja lisäät uunin täyteen puita siinä vaiheessa kun ensimmäinen pesällinen alkaa muuttua hiillokseksi. Uunin lämmittämisen aloittaminen täydellä pesällisellä puita voi vioittaa savupiippua ja tuprauttaa tuvan täyteen savua. Parasta sytykettä ovat tuohi ja sanomalehdet. Kun puuaines on muuttunut tuhkaksi ja hiileksi, vedä seos uunin päällä olevalla työkalulla uunin tasojen etuosassa olevaan aukkoon ja sulje luukku.

5.2 Saunominen

Myös saunan kiukaan lämmitys onnistuu parhaiten aloittamalla pienellä puumäärällä niin vältät savuongelmat. Saunalle parasta polttopuuta ovat koivu ja leppäpilkkeet, joita löydät pannuhuoneesta ja tarvittaessa lisää liiteristä. Saunavastan voit tehdä halutessasi talon ympäristössä olevien koivujen oksista. Saunomista ei kannata harrastaa, jos olet flunssainen, iho on tulehtunut, sinulla on iskiasvaiva tai äkillinen lihastulehdus. Saunaan ei tule myöskään mennä raskaan aterian jälkeen. Sauna tunnetusti auttaa edellisenä päivänä nautittujen ohrapirtelöiden jälkilotiin, mutta muistathan että saunominen ei nopeuta alkoholin palamista verestä.

5.3 Ukkonen ja sähkölaitteet

Kesän aikana suurin sähkövikojen aiheuttaja maaseudulla on ukkonen. Vaikka olemmekin suojanneet osan talon sähkölaitteista ylijännitesuojilla, on erittäin suositeltavaa että irroitatte sähkölaitteet pistorasioista ukkosen lähestyessä. Irroitakaa myös kylmälaitteet ja pysyttele etäällä pistorasioista ukkosen aikana. Jos ukkonen katkaisee sähköt koko talosta, löytyy väliaikaiseksi valaistukseksi tuvan kaapista kynttilöitä, ja taskulamppuja. Veden laskemista hanasta sähkökatkoksen aikana ei suositella, koska vedenvirtaus voi vioittaa vesipumppua.

Yleensä sähkökatkokset on hoidettu Enonkosken kunnassa 12 tunnin sisällä.

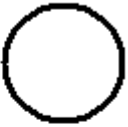

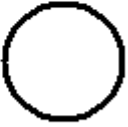
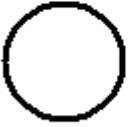

Ukkosen aikaan on viisainta hakeutua sisätiloihin, mutta jos liikut ulkona niin muista että salama iskee tavallisimmin ympäristöään korkeampiin kohtiin ja kosteat paikat ovat alttiimpia salamaniskuille kuin kuivat. Ukonilmalla ei pidä mennä yksittäisten puiden alle, kallion laelle, metalliaidan viereen, eikä uimaan!

Ukkosen etäisyyden voit arvioida seuraavasti: Kun näet salaman välähtävän, ala laskea rauhallisella tahdilla jyrähdykseen asti. Tämän jälkeen jaa laskemasi luku kolmella ja saat ukkosen etäisyyden kilometreissä.

Välähdys ← 10 sekunttia → Jyrähdys → Ukkonen on noin 3 kilometrin päässä.

5.4 Ohjeet sulakkeen tarkastamisesta ja vaihtamisesta

Sulakeongelmissa ota ensisijaisesti yhteyttä yrittäjään, mutta jos haluat vaihtaa sulakkeen itse, niin talon sulaketaulu löytyy tuvan päätyseinältä, television yläpuolelta. Hajonneen sulakkeen tunnistaa lähes aina siitä, että sulakkeen kosketuspinta on haljennut. Kytke aina virta pois pääkytkimestä sulaketta vaihtaessasi, äläkä vaihda sulaketta jos astianpesukone on päällä. Talon sulaketaulun jako on seuraava:

			
10 A tupa	10 A vesipumppu	16 A pesukone	16 A sähköliesi
			
10 A tupa	10 A kellari	10 A pistorasiat	16 A sähköliesi
			
10 A valot	-	-	16 A sähköliesi
ON	☐		
OFF	☐		

5.5 Ohjeet TV:n ja digiboksin käyttöön

Television ja digiboksin yhteiskäyttö onnistuu seuraavasti:

1. Kytke televisioon virta etupaneelin päävirtakytkimestä
 - Jos televisio ei lähde suoraan päälle, paina etupaneelin (+) P (-) napeista jompaa kumpaa
2. Aseta televisio etupaneelin (+) P (-) napeista kanavalle 0
3. Kytke digiboksiin virta joko digiboksin etupaneelissa olevasta päävirtakytkimestä, tai digiboksin kaukosäätimestä
4. Valitse haluamasi kanava kaukosäätimestä
5. Säädä halutessasi äänenvoimakkuutta kaukosäätimellä

5.6 Jätteiden lajittelu

Maaseutumatkailukohde Jouslahti pitää huolen myös jätteiden lajittelusta. Perinteiset sekajäte- ja biojäteastiat löydät keittiön kaapista tiskialtaan alta. Tämän lisäksi piharakennuksessa sijaitsevat keräysastiat niin lasille kuin metallillekin. Halutessasi voit viedä biojätteet suoraan pihapiirissä sijaitsevaan kompostiin. Paperiroskat voit tuoda kellarikerroksessa sijaitsevan pannuhuoneen oven viereen yrittäjän poltettavaksi, mutta voit käyttää paperiroskia myös saunan ja tuvan takan lämmityksen yhteydessä.

Ethän polta seuraavia materiaaleja:

- Tekstiilit, kumi, nahka
- Likaantuneet paperit
- Kertakäyttövaipat, kertakäyttömuovimukit

Navetan päädyistä tien pientareelta löydät sekajäteastian johon voit viedä seuraavat materiaalit:

- Hehku- ja halogeenilamput
- Siivousjäte ja imurin pölypussit
- PVC-muovia sisältävät jätteet, esim. videokasetit, muovikansiot ja -taskut, piirtoheitinkalvot, mapit, vahakankaat ja sadevaatteet
- Tuhka ja tupakantumpit
- Ikkunalasi, peililasi, posliini, keramiikka ja kristalli sekä kuumuuden kestävä lasi (pyrex)
- Nahka ja lumput
- Rikkinäiset kengät ja vaatteet
- Kertakäyttövaipat ja terveysseiteet
- Koirankakka ja kissanhiekka

Ongelmajätteitä ovat raskasöljyt, liuottimet, desinfiointiaineet, lääkkeet, paristot ja akut ja näitä ei saa laittaa sekajäteastiaan. Kysy ongelmajätteiden käsittelystä yrittäjältä.

Palauta pantilliset pullot ja tölkit kauppaan. Alkon pulloja ottaa vastaan lähimpänä Savonlinnan Prisman palautuspiste. Voit jättää pullot myös yrittäjän palautettavaksi.

5.7 Peltotyöt

Jouslahden maatila on vuokrannut tilaan kuuluvat pellot paikalliselle maanviljelijälle, joten kesäaikaan pihapiiriä ympäröivillä pelloilla tapahtuu. Valitettavasti emme voi antaa peltotöille tiettyjä päivämääriä, koska maanviljely riippuu pitkälti sääoloista. Pelloilla työskentelevät koneet ovat olennainen osa maalaismiljöötä.

- Muistathan katsoa lapsien perään kun pelloilla on traktoreita työskentelemässä.
- Pidä myös lemmikkieläimesi sisätiloissa, tai kytkettyinä peltotöiden aikaan.
- Pellon muokkauksesta aiheutuva multapöly, rehunteosta aiheutuva AIV-liuoksen höyry, tai sadonkorjuusta aiheutuva heinän / viljanpöly voivat ahdistaa hengitystä.
- Jos olet astmaatikko, niin käytä ulkonaollessa hengityssuojainta tai pysytele sisätiloissa peltotöiden aikaan.
- Traktorit ja peltokoneet vaativat tiellä paljon tilaa ohitukseen, joten ohjaathan autosi mahdollimman laitaan, kun kohtaat traktorin. Jalan- tai polkupyörällä liikkujan kannattaa siirtyä tienpientareelle traktoria kohdattaessa.

5.8 Retkelle metsään

Lähtiessäsi liikkumaan luontoon, on hyvä ottaa mukaan seuraavia varusteita:

- Ilmoita muille mihin olet menossa
- Riittävästi vaatetta ja tukevavartiset kengät
- Kartta ja kompassi
- Taskulamppu
- Matkapuhelin
- Juomavettä ja evästä

Tämän kansion kappale 6 – Jokamiehen oikeudet käsittelee asioita joita luonnossa saa tehdä ja mitä ei saa tehdä, ole hyvä ja tutustu sääntöihin.

5.9 Sienestys ja marjastus

Sienestys ja marjastus kuuluvat jokamiehen oikeuksiin ja tuotteita saa kerätä myös muiden omistamilta maa-alueilta. Tietenkään ei ole soveliasta kerätä tuotteita vieraan puutarhasta tai pihapiirin välittömästä läheisyydestä. Poimithan luonnosta vain sellaisia tuotteita, jotka varmasti tunnet. Sienistä ja niiden valmistustavoista saat lisätietoa Sienestäjän taskukirjasta ja puutarhan marjoista on lisätietoa Kotipuutarhurin marjat ja hedelmät –kirjassa. Olemme listanneet tähän tutut ja turvalliset luonnonmarjat.

Ahomansikka (*Fragaria vesca*)

(KUVA LISÄTÄÄN MYÖHEMMIN)

Ahomansikka kasvaa ahoilla, pientareilla, metsänreunoilla, kalliokedoilla sekä lehto- ja harjumetsissä. Ahomansikan parhaat sadot saa aurinkoisilta hakamailta. Ahomansikka kukkii kesä-heinäkuussa ja kypsyy luonnonmarjoista ensimmäisenä. Paras poiminta-aika on heinäkuun puolivälissä. Marja on punainen tai joskus kellanvalkea, turvonnut ja kupera kukkapohjus jonka pinnalla on pieniä pähkylöitä.

(KUVA LISÄTÄÄN MYÖHEMMIN)

Mustikka (*Vaccinium myrtillus*)

Mustikka kasvaa yleisenä koko Suomessa ja on tyypillinen havumetsien kasvi. Se kasvaa runsaana lehtomaisilla, tuoreilla ja kuivahkoilla kankailla. Mustikka kukkii touko-kesäkuussa ja paras poiminta-aika on heinäkuun lopusta syyskuun alkuun. Marja on pallomainen, tummansininen ja vahapeitteinen tai musta ja kiiltävä drkä sisältä tummansininen.

(KUVA LISÄTÄÄN MYÖHEMMIN)

Vadelma (*Rubys idaeus*)

Vadelma on pensaskasvi jota esiintyy erityisesti puolivarjoisilla aukeilla paikoilla kuten peltojen ja teiden laidoilla. Vadelman kukinta-aikaa on kesä-heinäkuu ja parasta poiminta-aikaa heinä-elokuu. Hedelmä on makea ja tuoksuva ja väriltään tavallisesti punainen.

(KUVA LISÄTÄÄN MYÖHEMMIN)

Puolukka (*Vaccinium vitis-idaea*)

Puolukkaa esiintyy metsien aluskasvillisuudessa ja parhaat puolukkasadot löytyvät yleensä kanerva- tai jäkälätyypin kankailta. Puolukka kukkii kesä-heinäkuussa ja paras poiminta-aika ajoittuu elokuun lopulta lokakuun alkuun. Marja on pallomainen, punainen ja mehukas.

(KUVA LISÄTÄÄN MYÖHEMMIN)

Isokarpalo (*Vaccinium oxycoccos*) ja Pikkukarpalo (*Vaccinium microcarpum*)

Molempia karpalolajikkeita esiintyy koko Suomessa. Isokarpaloa esiintyy niukkaravinteisilla valoisilla nevoilla ja rämeillä ja pikkukarpaloa vielä vähäravinteisemmalla ja kuivalla turvealustalla. Molemmat lajikkeet kukkivat kesä-heinäkuussa ja marjat ovat poimittavissa syyskuusta lumentuloon asti. Marjoja voi löytää myös keväällä, koska ne jäätyvät talvipakkasella ja kestävät talven yli. Marjat ovat pallomaisia, punaisia ja happamia.

(KUVA LISÄTÄÄN MYÖHEMMIN)

Lakka, hilla, suomurain (Rubys chamaemorus)

Lakkaa esiintyy koko Suomessa luonnotilaisilla soilla, uusien metsäojien reunoilla sekä soita halkovien metsäteiden reunoilla. Lakan kukinta-aikaa on kesäkuu ja marjat ovat poimittavissa heinäkuusta myöhään syksyyn asti. Marja on kypsänä tavallisesti keltainen, mehukas, maukas ja tuoksuva.

5.10 Veneellä liikkuminen

Muistathan, että kaikilla veneessäolijoilla on oltava pelastusliivit.

Ennen veneilemään lähtöä:

- Tarkasta, että veneen tyhjennysproppu on tukevasti suljettu
- veneessä on kunnollisten airojen lisäksi mela, äyskäri, ankkuri ja köyttä.
- Emme suosittele veneisiimme enempää kuin neljää matkustajaa.
- Jos veneessä tarvitsee vaihtaa paikkaa, niin vain yhden henkilön tulee liikkua kerrallaan.
- Pidä veneessä mahdollisesti mukana oleva lemmikki kiinniketykettynä.
- Ethän lähde veneilemään alkoholin vaikutuksen alaisena.
- Jos vene kaatuu, niin pysyttele veneen läheisyydessä tai kiipeä veneen pohjan päälle.
- Vältä veneilyä myrskyn ja ukkosen aikaan ja selvitä sääennuste ennen veneilemään lähtöä.

5.11 Turvallinen uiminen

- Ethän koskaan laske pientä lasta yksin uimaan
- Tarkkailen lastesi leikkejä
- Älä lähde uimaan yksin
- Älä hyppää veteen jos et tunne rantaa
- Älä lähde uimaan suoraan saunasta, vaan jäähdyttele ensin hetki
- Ui aina rannan suuntaisesti tai rantaa kohti
- Muista että kylmä vesi kangistaa nopeasti
- Uithan aina selvin päin
- Hyväkin uimari voi aliarvioida kykynsä
- Ethän ui ukkosen aikana

Jos huomaat vedessä hädässä olevan:

- Rauhoita häntä
- Etsi sopiva pelastusväline
- Pyri tuomaan pelastettava pelastusvälineen kanssa rannalle, mutta älä aseta itseäsi vaaraan
- Soita hätänumeroon 112
- Turvaa uhrin elintoiminnot
- Opasta hälytysajoneuvo paikalle

6 JOKAMIEHENOIKEUDET

6.1 Lyhyesti jokamiehenoikeuksista

Saat

- liikkua jalan, hiihtäen tai pyöräillen luonnossa muualla kuin pihamaalla sekä muilla kuin sellaisilla pelloilla, niityillä tai istutuksilla, jotka voivat kulkemisesta vahingoittaa
- oleskella tilapäisesti – esimerkiksi teltailla riittävän etäällä asumuksesta – siellä, missä liikkuminenkin on sallittua
- poimia luonnonmarjoja, sieniä ja kukkia
- onkia ja pilkkiä
- kulkea, uida ja peseytyä vesistöissä sekä kulkea jäällä

Et saa

- aiheuttaa häiriötä tai haittaa toisille
- häiritä tai vahingoittaa lintujen pesiä ja poikasia
- häiritä poroja ja riistaeläimiä
- kaataa tai vahingoittaa kasvavia puita, ottaa kuivunutta tai kaatunutta puuta, varpuja, sammalta tms. toisen maalta
- tehdä avotulta toisen maalle ilman pakottavaa tarvetta
- häiritä kotirauhaa esimerkiksi leiriytymällä liian lähelle asumuksia tai meluamalla
- roskata ympäristöä
- ajaa moottoriajoneuvolla maastossa ilman maanomistajan lupaa
- kalastaa ja metsästää ilman asianomaisia lupia

Jokamiehen oikeuksista voit lukea lisää erillisestä liitteestä

6.2 Kalastus ja vaaditut luvat

Mato-ongella ja pilkkivavalla kalastaminen ovat maksuttomia yleiskalastusoikeuksia. Niitä ei kuitenkaan saa harjoittaa lohi- ja siikapitoisten vesistöjen koski- ja virtapaikoissa tai muilla vesialueilla, joissa kalastuslainsäädännön tai sen perusteella annettujen määräysten mukaan kalastaminen on kielletty. Heitto- ja vetouistelu, perhokalastus ym. viehekalastus, katiska- ja verkkopyynti samoin kuin ravustus edellyttävät 18-64-vuotiailta aina kalastuksenhoitomaksun suorittamista. Kalastuksenhoitomaksun lisäksi näin kalastavilla on oltava vesialueen omistajan tai kalastusoikeuden haltijan lupa tai muu kalastusoikeus. Viehekalastuksessa vaihtoehtoina ovat edellämainittu lupa tai maksullisena yleiskalastusoikeutena läänikohtaiseen viehekalastusmaksuun perustuva viehekalastusoikeus.

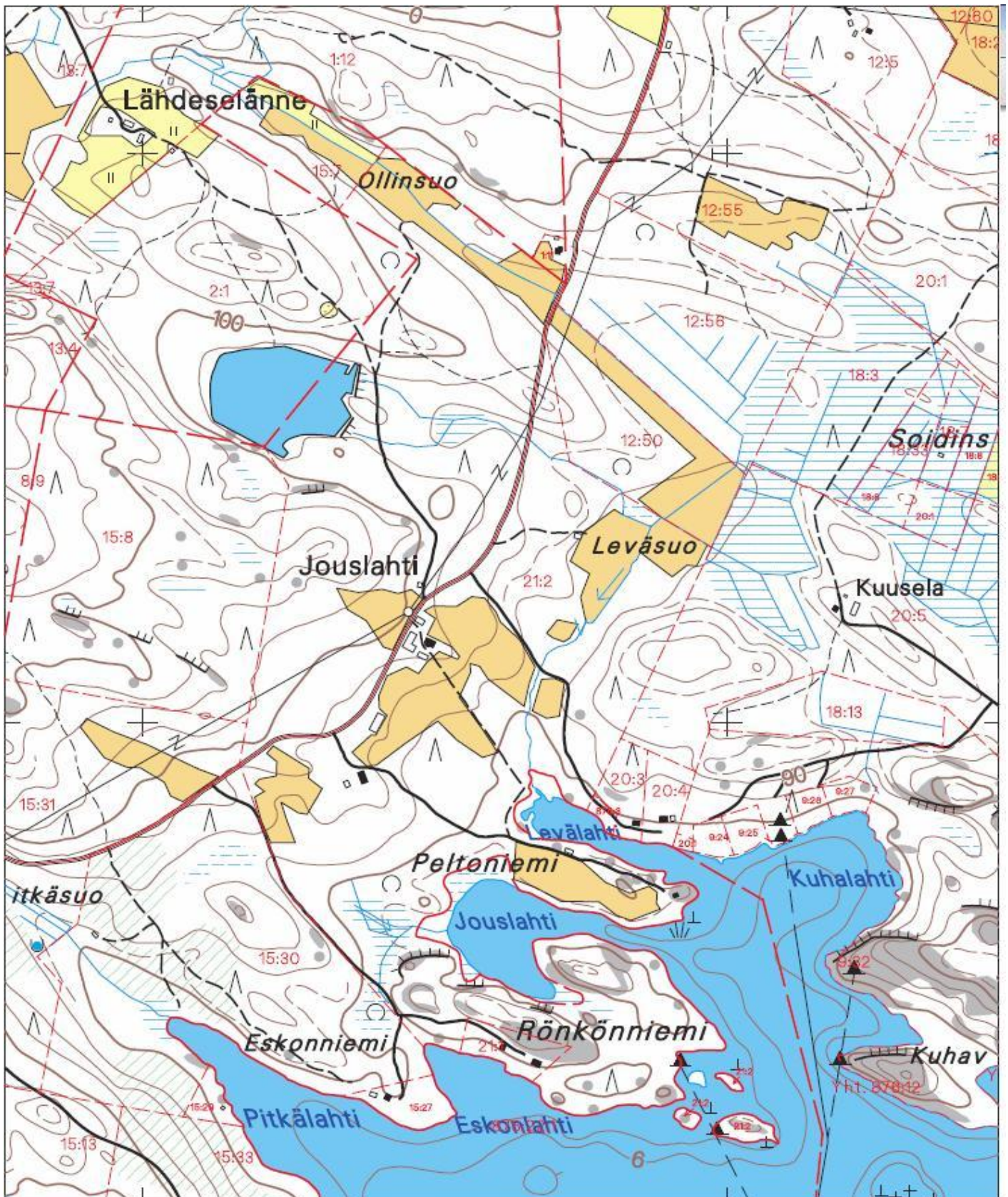
Kalastuslupajärjestelmä ja läänikohtainen viehekalastusmaksu		
	Alle 18 v. ja 65 v. täyttäneet	18-64 vuotiaat
Onkiminen ja pilkkiminen 1. ja 2.	maksuton yleiskalastusoikeus	maksuton yleiskalastusoikeus
Viehekalastus heittokalastus tai uistelu 1 vavalla 1. 3.	ei valtion kalastuksenhoitomaksua ei viehekalastusmaksua	valtion kalastuksenhoitomaksun lisäksi joko viehekalastusmaksu tai vesialueenomistajan lupa
Muu kalastus uistelu useammalla kuin yhdellä vavalla muu kalastus ja ravustus	ei valtion kalastuksenhoitomaksua vesialueen omistajan lupa	valtion kalastuksenhoitomaksun lisäksi vesialueomistajan lupa

1. Kalastusta rajoitetaan kuitenkin siten, että kalastus on kielletty mm. siika- ja lohipitoisten jokien koski- ja virtapaikoissa sekä vesialueilla, joissa kalastus on kielletty muun säädöksen tai päätöksen nojalla.
2. Vavassa saa olla heittokalastukseen soveltumaton kela.
3. Läänikohtainen viehekalastus on joillain vesialueilla kielletty erilaisilla päätöksellä.

Kalastuslupia lähialueen vesistöille myy huoltoasema Neste Enonkoskella, Enonkoskentie 15T 58175 Enonkoski. Puhelinnumero 015 – 479 272.

Enonkosken Neste Avoinna:

Arkisin:	07.00 - 18.00
Lauantaisin:	08.00 - 17.00
Sunnuntaisin:	08.00 - 17.00

MAASTO

MAASTO
TIETOKANTA

Maastotietokanta ja kiinteistöjaotus (KRK)

1 : 10 000

1 cm kartalla vastaa 100 metriä maastossa.

MAANMITTAUSLAITOS

Copyright Maanmittauslaitos

Aineiston kopiointi tai muu käyttö ilman Maanmittauslaitoksen lupaa on kielletty.

Tulostuksen musta ei ole eristökelpoinen, eivätkä värit kestä ultraviolettivaloa.

Kiinteistöjaotus on 04.08.2009 mukainen.
Kiinteistörajoihin voi olla epätarkkuuksia.
Kiinteistön tarkka ulottuvuus selviää
toimitusasiakirjoista ja maastosta.
Kartta on tulostettu
kartastokoordinaattijärjestelmässä (KKJ).

4447410

Merkienselitte karttatulosteet Teckenförklaring kartrusskrifter

Likenneverkot ja johtoyhteydet

Trafikanät och ledningsförbindelser

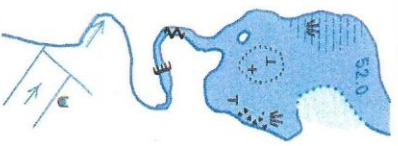
	I a luokan moottoritie, tiennumero
	I a klassig motorväg, vägnummer
	I b luokan yksi- tai kaksiajoratainen autotie
	I b klassig bilväg med en eller dubbla körfäror
	II a, b luokan kaksikaistainen autotie, autoliikennealue
	II a, b klassig bilväg med två körfält, område för biltrafik
	III a, b luokan yksikaistainen autotie
	III a, b klassig bilväg med ett körfält
	ajotie
	ajopolku, pyörätie
	polku
	talvitie
	rautatie, sähköistetty, sähköistämätön
	järnväg, elektrifierad, oelektrifierad
	laivaväylä, nimelliskulkusuunta, kulkusuuyvyys, viitoja
	farled, huvudriktning, djup, remmare
	venereitti
	sähkölinja, muuntaja, pylväs
	kräftledning, transformator, stolpe

Maasto

	peto, puutarha	äker, trädgård
	niitty, puisto	äng, park
	soran- ja turpeenottoalue	grus- och torrväkt
	louhos, harva louhikko, kivikko, hietikko	
	stenbrott, blockfält, stenfält, sandfält	
	avokallio, kivi, puu, merkittävä luontokohde, muinaisjäännös	
	kalt berg, sten, träd, särskilt naturobjekt, fornämnning	
	avoin metsämaa, soistuma	
	öppen skogsmark, försumningsmark	
	helpokulkuinen puuston suo ja metsäinen suo	
	beträddbar myr, öppen och skogbevuxen	
	vaikaaikulkuinen puuton suo ja metsäinen suo	
	svåfrankornlig myr, öppen och skogbevuxen	
	havumetsä, lehtmetsä, sekametsä, varvikko	
	harrskog, lövskog, blandskog, ris	

Terräng

	avokallio, kivi, puu, merkittävä luontokohde, muinaisjäännös
	kalt berg, sten, träd, särskilt naturobjekt, fornämnning
	avoin metsämaa, soistuma
	öppen skogsmark, försumningsmark
	helpokulkuinen puuston suo ja metsäinen suo
	beträddbar myr, öppen och skogbevuxen
	vaikaaikulkuinen puuton suo ja metsäinen suo
	svåfrankornlig myr, öppen och skogbevuxen
	havumetsä, lehtmetsä, sekametsä, varvikko
	harrskog, lövskog, blandskog, ris

Rakennukset

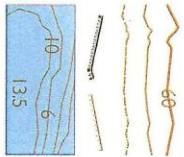
	Julkisia, tilike-, asuin- ja talousrakennuksia
	offentliga, affärs-, bostads- och ekonomibyggnader
	kellopöytä, muistomerkki, hautausmaa
	klöckstapel, minnesmärke, begravningsplats
	teollisuus- ja varastorakennuksia, varastoalue
	industr- och lagerbyggnader, lagerområde
	vesitorni, savupiippu, masto, aita, portti, tulenteleopaikka
	vattentorni, skorsten, mast, stängsel, grind, eldpöls

Byggnader

	edkurva
	välkkäyrä (5, 10, 15 m)
	apukäyrä (2,5 m)
	hjälpkurva
	stupp, stuttnung
	syvyskäyrät (1,5, 3, 6, 10, 15, 20, 25 m) / djupkurvor
	syvyspiste
	dioppunkt

Korkeus- ja syvyyssiedot

	edkurva
	välkkäyrä (5, 10, 15 m)
	apukäyrä (2,5 m)
	hjälpkurva
	stupp, stuttnung
	syvyskäyrät (1,5, 3, 6, 10, 15, 20, 25 m) / djupkurvor
	syvyspiste
	dioppunkt

Rajat

	valtakunnanraja	riksgräns
	rajavyöhykkeen takaraja	yttre gräns för gränsszon
	maakunnan / lääninraja	landskaps / länsgräns
	kunnanraja	kommungräns
	kyliäraja	bygräns
	kiinteistöraja ja -tunnus	fastighetsgräns och -beteckning
	kaava-alueen reuna	gräns för planområde
	luonnonsuojelun alueen raja	gräns för naturskyddsområde
	suojajärjestä	skyddssock

Runkopisteet

	kolmiopiste, korkeuskäntöpointe
	triangelpunkt, höjdfpunkt

Jouslahti Maria
 Mustaniementie 170
 58180 IHAMANIEMI

Näytetiedot	Näyte	Yksityinen kaivovesi		
	Näyte otettu	05.10.2009	Näytteen ottaja	Asiakas
	Saapunut	06.10.2009	Näytteenoton syy	Laadun selvitys
	Tutkimus alkoi	06.10.2009	Näytteenottopiste	Rengaskaivo
	Tutkimus valmis	12.10.2009		

Näyte on otettu keittiön vesihanasta klo 21.00.

Analyysi	Menetelmä	Yksikkö	6184-1 Yksityinen kaivovesi	Rajat	Tarkkuus
Escherichia coli	* Colilert Quanti-Tray	MPN/100ml	< 1	≤ 0	
Kolimuotoiset bakteerit	* Colilert Quanti-Tray	MPN/100ml	< 1	≤ 100	
Suolistoperäiset enterokokit	* SFS-EN ISO 7899-2:2000	pmv/100ml	< 1	≤ 0	
Nitraatti	* SFS 3030 Lachat	mg/l	11	≤ 50	±1
Nitriitti	* SFS 3029 Lachat	mg/l	< 0,01	≤ 0,5	
Mangaani	* ICP-menetelmä	µg/l	30	≤ 100	±3
Rauta	* ICP-menetelmä	µg/l	260	≤ 400	±78
Permanganaattiluku	* SFS 3036/81	mg/l	4,2	≤ 20	±2
pH	* SFS 3021/79		6,6	6,5 - 9,5	±0,2
Ulkonäkö			kirkas		
Haju			ei huom.		

*=näyte tutkittu akkreditoitulla menetelmällä (k=kumottu menetelmä). Lausunto ei kuulu akkreditoinnin piiriin.

Lausunto

Vesi täyttää tutkituilta osin talousvedelle annetut terveydelliset laatuvaatimukset ja käyttökelpoisuuteen perustuvat laatusuosituksen.

Ohjeavot: Sosiaali- ja terveysministeriön asetus N:o 401/2001, 1 § 3)

Mervi Hokkanen
 kemisti, puh 044 320 4060

Analyysitulokset pätevät ainoastaan analysoiduille näytteille.

Analyysitodistuksen saa kopioida vain kokonaan. Muussa tapauksessa kopioinnista on saatava lupa.

Viljavuuspalvelu Oy / Savolab, MIKKELI: Graanintie 7, 50190 Mikkeli, Puh. (015) 320 400, Fax (015) 225 205
 VARKAUS: Wredenkatu 2, 78250 Varkaus, Puh 015 320 400, Fax (015) 225 205; Y-0115896-9